2. - 3. časť/2013

Bulletin

Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

odborná pomôcka pre sudcov a širokú právnickú verejnosť

Redakcia

Šéfredaktorka
JUDr. Petra Ružičková

Redakčná rada
JUDr. Kristína Fekiačová
Mgr. Marcela Hajníková
JUDr. Martina Líšková
JUDr. Patrik Marko
JUDr. Michaela Kopaničáková

Bulletin, 2. a 3. časť/2013

Vážené kolegyne,

vážení kolegovia,

prichádzame k Vám po krátkej letnej prestávke s dvojčíslom Bulletinu Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorom sa Vám autorský kolektív opätovne snažil priblížiť najnovší vývoj judikatúry medzinárodných súdnych orgánov a novú právnu úpravu v jednotlivých právnych odvetviach.

V rámci trestného práva dávam do pozornosti novinky týkajúce sa nielen rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, ale aj na činnosti Európskej komisie. V časti civilného práva Vám odporúčam zamerať sa na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie č. C-144/12 - Goldbet Sportwetten GmbH proti Massimo Sperindeo, v rámci ktorého Súdny dvor Európskej únie riešil otázku Európskeho konania o platobnom rozkaze/Nariadenia ES č. 1896/2006. Návrh na začatie predmetného prejudiciálneho konania iniciovaného rakúskym súdom a znenie prejudiciálnych otázok bolo uverejnené v Bulletine ODAZV – september 2012. Tretia časť nového Bulletinu, ktorá sa už tradične venuje obchodnému právu, približuje rozsudky Súdneho dvora Európskej únie, ktoré predostreli tému kartelových dohôd a porušovania pravidiel hospodárskej súťaže. V štvrtej časti venujúcej sa správnemu právu dávam do pozornosti rozhodnutia súdov Európskej únie podávajúce vývoj judikatúry v oblasti sporov pre porušenie práv z ochranných známok Spoločenstva.

V závere mi dovoľte, vážené kolegyne a vážení kolegovia, zaželať Vám veľa chuti do čítania nášho Bulletinu. Verím, že jeho aktuálnosť a prehľadnosť Vám bude prínosom vo Vašej každodennej rozhodovacej činnosti.

Štefan Harabin
predseda Najvyššieho súdu
Slovenskej republiky

Stručné zhrnutie toho, čo môžete v tomto vydaní nájsť

Trestné právo

V aktuálnom čísle Bulletinu nechýbajú najnovšie oznámené prípady proti Slovenskej republiky, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie jednotlivých článkov Dohovoru. Venujeme sa aj rozhodnutiu Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Horváth proti Slovenskej republike, v ktorom tento súd okrem iného konštatoval porušenie čl. 5 ods. 4 Dohovoru. V rámci judikatúry Súdneho dvora Európskej únie prinášame ďalšie rozhodnutie tohto súdu týkajúce sa výkladu rámcového rozhodnutia Rady o európskom zatykači. Aktuálne Vám prinášame aj novinky z činnosti Európskej komisie v oblasti trestného práva a informujeme Vás o novej publikácii Európskeho súdu pre ľudské práva.

Občianske právo

V prvej časti venovanej občianskemu právu sa pozornosť upriamuje na vybrané rozhodnutia Súdneho dvora, v ktorých je podaný výklad právnych predpisov Európskej únie. Vybrané rozhodnutia sa venujú najmä problematike ochrany spotrebiteľa, ale aj leteckej dopravy, európskeho platobného rozkazu, právomoci a iným. Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania sú rovnako ako minule zamerané na stále aktuálnu tému ochrany spotrebiteľa (návrhy boli podané aj slovenskými súdmi). Okrem témy ochrany spotrebiteľa sa prejudiciálne otázky venujú otázkam leteckej dopravy, súdneho doručovania, európskeho platobného rozkazu a iným. Pri zachovaní rovnakej štruktúry obsahu po týchto dvoch častiach nasleduje informácia o rozhodovaní Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorej poukazujeme na štyri aktuálne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorých bolo rozhodnuté o sťažnostiach slovenských občanov. V poslednej časti sa venujeme aktuálnym právnym predpisom Európskej únie. V tejto súvislosti by sme chceli Vašu pozornosť upriamiť hlavne na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 524/2013 z 21. mája 2013 o riešení spotrebiteľských sporov online, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (nariadenie o riešení spotrebiteľských sporov online).

Obchodné právo

Z oblasti obchodného práva prináša najnovšie vydanie dvojčísla Bulletinu Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prehľad aktuálnych návrhov na začatie prejudiciálnych konaní, ako aj informácie o prijatí dvoch nariadení a dvoch smerníc, za ostatných šesť mesiacov.

V rámci judikatúry Súdneho dvora Európskej únie prezentujeme štyri rozsudky Súdneho dvora Európskej únie, ktorých spoločnou črtou je problematika kartelových dohôd a z nich vyplývajúce porušovanie pravidiel hospodárskej súťaže.

Z týchto štyroch rozsudkov, si Vám dovoľujeme osobitne dať do pozornosti Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (tretej komory) z 11. júla 2013 vo veci C-440/11 P Európska komisia proti Stichting Administratiekantoor Portielje, ktorý sa bližšie zaoberá výkladom pojmu „podnik“ a pojmu „pripísanie správania dcérskej spoločnosti jej materskej spoločnosti“, pričom dáva akcent na potrebu diferenciácie medzi uvedenými pojmami a súčasne vymenúva ustálenú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie v danej oblasti. Nemenej podnetnejším je i Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (prvej komory) z 18. júla 2013 vo veci C-499/11 P The Dow Chemical Company a iné proti Európskej komisii, pojednávajúci o rozdielnom zaobchádzaní s podnikmi zúčastnenými na karteli pri výpočte uložených pokút dotknutým podnikom, a o voľnej úvahe súdov pri stanovovaní výšky pokút.

Do časti venovanej judikatúre Všeobecného súdu Európskej únie sme zaradili rozhodnutie týkajúce sa slovenského subjektu - Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie (šiestej komory) z 12. apríla 2013 vo veci T-413/08 Slovenský ochranný zväz autorský pre práva k hudobným dielam (SOZA) proti Európskej komisii, ktorým Všeobecný súd EÚ čiastočne zrušil rozhodnutie Komisie, ktorým sa rozhodlo o existencii kartelu medzi organizáciami kolektívnej správy autorských práv, a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

Správne právo

V rámci výberu judikatúry Súdneho dvora Európskej únie a Všeobecného súdu Európskej únie sme zaradili do tohto vydania rozhodnutia, ktoré odzrkadľujú výklad európskeho práva týkajúci sa duševného vlastníctva, konkrétne ochrannej známky Spoločenstva.

Dávame do pozornosti aj rozsudok Súdneho dvora, v ktorom sa súd zaoberal dosahom právnej úpravy spoločného systému dane z pridanej hodnoty pre režim jej odpočítania v prípade príjmov spoločnosti, ktorej ústredie sídli v členskom štáte a pobočky sídlia v inom členskom štáte a v tretích štátoch.

V ďalšom rozsudku Súdny dvor konštatoval porušenie všeobecných zásad rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie, ktoré mala za následok vnútroštátna právna úprava podpory predčasného odchodu poľnohospodárov do dôchodku na základe Nariadenia Rady (ES) č. 1257/1999 zo 17. mája 1999 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF) a ktorým sa menia a rušia niektoré nariadenia.

Dovoľujeme si Vás informovať o rozhodnutí Súdneho dvora vo veci žaloby Európskej komisie týkajúcej sa povolenia prevádzkovania skládky odpadov Žilina-Považský Chlmec, podľa ktorého si Slovenská republika nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 14 písm. a) až c) Smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov.

OBSAH

Trestné právo

Výber z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie 9

Vec C-168/13 PPU Jeremy F. 9

Oznámené prípady proti Slovenskej republike 11

Vec Milan PODHRADSKÝ proti Slovenskej republike 11

Vec Peter ĎURAČKA proti Slovenskej republike 11

Vec Peter PETROV proti Slovenskej republike 11

Výber z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva 12

Vec HORVÁTH proti SR 12

Aktuálne z činnosti Európskej komisie v oblasti trestného práva 14

Návrh - nariadenia Rady o zriadení Európskej prokuratúry 14

Návrh - nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Agentúre Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust) 15

Aktuálne z činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva 16

Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 16

Občianske právo

Súdny dvor Európskej únie 17

Vec C-12/11 Denise McDonagh proti Ryanair Ltd 17

Vec C-543/10 Refcomp SpA proti Axa Corporate Solutions Assurance SA, Axa France IARD, Emerson Network, Climaveneta SpA 19

Vec C-332/11 ProRail NV proti Xpedys NV, FAG Kugelfischer GmbH, DB Schenker Rail Nederland NV, Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen NV 21

Vec C-419/11 Česká spořitelna, a.s. proti Geraldovi Feichterovi 23

Vec C-397/11 Erika Jőrös proti Aegon Magyarország Hitel Zrt. 26

Vec C-488/11 Dirk Frederik Asbeek Brusse, Katarina de Man Garabito proti Jahani BV 28

Vec C-144/12 Goldbet Sportwetten GmbH proti Massimo Sperindeo 31

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania 34

Vec C-496/12 Spoločenstvo vlastníkov bytov MYJAVA proti Podtatranská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s. - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Krajským súdom v Prešove (Slovensko) 34

Vec C-34/13 Monika Kušionová proti SMART Capital, a.s. - návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Krajský súd v Prešove (Slovensko) 34

Vec C-26/123 Árpád Kásler a Hajnalka Káslerné Rábai proti OTP Jelzálogbank Zrt. - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Kúriou (Maďarsko) 36

Vec C-162/13 Damijan Vnuk proti Zavarovalnica Triglav d. d. - návrh na začatie prejudiciálneho konania podal Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Slovinsko) 37

Vec C-119/13 eco cosmetics GmbH & Co. KG proti Virginie Laetitia Barbara Dupuy - návrh na začatie prejudiciálneho konania podal Amtsgericht Wedding (Nemecko) ... 37

Vec C-143/13 Bogdan Matei, Ioana Ofelia Matei proti SC Volksbank România SA - návrh na začatie prejudiciálneho konania podal Tribunalul Specializat Cluj (Rumunsko) 38

Vec C-153/13 Pohotovosť s.r.o. proti Ján Soroka - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Okresným súdom Bardejov (Slovensko) 39

Vec C-226/13 Stefan Fahnenbrock proti Helénska republika - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Landgericht Wiesbaden (Nemecko) 39

Vec C-262/13 Ekkehard Aleweld proti Condor Flugdienst GmbH - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Amtsgericht Rüsselsheim (Nemecko) 40

Vec C-298/13 Facet SA, BNP Paribas Personal Finance SA proti Saida Bouchelaghem, Nathalie Cousin, Clémentine Benoni, Hili Aziz, Mohamed Zouhir, Jean Morel, Jalid Anissa, Marine Bourreau, Anthony Cartier, Patrick Rousseliere, Karine Lenfant - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Tribunal d'instance d'Orléans (Francúzsko) 40

Vec C-354/13 FOA konajúca v mene Karstena Kaltofta proti Billund Kommune - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Retten i Kolding, Civilretten (Dánsko) 42

Európsky súd pre ľudské práva 42

Vec 31312/08 Vrabec a ďalší proti Slovenskej republike 42

Vec 59644/09 Krela a ďalší proti Slovenskej republike 44

Vec spojených sťažností 14927/12 Fehér proti Slovenskej republike a 30415/12 Dolník proti Slovenskej republike 45

Vec 6846/08 Untermayer proti Slovenskej republike 46

Nové právne predpisy 48

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 524/2013 z 21. mája 2013 o riešení spotrebiteľských sporov online, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (nariadenie o riešení spotrebiteľských sporov online) 48

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 606/2013 z 12. júna 2013 o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach 48

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov) 49

Obchodné právo

Výber z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie 50

Vec C-652/11 P Mindo Srl, v likvidácii, proti Európskej komisii 50

Vec C-287/11 P Európska komisia proti Aalberts Industries NV a iné 56

Vec C-440/11 P Európska komisia proti Stichting Administratiekantoor Portielje... 66

Vec C-499/11 P The Dow Chemical Company a iné proti Európskej komisii 78

Výber z judikatúry Všeobecného súdu Európskej únie 88

Vec T-413/08 SOZA proti Európskej komisii (vec spojená s vecami T-392/08, T-398/08, T-401/08, T-410/08, T-411/08, T-414/08, T-415/08, T-416/08, T-417/08, T-418/08, T-419/08, T-420/08, T-421/08, T-422/08, T-425/08, T-428/08T-432/08, T-433/08, T-434/08, T-442/08, T-451/08) 88

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania..... 91

Vec C-548/12 Marc Brogsitter proti Fabrication de Montres Normandes Eurl., Karsten Fräßdorf - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Landgericht Krefeld (Nemecko)..... 91

Vec C-1/13 Cartier Parfums - Lunettes SAS, Axa Corporate Solutions Assurance SA proti Ziegler France SA, Montgomery Transports Sàrl, Société Inko Trade SRO, Jaroslav Matěja, Société Groupama Transport - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Cour de cassation (Francúzsko) 92

Vec C-52/13 Posteshop SpA - Divisione Franchising Kipoint proti Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato, Presidenza del Consiglio dei Ministri - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Consiglio di Stato (Taliansko) 92

Vec C-119/13 eco cosmetics GmbH & Co. KG proti Virginie Laetitia Barbara Dupuy - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Amtsgericht Wedding (Nemecko) 93

Vec C-120/13 Raiffeisenbank St. Georgen reg. Gen. m.b.H. proti Tetyana Bonchyk - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Amtsgericht Wedding (Nemecko) 93

C-121/13 Rechstsanwaltskanzlei CMS Hasche Sigle, Partnerschaftsgesellschaft proti Xceed Holding Ltd. - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Amtsgericht Wedding (Nemecko) 93

Vec C-157/13 Nickel & Goeldner Spedition GmbH proti Kintra UAB, v konkurze - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litva) 94

Nové právne predpisy **96**

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 345/2013 zo 17. apríla 2013 o európskych fondoch rizikového kapitálu 96

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 346/2013 zo 17. apríla 2013 o európskych fondoch sociálneho podnikania 96

Smernica Rady 2013/24/EÚ z 13. mája 2013, ktorou sa z dôvodu pristúpenia Chorvátskej republiky upravujú určité smernice v oblasti práva obchodných spoločností 96

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS 96

Správne právo

Výber z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie **97**

Vec C-252/12 Specsavers International Healthcare Ltd a iní proti Asda Stores Ltd. . 97

Vec C-388/11Le Crédit Lyonnais proti Ministre du Budget, des Comptes publics et de la Réforme de l'État 100

Vec C-401/11 Blanka Soukupová proti Ministerstvu zemědělství 103

Žaloby podané voči Slovenskej republike podané na Súdnom dvore EÚ **105**

Vec C-331/11 Európska komisia proti Slovenskej republike 105

Výber z judikatúry Všeobecného súdu Európskej únie **107**

Vec T-437/11 Golden Balls Ltd, proti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT) 107

Pripravované legislatívne zmeny v spoločnom európskom azylovom systéme .. **111**

Aktivity Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov

Správa zo seminára: Bezpečnosť potravín - súdny dohľad nad riadením informácií v cezhraničných súdnych konaniach **112**

Predseda NS SR Harabin rokoval s prezidentom Medzinárodného trestného súdu Song Sang-Hyunom **116**

Účasť pána predsedu Najvyššieho súdu SR JUDr. Štefana Harabina na Sympóziu vyšších súdov o právnom štáte a na Svetovom fóre súdnictva **117**

Študijná cesta sudcov Najvyššieho ľudového súdu Čínskej ľudovej republiky **118**

Účasť pána predsedu Najvyššieho súdu SR JUDr. Štefana Harabina na 11. Stálej konferencii predsedov najvyšších súdov Českej, Chorvátskej, Maďarskej, Poľskej, Slovenskej a Slovinskej republiky **125**

Výber z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie

Vec C-168/13 PPU Jeremy F.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Conseil constitutionnel (Francúzsko)

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 27 ods. 4 a článku 28 ods. 3 písm. c) rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi v znení zmenenom a doplnenom rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (ďalej len „rámcové rozhodnutie“).

Skutkový stav:

25. septembra 2012 Crown court at Maidstone vydal na žalobcu, ktorý je štátnym príslušníkom Spojeného kráľovstva, európsky zatýkací rozkaz pre skutky klasifikované podľa anglického práva ako únos dieťaťa, ktoré spáchal v tomto členskom štáte. Za uvedené skutky možno uložiť trest odňatia slobody vo výmere do 7 rokov. Po zatknutí vo Francúzsku 28. septembra 2012 žalobca výslovne v ten istý deň pred prokurátorom na odvolacom súde v Bordeaux vyhlásil, že súhlasí s odovzdaním na trestné stíhanie do Spojeného kráľovstva, pričom sa ale nevzdal zásady špeciality. Rovnaké vyhlásenie urobil za pomoci tlmočníka v prítomnosti svojho advokáta na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo pred vyšetrovacím senátom odvolacieho súdu v Bordeaux. Rozsudkom zo 4. októbra 2012 vyšetrovací senát odvolacieho súdu v Bordeaux rozhodol o odovzdaní žalobcu uvedeným súdnym orgánom na účely predmetného trestného stíhania. K odovzdaniu žalobcu došlo 10. októbra 2012 a odvtedy je vo väzbe v Spojenom kráľovstve. 22. októbra 2012 súdne orgány Spojeného kráľovstva doručili prokurátorovi odvolacieho súdu v Bordeaux žiadosť o súhlas vyšetrovacieho senátu tohto súdu s vedením trestného stíhania proti žalobcovi pre skutky spáchané v Spojenom kráľovstve pred jeho odovzdaním, ktoré by mohli predstavovať iný trestný čin, ako ten, pre ktorý došlo k odovzdaniu. Podľa súdnych orgánov dievča, ktoré bolo údajne unesené, pri svojom vrátení tvrdilo, že malo so žalobcom sexuálny vzťah viackrát počas obdobia od 1. júla do 20. septembra 2012. Vzhľadom na to, že takýto skutok možno podľa anglického práva klasifikovať ako trestný čin sexuálneho zneužívania osoby mladšej ako 16 rokov, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody v trvaní najviac 14 rokov, tieto súdne orgány rozhodli, že žalobcu vo veci samej budú trestne

stíhať aj pre tento trestný čin. Žiadosť súdnych orgánov Spojeného kráľovstva bola súčasťou európskeho zatýkacieho rozkazu zo 16. novembra 2012, ktorý sa týkal trestných činov, ktoré mali byť predmetom nového trestného stíhania. Po pojednávaní 18. decembra 2012 vyšetrovací senát odvolacieho súdu v Bordeaux rozsudkom z 15. januára 2013 rozhodol o udelení súhlasu so žiadosťou o rozšírenie odovzdania vzhľadom na nové trestné stíhanie vedené proti žalobcovi pre trestný čin sexuálneho zneužívania osoby mladšej ako 16 rokov počas uvedeného obdobia. Žalobca podal proti rozsudku z 15. januára 2013 odvolanie na Kasačný súd a tento súd sa obrátil na Conseil constitutionnel (Ústavná rada) s prioritnou otázkou ústavnosti týkajúcou sa článku 695-46 Trestného poriadku, pokiaľ ide okrem iného o zásadu rovnosti pred zákonom a právo na účinný prostriedok nápravy.

Conseil constitutionnel rozhodla o prerušení konania a položila Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

Treba články 27 a 28 rámcového rozhodnutia… vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby členské štáty stanovili opravný prostriedok, ktorým sa prerušuje výkon rozhodnutia súdneho orgánu, ktorý rozhodne v lehote tridsiatich dní od prijatia žiadosti, s cieľom buď udeliť súhlas s trestným stíhaním, odsúdením alebo odňatím osobnej slobody osoby na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s odňatím slobody za iný trestný čin spáchaný pred jej odovzdaním na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, ako je trestný čin, pre ktorý bola táto osoba odovzdaná, alebo s odovzdaním osoby inému členskému štátu, ako je vykonávajúci členský štát, na základe európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného za trestný čin spáchaný pred jej odovzdaním?

Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 27 ods. 4 a článok 28 ods. 3 písm. c) rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, v znení zmenenom a doplnenom rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009, sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby členské štáty prijali opravný prostriedok, ktorým sa preruší výkon rozhodnutia súdneho orgánu, v lehote tridsiatich dní od prijatia žiadosti, s cieľom buď udeliť súhlas s trestným stíhaním, odsúdením alebo odňatím osobnej slobody osoby na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s odňatím slobody za iný

trestný čin spáchaný pred týmto odovzdaním na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, ako je trestný čin, pre ktorý bola táto osoba odovzdaná, alebo s odovzdaním osoby inému členskému štátu, ako je vykonávajúci členský štát, na základe európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného za trestný čin spáchaný pred uvedeným odovzdaním, pokiaľ sa konečné rozhodnutie prijme v lehotách stanovených v článku 17 tohto rámcového rozhodnutia.

Pre viac informácii klikni na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=137836&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1386485

Oznámené prípady proti SR

Vec Milan PODHRADSKÝ proti Slovenskej republike

(sťažnosť č. 10212/11, podaná 3. februára 2011)

Sťažovateľ namieta porušenie článku 6 ods. 1 (právo na spravodlivé súdne konanie) tvrdiac, že v trestnom konaní, v rámci ktorého si uplatnil nárok na náhradu škody, bolo porušené jeho právo na právo na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote, ako aj článku 13 Dohovoru (právo na účinný opravný prostriedok) tvrdiac, že nápravu neučinil ani ústavný súd.

Vec Peter ĎURAČKA proti Slovenskej republike

(sťažnosť č. 7517/10, podaná 25. januára 2010)

Sťažovateľ namieta porušenie článku 5 ods. 1 (právo na osobnú slobodu a bezpečnosť) tvrdiac, že v čase od 30. októbra 2008 do 3. novembra 2008 bol pozbavený osobnej slobody bez právneho dôvodu. Taktiež namietal porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie) s odôvodnením, že sa ústavný súd odmietol zaoberať jeho sťažnosťou, ako aj článku 6 ods. 3 písm. c/ Dohovoru, pretože ústavný súd mu neustanovil advokáta na zastupovanie v konaní.

Vec Peter PETROV proti Slovenskej republike

(sťažnosť č. 64195/10, podaná 7. decembra 2010)

Sťažovateľ namieta porušenie článku 5 ods. 1 písm. c/, ods. 3 a ods. 4 Dohovoru (právo na osobnú slobodu a bezpečnosť) tvrdiac, že v čase od 5. do 8. 11. 2010 bol nezákonne vo väzbe. Namietal tiež, že rozhodnutie Krajského súdu v Nitre z 3. marca 2011 je nedostatočne

odôvodnené, ako aj to, že jeho žiadostiam o prepustenie z 10. apríla 2010 a 19. augusta 2010 nebola venovaná náležitá pozornosť a že Okresný súd Nitra a Krajský súd v Nitre ho pred tým ako rozhodli, nevypočuli.

Oznámenie redakcie:

Sťažnosti č. 38103/08 (MAJTÁN proti SR) a č. 34840/08 (PRIWITZER proti SR), o ktorých sme Vás informovali v minuloročných číslach Bulletinu, ESĽP vyčiarkol zo zoznamu prípadov podľa čl. 37 ods. 1 písm. a/ Dohovoru.

Výber z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva

Vec HORVÁTH proti SR

(sťažnosť č. 5515/09)

Rozsudkom z 27. novembra 2012 ESĽP rozhodol o porušení čl. 5 ods. 4 Dohovoru z dôvodu, že o sťažovateľovej sťažnosti o prepustenie z väzby nebolo rozhodnuté urýchlene. Zvyšné námietky vyhlásil za neprijateľné, a to čiastočne z dôvodu nedodržania šesťmesačnej lehoty vo vzťahu k rozhodnutiam o väzbe pred 11. januárom 2007 a čiastočne z dôvodu nevyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy. Sťažovateľ namietal nezákonnosť a arbitrárnosť väzby (podľa článku 5 ods. 3 Dohovoru), ako aj to, že nebol ústne vypočutý v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby 11. januára 2007, a že v tomto konaní nebolo rozhodnuté urýchlene (podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru). Tiež namietal, že odškodnenie vo výške 20 000 Sk (v danom čase približne 660 EUR), ktoré mu bolo priznané zo strany ústavného súdu vo vzťahu k zistenému porušeniu článku 5 ods. 4 Dohovoru v kontexte nedodržania požiadavky „urýchlenosti“ konania, bolo nedostatočné.

Skutkové okolnosti:

28. apríla 2005, 8. septembra 2005 a 16. septembra 2005 bol sťažovateľ obvinený z trestného činu vraždy v štádiu pokusu, trestného činu lúpeže a trestného činu podvodu. 15. decembra 2005 bola na neho podaná obžaloba na Krajský súd v Bratislave. 26. januára 2006 krajský súd vrátil vec prokurátorovi na došetrenie za účelom objasnenia základných skutkových okolností najmä s prihliadnutím na duševné zdravie kľúčového svedka. Sťažnosť prokurátora proti tomuto uzneseniu najvyšší súd 27. apríla 2006 zamietol. 27. septembra 2006 prokurátor opätovne podal obžalobu na sťažovateľa, ktorú 30. októbra 2006 okresný súd predbežne prejednal. Výsledkom bolo nariadenie hlavného

pojednávania na 6. december 2006. V priebehu hlavného pojednávania boli skutky, z ktorých bol sťažovateľ obžalovaný, prekvalifikované.
18. mája 2007 ho okresný súd uznal za vinného z trestného činu útlaku, trestného činu obmedzovania osobnej slobody a trestného činu lúpeže, za čo mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov. Na podklade odvolania krajský súd rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

29. apríla 2005 bol obvinený zadržaný v súvislosti s trestným činom vraždy a následne vzatý do väzby podľa § 67 ods. 1 písm. c/, ods. 2 Tr. por. (z. č. 141/1961 Zb.). Proti uzneseniu o vzatí do väzby podal sťažnosť, ktorú súd zamietol ako oneskorene podanú. Prvú žiadosť o prepustenie súd zamietol na neverejnom zasadnutí. Prokurátor 12. októbra 2005 podal návrh na predĺženie lehoty trvania väzby do 29. apríla 2006. 26. januára 2006, kedy krajský súd vrátil vec prokurátorovi na došetrenie, zároveň rozhodol o tom, že sťažovateľ zostáva vo väzbe. V októbri 2006 sťažovateľ opäť žiadal o prepustenie z väzby, čomu okresný súd nevyhovel. Podaním z 2. novembra 2006 sťažovateľ namietal, že súd pri predbežnom prejednaní obžaloby nerozhodol o väzbe. Urobil tak až 6. novembra 2006. Ústavná sťažnosť, ktorú podal 30. júla 2007, ústavný súd odmietol ako oneskorene podanú. Tretiu žiadosť o prepustenie z väzby podal sťažovateľ 11. januára 2007, pričom okresný súd až 24. septembra 2007 na verejnom zasadnutí prepustil sťažovateľa na slobodu. Na podklade druhej ústavnej sťažnosti, ústavný súd rozhodol, že bol porušený čl. 5 ods. 4 Dohovoru a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie vo výške 660 Eur.

Konanie pred ESĽP:

Pokiaľ ide o prijateľnosť sťažnosti prijatej na ďalšie konanie Súd sa nestotožnil s argumentáciou vlády, že odškodnenie, ktoré bolo priznané sťažovateľovi za zistené porušenie článku 5 ods. 4 Dohovoru v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby bolo dostatočné. V tejto súvislosti mal za to, že priznaná suma bola za okolností prípadu príliš nízka. Okrem toho európsky súd vytkol okresnému súdu, že jeho postoj hraničil s popretím sťažovateľovho práva na urýchlenie preskúmanie zákonnosti jeho väzby, berúc do úvahy, že napadnuté konanie trvalo viac ako 8 mesiacov na jednom stupni konania. Vo vzťahu k podstate sťažnosti, európsky súd v súlade s nálezom ústavného súdu konštatoval, že došlo k porušeniu článku 5 ods. 4 Dohovoru z dôvodu, že vnútroštátne súdy nerozhodli urýchlene o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby.

Za zistené porušenie článku 5 ods. 4 Dohovoru európsky súd priznal pánovi Horváthovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4 200 eur. Nárok na náhradu nákladov a výdavkov európsky súd odmietol z dôvodu, že ho sťažovateľ nepodložil žiadnymi dokumentmi.

Aktuálne z činnosti Európ. komisie v oblasti trestného práva

Podľa aktuálnych informácií z prostredia Európskej únie, Európska komisia navrhuje zriadiť Úrad európskej prokuratúry (European Public Prosecutor's Office). Dôvodová správa spolu so samotným návrhom nariadenia je k dispozícii na internetovej stránke: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52013PC0534:en:NOT
Okrem toho navrhuje zmeny, ktoré sa majú dotknúť Agentúry EÚ pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust). Cieľom týchto zmien je snaha Európskej únie o efektívnejšiu ochranu finančných záujmov EÚ. Dôvodová správa spolu so samotným návrhom nariadenia je k dispozícii na internetovej stránke: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52013PC0535:en:NOT

Návrh nariadenia Rady o zriadení Európskej prokuratúry

Návrh nariadenia predpokladá vytvorenie Európskej prokuratúry ako orgánu Únie s decentralizovanou štruktúrou a právnou subjektivitou. Úlohou Európskej prokuratúry má byť boj proti trestným činom poškodzujúcim finančné záujmy Únie. V tomto smere bude zodpovedná za vyšetrovanie, trestné stíhanie páchateľov a spolupáchateľov trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy Únie a za podanie obžaloby.

Európska prokuratúra má byť tvorená európskym prokurátorom, jeho zástupcami, zamestnancami, ktorí ich budú podporovať pri výkone ich úloh, a tiež delegovanými európskymi prokurátormi v členských štátoch. V každom členskom štáte bude najmenej jeden delegovaný európsky prokurátor, ktorý bude vykonávať vyšetrovanie a trestné stíhanie Európskej prokuratúry pod vedením a dohľadom európskeho prokurátora.

Vyšetrovania a trestné stíhania Európskej prokuratúry sa majú riadiť týmto nariadením. Vnútroštátne právne predpisy sa budú uplatňovať do tej miery, pokiaľ daná záležitosť nebude upravená týmto nariadením. Keď určitú záležitosť upravujú vnútroštátne právne predpisy a aj toto nariadenie, prednosť má mať toto nariadenie.

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Agentúre Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust)

Návrh nariadenia upravuje zriadenie Agentúry Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust) ako právneho nástupcu Eurojustu zriadeného rozhodnutím Rady 2002/187/SVV. Okrem toho vymedzuje jej úlohy a právomoci, ktoré sú súčasťou prílohy k návrhu nariadenia.

Návrh nariadenia poskytuje jednotný a vynovený právny rámec pre novú Agentúru pre spoluprácu v oblasti trestnej justície (Eurojust), ktorá bude právnym nástupcom Eurojustu zriadeného rozhodnutím Rady 2002/187/SVV. Zjednodušuje jeho fungovanie a štruktúru v súlade s Lisabonskou zmluvou a požiadavkami spoločného prístupu.

Hlavné prvky reformy sa týkajú štruktúry a organizácie Eurojustu. Návrh nariadenia počíta s novou štruktúrou Eurojustu. Jednotlivé oddiely nariadenia upravujú problematiku kolégia, výkonnej rady a organizačného riaditeľa. Dochádza k jednoznačnému rozlíšeniu medzi dvomi zložkami kolégia v závislosti od toho, či vykonáva operačnú alebo riadiacu funkciu. Kým operačná funkcia sa týka hlavnej činnosti Eurojustu pri podpore a koordinácii vnútroštátnych vyšetrovaní, riadi ACA-Europe funkcia sa vzťahuje na prijatie pracovného programu agentúry, ročného rozpočtu alebo výročnej správy a pod. Zriaďuje sa nový orgán - výkonná rada, ktorá bude pripravovať riadiace rozhodnutia kolégia a priamo prevezme niektoré administratívne úlohy. Komisia je zastúpená v kolégiu pri výkone jeho riadiacich funkcií a vo výkonnej rade. Napokon sa jednoznačne vymedzuje postup vymenovania organizačného riaditeľa do funkcie, jeho povinnosti a úlohy. V dôsledku toho vzniká dvojstupňové riadenie, pri zachovaní osobitnej povahy a nezávislosti Eurojustu.

Národní členovia Eurojustu majú výslovne uvedené svoje operačné právomoci s cieľom účinnejšej spolupráce medzi sebou a s vnútroštátnymi orgánmi.

Návrh nariadenia reaguje aj na zámer vytvoriť Európsku prokuratúru, pričom obsahuje osobitné ustanovenie o vzťahoch s týmto orgánom. Osobitným ustanovením sa stanovuje výsadné partnerstvo s Europolom s cieľom zvýšiť účinnosť boja oboch inštitúcií proti závažným formám medzinárodnej trestnej činnosti v rámci ich právomoci. To zahŕňa mechanizmus krížovej kontroly príslušných informačných systémov a nasledujúcej výmeny údajov. Praktické podrobnosti sa budú stanovovať dohodou.

Návrh nariadenia počíta s účasťou Európskeho parlamentu a národných parlamentov na hodnotení činnosti Eurojustu, ktoré sa má realizovať na základe výročnej správy Eurojustu. Zavádza tiež pravidelné celkové hodnotenie Eurojustu v súlade so spoločným prístupom.

Aktuálne z činnosti Európ. súdu pre ľudské práva

Zbierka rozsudkov a rozhodnutí

Do pozornosti Vám dávame Zbierku rozsudkov a rozhodnutí. Ide o oficiálnu zbierku ESĽP, ktorá obsahuje najdôležitejšie rozhodnutia a odporúčania súdu od roku 1998. Zbierka je k dispozícii aj na internetovej stránke ESĽP v anglickom a francúzskom jazyku. Vo formáte PDF si aktuálne môžete stiahnuť zväzky za roky 1999 až 2008 a časť z roku 2012. V krátkom čase budú doplnené aj ďalšie časti. Knižnú podobu zbierky je možné objednávať prostredníctvom internetovej stránky: www.wolfpublishers.com/RJD.

Súdny dvor Európskej únie

Vec C-12/11 Denise McDonagh proti Ryanair Ltd

Letecká doprava - Nariadenie (ES) č. 261/2004 - Pojem „mimoriadne okolnosti“ - Povinnosť poskytnúť pomoc cestujúcim v prípade zrušenia letu z dôvodu ‚mimoriadnych okolností' - Sopečná erupcia spôsobujúca uzatvorenie vzdušného priestoru - Erupcia islandskej sopky Eyjafjallajökull

Skutkový stav:

Dňa 11. februára 2010 si pani McDonagh kúpila u spoločnosti Ryanair letenku na let s odletom z Fara (Portugalsko) do Dublinu (Írsko) na 17. apríla 2010, a to za sumu 98 eur. Dňa 20. marca 2010 začala na Islande erupcia sopky Eyjafjallajökull. Následne 14. apríla 2010 začala explozívna fáza erupcie, v rámci ktorej bol na oblohu v rámci Európy vypustený oblak sopečného popola. Na základe týchto skutočnosti 15. apríla 2010 príslušné orgány leteckej dopravy uzatvorili vzdušný priestor viacerých členských štátov z dôvodu rizika pre lietadlá, na základe čoho bol let pani McDonagh zrušený. Lety spoločnosti Ryanair medzi kontinentálnou Európou a Írskom boli obnovené 22. apríla 2010 a pani McDonagh pricestovala do Dublinu až 24. apríla 2010. Počas obdobia od 17. do 24. apríla 2010 spoločnosť Ryanair neposkytla starostlivosť žalobkyni vo veci samej za podmienok stanovených v článku 9 nariadenia č. 261/2004. Pani McDonagh podala na vnútroštátny súd žalobu proti spoločnosti Ryanair a domáhala sa náhrady vo výške 1 129,41 eura, čo zodpovedalo nákladom na jedlo, nákup občerstvenia, ubytovanie a dopravu, ktoré musela vynaložiť počas tohto obdobia. Spoločnosť Ryanair tvrdila, že uzatvorenie vzdušného priestoru nad časťou Európy po erupcii sopky Eyjafjallajökull nepredstavuje „mimoriadne okolnosti“ v zmysle nariadenia č. 261/2004, ale „obzvlášť mimoriadne okolnosti“, čo ju zbavuje nielen povinnosti poskytnúť náhradu, ale takisto povinnosti poskytnúť starostlivosť na základe článkov 5 a 9 tohto nariadenia. Dublin Metropolitan District Court vzhľadom na pochybnosti, pokiaľ ide o to, či povinnosť poskytnúť uvedenú starostlivosť môže podliehať obmedzeniam za okolností, o aké ide vo veci samej, a keďže sa domnieval, že Súdny dvor ešte nerozhodoval o tejto otázke, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Presahujú okolnosti, akými sú uzatvorenia európskeho vzdušného priestoru v dôsledku erupcie sopky Eyjafjallajökull na Islande, ktorá zapríčinila rozsiahle a dlhodobé

narušenie leteckej dopravy „mimoriadne okolnosti“ v zmysle nariadenia č. 261/2004?

2. Ak bude odpoveď na prvú otázku kladná, je zodpovednosť za povinnosť poskytovať starostlivosť podľa článkov 5 a 9 [nariadenia č. 261/2004] vylúčená v prípade, ak nastanú takéto okolnosti?

3. Ak bude odpoveď na druhú otázku záporná, sú články 5 a 9 [nariadenia č. 261/2004] neplatné v rozsahu, v akom porušujú zásady proporcionality a zákazu diskriminácie, zásadu „spravodlivého vyváženia záujmov“ stanovenú v Montrealskom dohovore a články 16 a 17 Charty základných práv Európskej únie [ďalej len „Charta“]?

4. Má sa povinnosť uvedená v článkoch 5 a 9 [nariadenia č. 261/2004] vykladať tak, že obsahuje implicitné obmedzenie, napríklad časové a/alebo finančné, poskytovať starostlivosť v prípadoch, keď je zrušenie letu spôsobené „mimoriadnymi okolnosťami“?

5. Ak bude odpoveď na štvrtú otázku záporná, sú články 5 a 9 [nariadenia č. 261/2004] neplatné v rozsahu, v akom porušujú zásady proporcionality a zákazu diskriminácie, zásadu „spravodlivého vyváženia záujmov“ stanovenú v Montrealskom dohovore a články 16 a 17 [Charty]?

Podľa rozsudku Súdneho dvora (tretia komora) z 31. januára 2013

1. Článok 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91, sa má vykladať v tom zmysle, že také okolnosti, ako je aj uzatvorenie časti európskeho vzdušného priestoru po erupcii sopky Eyjafjallajökull, predstavujú „mimoriadne okolnosti“ v zmysle tohto nariadenia, ktoré nezbavujú leteckých dopravcov povinnosti poskytnúť starostlivosť stanovenú v článku 5 ods. 1 písm. b) a článku 9 nariadenia č. 261/2004.

2. Článok 5 ods. 1 písm. b) a článok 9 nariadenia č. 261/2004 sa majú vykladať v tom zmysle, že v prípade zrušenia letu z dôvodu „mimoriadnych okolností“, ktorých dĺžka trvania je taká ako vo veci samej, povinnosť poskytnúť starostlivosť cestujúcim v leteckej doprave upravená v týchto ustanoveniach musí byť splnená bez toho, aby to malo dosah na platnosť uvedených ustanovení.

Cestujúci v leteckej doprave však môže získať ako náhradu za to, že letecký dopravca nedodržal svoju povinnosť

poskytnúť starostlivosť uvedenú v článku 5 ods. 1 písm. b) a článku 9 nariadenia č. 261/2004, len vrátenie súm, ktoré sú vzhľadom na vlastné okolnosti každého prípadu nutné, vhodné a primerané na účely nápravy zlyhania leteckého dopravcu, ktorý neposkytol starostlivosť uvedenému cestujúcemu, čo prináleží posúdiť vnútroštátnemu súdu.

Pre úplné znenie rozsudku Súdneho dvora EÚ kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=133245&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=624319

Vec C-543/10 Refcomp SpA proti Axa Corporate Solutions Assurance SA, Axa France IARD, Emerson Network, Climaveneta SpA

Súdna spolupráca v občianskych veciach - Súdna právomoc v občianskych a obchodných veciach - Nariadenie (ES) č. 44/2001 - Výklad článku 23 - Doložka o voľbe právomoci uvedená v zmluve uzatvorenej medzi výrobcom a prvým nadobúdateľom veci - Zmluva, ktorá je súčasťou reťazca zmlúv o prevode vlastníctva - Možnosť dovolávať sa tejto doložky voči ďalšiemu nadobúdateľovi veci

Skutkový stav:

Doumer SNC (ďalej len „Doumer“) nechala ako objednávateľ vykonať rekonštrukčné práce na súbore nehnuteľností nachádzajúcich sa v Courbevoie (Francúzsko). Táto spoločnosť je poistená v Axa Corporate so sídlom v Paríži (Francúzsko). V rámci týchto prác boli namontované klimatizačné jednotky. Tieto jednotky boli vybavené súborom kompresorov, ktoré boli vyrobené spoločnosťou Refcomp so sídlom v Taliansku. Od spoločnosti Refcomp boli odkúpené a zmontované spoločnosťou Climaveneta so sídlom takisto v Taliansku. Následne boli predané spoločnosti Doumer spoločnosťou Liebert, ktorej právnym nástupcom je v súčasnosti Emerson. Táto posledná spoločnosť, ktorej sídlo sa nachádza vo Francúzsku, je poistená v spoločnosti Axa France IARD so sídlom takisto vo Francúzsku. V klimatizačnom systéme sa vyskytli poruchy a znalecký posudok preukázal, že tieto poruchy sú spôsobené výrobnou vadou kompresorov. Axa Corporate, na ktorú prešli práva spoločnosti Doumer, ktorú odškodnila, podala žalobu proti výrobcovi Refcomp, montážnej spoločnosti Climaveneta a dodávateľovi Emerson na Tribunal de grande instance de Paris, ktorou od nich žiadala, aby spoločne a nerozdielne nahradili spôsobenú škodu. Spoločnosť Refcomp spochybnila právomoc Tribunal de

grande instance de Paris, pričom sa odvolala na doložku o voľbe právomoci talianskych súdov uvedenú v zmluve uzatvorenej medzi ňou a spoločnosťou Climaveneta. Uznesením z 26. januára 2007 sudca Tribunal de grande instance de Paris pre prípravu konania zamietol námietku nedostatku právomoci vznesenú spoločnosťou Refcomp, ktorá podala proti tomuto uzneseniu odvolanie. Rozsudkom z 19. decembra 2008 Cour d'appel de Paris potvrdil zamietnutie námietky nedostatku právomoci vznesenej spoločnosťou Refcomp. Rozhodol, že voči poisťovateľovi ako právnemu nástupcovi sa nemožno dovolávať doložky o voľbe právomoci dohodnutej medzi výrobcom a sprostredkujúcim dodávateľom z dôvodov jednak, že pravidlá osobitnej právomoci v zmluvných veciach stanovené nariadením sa neuplatňujú na spory medzi ďalším nadobúdateľom veci a výrobcom, lebo takéto spory sa týkajú nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti, a jednak, že ďalší nadobúdateľ nesúhlasil so spornou doložkou dohodnutou medzi účastníkmi pôvodnej zmluvy. Cour de cassation, na ktorý bolo podané odvolanie spoločnosti Refcomp, rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. Má doložka o voľbe právomoci, ktorá bola dohodnutá v reťazci zmlúv v rámci Spoločenstva medzi výrobcom veci a kupujúcim podľa článku 23 nariadenia..., účinky voči ďalšiemu nadobúdateľovi, a v prípade kladnej odpovede, za akých podmienok?

2. Má doložka o voľbe právomoci účinky voči ďalšiemu nadobúdateľovi a poisťovateľom, na ktorých prešli jeho práva, napriek tomu, že článok 5 bod 1 nariadenia... sa neuplatňuje na žalobu ďalšieho nadobúdateľa proti výrobcovi v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora v jeho rozsudku [zo 17. júna 1992, Handte (C-26/91, Zb. s. I-3967)]?
Uznesením predsedu Súdneho dvora z 27. júna 2011 boli veci C-229/11 a C-230/11 spojené na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj na účely vyhlásenia rozsudku.

Podľa rozsudku Súdneho dvora (prvá komora) zo 7. februára 2013
Článok 23 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že voči tretej osobe ako ďalšiemu nadobúdateľovi, ktorý v rámci postupnosti zmlúv o prevode vlastníctva uzatvorených medzi účastníkmi so sídlom v rôznych členských štátoch nadobudol vec a chce podať žalobu o náhradu škody proti výrobcovi, sa nemožno dovolávať doložky o voľbe právomoci dohodnutej v zmluve uzatvorenej medzi výrobcom veci a jej nadobúdateľom, okrem prípadu, ak sa

preukáže, že táto tretia osoba s uvedenou doložkou skutočne udelila svoj súhlas za podmienok stanovených v tomto článku.

Pre úplné znenie rozsudku Súdneho dvora EÚ kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=133621&mode=lst&pageIndex=1&dir=&occ=first&part=1&text=&doclang=SK&cid=1090

Vec C-332/11 ProRail NV proti Xpedys NV, FAG Kugelfischer GmbH, DB Schenker Rail Nederland NV, Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen NV

Nariadenie (ES) č. 1206/2001 - Spolupráca pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach - Priame vykonanie dôkazu - Ustanovenie znalca - Úloha, ktorá sa má vykonať čiastočne na území členského štátu vnútroštátneho súdu a čiastočne na území iného členského štátu

Skutkový stav:

Dňa 22. novembra 2008 sa v Amsterdame (Holandsko) vykoľajil nákladný vlak na trati z Belgicka do Holandska. V nadväznosti na túto nehodu sa začali súdne konania tak na belgických súdoch, ako aj na holandských súdoch. Účastníkmi sporu vo veci samej, v ktorom belgické súdy rozhodujú o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, sú spoločnosť ProRail NV a štyri ďalšie spoločnosti, ktoré majú vzťah k uvedenej nehode, konkrétne Xpedys, FAG, DB Schenker a NMBS. ProRail, spoločnosť so sídlom v Utrechte (Holandsko), zabezpečuje prevádzku najdôležitejších železničných tratí v Holandsku a uzatvára zmluvy o prístupe so železničnými spoločnosťami, predovšetkým so spoločnosťou DB Schenker. Spoločnosť DB Schenker, ktorá má tiež sídlo v Utrechte, je súkromný železničný dopravca, ktorého vozový park pozostáva z vagónov pôvodne prenajatých v roku 2001 od NMBS, spoločnosti so sídlom v Bruseli (Belgicko). Podľa spoločností DB Schenker a NMBS sa spoločnosť Xpedys, ktorá tiež sídli v Bruseli, stala 1. mája 2008 prenajímateľkou týchto vagónov. Spoločnosť FAG, ktorá má sídlo v Schweinfurte (Nemecko), je výrobcom častí vagónov, ako náprav, ložísk náprav, plášťov náprav a krytov náprav. Po nehode, konkrétne 11. februára 2009, spoločnosť DB Schenker podala predsedovi Rechtbank van koophandel te Brussel (Obchodný súd v Bruseli) návrh na nariadenie predbežného opatrenia voči spoločnostiam Xpedys a NMBS ako prenajímateľkám časti vagónov, ktorých sa dotýkala uvedená nehoda s návrhom na ustanovenie znalca. Spoločnosti ProRail a FAG

vstúpili do konania ako vedľajší účastníci. V priebehu tohto konania spoločnosť ProRail navrhla, aby uvedený súd vyhlásil návrh na ustanovenie znalca za nedôvodný alebo v prípade, ak znalec bude ustanovený, aby súd obmedzil úlohu znalca na stanovenie škody na vagónoch, aby nenariadil znalecké vyšetrovanie týkajúce sa celej holandskej železničnej siete a aby znalcovi nariadil vykonať svoju úlohu v súlade s ustanoveniami nariadenia č. 1206/2001. Uznesením z 5. mája 2009 predseda Rechtbank van koophandel te Brussel vyhlásil návrh spoločnosti DB Schenker na nariadenie predbežného opatrenia za dôvodný a ustanovil znalca, pričom vymedzil rozsah jeho úlohy, ktorá sa mala vykonať v prevažnej časti v Holandsku. Znalec sa mal v rámci tohto znaleckého skúmania dostaviť na miesto nehody v Holandsku, ako aj na všetky miesta, kde by mohol vykonať užitočné zistenia, aby tak zistil príčiny nehody, poškodenie vagónov a rozsah škôd. Okrem toho mal určiť výrobcu a stav niektorých technických súčastí vagónov a vyjadriť sa k spôsobu nakladania vagónov a k skutočnému zaťaženiu nápravy. Znalec mal napokon preskúmať železničnú sieť a infraštruktúru prevádzkovanú spoločnosťou ProRail a vyjadriť sa k otázke, či a do akej miery mohla byť táto infraštruktúra tiež príčinou nehody. Spoločnosť ProRail podala odvolanie proti uvedenému uzneseniu na Hof van beroep te Brussel (Odvolací súd v Bruseli), pričom navrhla, aby súd rozhodol, že ustanovenie znalca je nedôvodné, alebo subsidiárne, aby úloha belgického znalca bola obmedzená iba na zistenie škody na vagónoch v rozsahu, v akom mohla byť vykonaná v Belgicku, aby v žiadnom prípade nebolo nariadené preskúmanie holandskej železničnej siete a infraštruktúry a ani nebolo schválené vyrovnanie medzi účastníkmi konania, alebo za predpokladu, že súd naďalej bude trvať na ustanovení znalca, aby znalec vykonával svoje úkony v Holandsku len v rámci postupu upraveného nariadením č. 1206/2001. Vzhľadom na to, že Hof van beroep te Brussel zamietol odvolanie ako nedôvodné, podala spoločnosť ProRail kasačný opravný prostriedok na vnútroštátny súd, v ktorom uviedla, že na jednej strane sa nezohľadnili články 1 a 17 nariadenia č. 1206/2001 a na strane druhej, článok 31 nariadenia č. 44/2001. Vnútroštátny súd sa pýta, či z článkov 1 a 17 nariadenia č. 1206/2001 vyplýva, že ak chce súd členského štátu vykonať taký dôkaz, akým je vyšetrenie uskutočnené znalcom, priamo v inom členskom štáte, musí najprv požiadať orgány tohto štátu o povolenie. Vnútroštátny súd má v prejednávanej veci tiež pochybnosti o relevantnosti článku 33 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, podľa ktorého rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania. Za týchto

okolností Hof van Cassatie rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

Majú sa články 1 a 17 [nariadenia č. 1206/2001] pri zohľadnení okrem iného európskej úpravy uznávania a výkonu súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach a zásady vyjadrenej v článku 33 ods. 1 [nariadenia č. 44/2001], podľa ktorej sa rozsudky vydané v členskom štáte uznávajú v ostatných členských štátoch bez osobitného konania, vykladať v tom zmysle, že súd, ktorý nariadi vyšetrovanie súdnym znalcom, ktoré sa má vykonať čiastočne v členskom štáte, v ktorom sídli súd, a čiastočne v inom členskom štáte, musí pred priamym vykonaním poslednej uvedenej časti uplatniť jedine a výlučne metódu stanovenú článkom 17 nariadenia [č. 1206/2001], alebo v tom zmysle, že znalec ustanovený týmto štátom môže byť poverený aj nad rámec ustanovení nariadenia [č. 1206/2001] vyšetrovaním, ktoré sa musí čiastočne vykonať v inom členskom štáte Európskej únie?

Podľa rozsudku Súdneho dvora (prvá komora) z 21. februára 2013

Články 1 ods. 1 písm. b) a 17 nariadenia (ES) č. 1206/2001 Rady z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach sa majú vykladať v tom zmysle, že súd členského štátu, ktorý chce, aby sa vykonanie dôkazu, ktorým je poverený znalec, uskutočnilo na území iného členského štátu, môže toto dokazovanie nariadiť bez toho, aby bol povinný použiť spôsob vykonania dôkazu stanovený v týchto ustanoveniach.

Pre úplné znenie rozsudku Súdneho dvora EÚ kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=134110&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2787

Vec C-419/11 Česká spořitelna, a.s. proti Geraldovi Feichterovi

Nariadenie (ES) č. 44/2001 - Súdna právomoc, uznávanie a výkon rozsudkov v občianskych a obchodných veciach - Článok 5 bod 1 písm. a) a článok 15 ods. 1 - Pojmy ‚zmluvné veci' a ‚zmluva uzavretá spotrebiteľom' - Vlastná zmenka - Zmenkové ručenie - Zabezpečenie zmluvy o úvere

Skutkový stav:

Dňa 28. apríla 2004 spoločnosť Feichter - CZ s.r.o. (ďalej len "spoločnosť Feichter") so sídlom v Brne (Česká republika) vystavila, rovnako v Brne, vlastnú blankozmenku na rad spoločnosti Česká spořitelna so sídlom v Prahe (Česká republika). Zmenka, podpísaná v mene spoločnosti Feichter jej konateľom pánom Feichterom, bola

vystavená na zabezpečenie záväzkov tejto spoločnosti vyplývajúcich zo zmluvy o kontokorentnom úvere uzavretej medzi touto spoločnosťou a spoločnosťou Česká spořitelna v rovnaký deň. Pán Feichter, ktorý má bydlisko v Rakúsku, sa ako fyzická osoba tiež podpísal na líco zmenky s poznámkou "per aval". Informácie týkajúce sa dlžnej sumy, splatnosti a miesta, kde sa má platiť, vyplnila na zmenke Česká spořitelna v súlade s dohodou o vyplnení chýbajúcich náležitostí uzavretou v rovnaký deň. Takto vyplnená zmenka obsahovala bezpodmienečný príkaz spoločnosti Feichter zaplatiť 27. mája 2008 v Prahe sumu 5 000 000 CZK na rad spoločnosti Česká spořitelna. V deň splatnosti nebola zmenka, predložená na mieste platobnom, t. j. v Prahe, zaplatená. V dôsledku toho Česká spořitelna podala návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu na Městský soud v Praze, ktorým od pána Feichtera žiadala zaplatenie sumy z vystavenej vlastnej zmenky vo výške 5 000 000 CZK zvýšenej o úrok 6 % ročne z tejto sumy od 28. mája 2008 až do zaplatenia, ako aj zmenkovej odmeny vo výške 16 666 CZK. V tomto konaní pán Feichter vzniesol námietku, že vzhľadom na to, že má bydlisko v Rakúsku, Městský soud v Praze nemá právomoc na riešenie sporu. Vnútroštátny súd sa pýta, či sa má jeho právomoc určiť podľa pravidiel v oblasti zmlúv uzavretých spotrebiteľmi. V tejto súvislosti sa zaujíma o otázku, či sú splnené podmienky článku 15 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, najmä, či právo vyplývajúce z vlastnej zmenky, o ktorú ide vo veci samej, ktoré uplatňuje remitent voči ručiteľovi, možno považovať za právo zo zmluvy v zmysle tohto článku. V prípade kladnej odpovede by mali právomoc rozhodovať v spore vo veci samej rakúske súdy, keďže podľa článku 16 ods. 2 tohto nariadenia spotrebiteľa možno žalovať len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko. Vnútroštátny súd sa tiež pýta na otázku, či je v danom prípade možné určiť právomoc podľa článku 5 bodu 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001. V tejto súvislosti uvádza na jednej strane otázku, či práva vyplývajúce zo zmenky, o ktoré ide vo veci samej, možno považovať za práva zo zmluvy v zmysle článku 5 bodu 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001 napriek skutočnosti, že podľa českého práva je vlastná zmenka abstraktným cenným papierom, ktorý nemá zmluvnú povahu, hoci materializuje obsah zmluvy. Na druhej strane sa pýta, či v danom prípade ide o slobodne prevzatý záväzok, keďže miesto, kde sa má platiť, nebolo určené ani v zmenke, ani v dohode o vyplnení chýbajúcich náležitostí. Hoci totiž táto dohoda priznáva spoločnosti Česká spořitelna právo vyplniť do zmenky chýbajúce náležitosti týkajúce sa miesta, kde sa má

platiť, nestanovuje kritériá umožňujúce určenie, že ide práve o Prahu. Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že nie je možné vylúčiť, že vyplnením miesta, kde sa má platiť, v zmenke došlo k porušeniu tejto dohody, alebo že táto dohoda je neplatná z dôvodu neurčitosti, pričom v týchto prípadoch by bolo ťažké konštatovať, že záväzok bol v danom prípade prevzatý slobodne. Za týchto okolností Městský soud v Praze rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Možno pojem ‚veci týkajúce sa zmluvy uzavretej spotrebiteľom na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť jeho podnikania alebo povolania' použitý v článku 15 ods. 1 [nariadenia č. 44/2001] vykladať tak, že zahŕňa i nároky z vlastnej zmenky vydanej v neúplnej podobe, uplatnené remitentom voči zmenkovému ručiteľovi za vystaviteľa zmenky?

2. Či už je odpoveď na prvú otázku kladná, alebo záporná, možno pojem ‚zmluvné veci' uvedený v článku 5 [bode 1] písm. a) nariadenia č. 44/2001 vykladať takým spôsobom, že s ohľadom výlučne na obsah zmenkovej listiny ako takej zahŕňa i nároky z vlastnej zmenky vydanej v neúplnej podobe, uplatnené remitentom voči zmenkovému ručiteľovi za vystaviteľa zmenky?"

Podľa rozsudku Súdneho dvora (prvá komora) zo 14. marca 2013

1. Článok 15 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že fyzickú osobu, ktorá má úzke podnikateľské väzby alebo väzby spojené s povolaním vo vzťahu k spoločnosti, ako sú konateľstvo alebo väčšinový obchodný podiel v tejto spoločnosti, nemožno považovať za spotrebiteľa v zmysle tohto ustanovenia, ak prevezme ručenie za vlastnú zmenku vystavenú na zabezpečenie záväzkov tejto spoločnosti zo zmluvy o poskytnutí úveru. Toto ustanovenie sa preto neuplatňuje na určenie súdu, ktorý má právomoc rozhodnúť o žalobe, ktorou remitent vlastnej zmenky so sídlom v členskom štáte uplatňuje práva z tejto zmenky, ktorá bola v deň jej podpisu neúplná a bola vyplnená neskôr remitentom, voči zmenkovému ručiteľovi s bydliskom v inom členskom štáte.

2. Článok 5 bod 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001 sa uplatňuje na určenie súdu, ktorý má právomoc rozhodnúť o žalobe, ktorou remitent vlastnej zmenky so sídlom v členskom štáte uplatňuje práva z tejto zmenky, ktorá bola v deň jej podpisu neúplná a bola vyplnená neskôr remitentom, voči zmenkovému ručiteľovi s bydliskom v inom členskom štáte.

Pre úplné znenie rozsudku Súdneho dvora EÚ kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=135027&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=3622

Vec C-397/11 Erika Jőrös proti Aegon Magyarország Hitel Zrt.

Smernica 93/13/EHS - Nekalé podmienky uvedené v spotrebiteľských zmluvách - Preskúmanie nekalej povahy zmluvnej podmienky ex offo vnútroštátnym súdom - Dôsledky, ktoré má vnútroštátny súd vyvodiť z konštatovania nekalej povahy podmienky

Skutkový stav:

Dňa 4. júla 2007 uzavrela pani Jőrösová zmluvu o úvere s Aegonom, maďarskou peňažnou inštitúciou, na sumu približne 160 000 švajčiarskych frankov (CHF) vyplatenú v maďarských forintoch (HUF), ktorej splatnosť bola stanovená na 15. august 2024. Uvedená zmluva uzatvorená na základe vopred pripraveného formulára peňažnou inštitúciou upravovala platbu úrokov s úrokovou sadzbou, ktorej výška bola 4,5 % ročne v čase uzatvorenia zmluvy, a manipulačný poplatok, ktorého výška bola v tom istom čase 2,2 % ročne. Poplatok za poskytnutie úveru sa rovnal 1,5 % z celkovej sumy úveru, minimálne 250 CHF a maximálne 1 759 CHF. Počiatočná ročná percentuálna miera nákladov tak bola stanovená na 7,658 %. Bod 3.2 všeobecnej časti II zmluvy o úvere uzatvorenej medzi pani Jőrösovou a Aegonom obsahoval ustanovenie, podľa ktorého bol veriteľ oprávnený zmeniť výšku manipulačného poplatku na konci každého hospodárskeho roka pre budúci hospodársky rok na výšku stanovenú platnou vyhláškou podľa aktuálne platných všeobecných obchodných podmienok tejto peňažnej inštitúcie. V bode 8.2 tejto zmluvy sa uvádzalo, že veriteľ bol oprávnený jednostranne zmeniť výšku úrokov alebo iných poplatkov v súvislosti s uvedenou zmluvou a zaviesť nové druhy poplatkov a nákladov, pokiaľ sa zmenia náklady potrebné na financovanie transakcie. Bod 12.2 tej istej zmluvy stanovoval, že ak vzhľadom na zmenu akéhokoľvek právneho predpisu alebo iného správneho opatrenia, alebo zmenu ich výkladu správnymi orgánmi vzniknú Aegon dodatočné náklady, ktoré nemohol pri uzatváraní zmluvy vopred predpokladať, dlžník je povinný zaplatiť tejto inštitúcii na jej výzvu sumu, ktorá pokrýva takéto náklady, alebo uvedená inštitúcia je v takomto prípade oprávnená jednostranne zmeniť úroky z úveru a poplatky spojené s úverom. Zmluva o úvere nezabezpečovala pre prípad jednostrannej zmeny zmluvy zo strany peňažnej inštitúcie právo

na okamžité vypovedanie zmluvy dlžníkom. Pani Jőrösová podala proti Aegonu, úverovej inštitúcii, žalobu na Pesti Központi kerületi bíróság (Obvodný súd Pešť-stred). V konaní sa odvolávala aj na čiastočnú neplatnosť úverovej zmluvy a tvrdila, že niektoré zmluvné ustanovenia majú povahu úžery, sú v rozpore s dobrými mravmi a sú fiktívne. Nežiadala však o určenie čiastočnej neplatnosti tejto zmluvy z dôvodu nekalej povahy zmluvných ustanovení. Pesti Központi kerületi bíróság zamietol žalobu pani Jőrösovej rozsudkom z 2. decembra 2010. Podľa odôvodnenia tohto rozsudku pani Jőrösová nevedela dokázať, že sporné ustanovenia zmluvy o úvere sú v rozpore s dobrými mravmi, majú povahu úžery a sú fiktívne. Pani Jőrösová podala proti tomuto rozsudku odvolanie na Fővárosi Bíróság (teraz Fővárosi Törvényszék). Dovolávala sa neplatnosti bodov 3.2, 8.1, 8.2 a 12.2 zmluvy o úvere z dôvodu, že tieto body zjavne odporujú dobrým mravom tým, že dávajú veriteľovi možnosť jednostranne meniť zmluvné podmienky a preniesť na dlžníka bremeno následných zmien, ktoré zaviedol veriteľ, ale nevznikli v záujme dlžníka. Poukazuje na to, že výška úveru a výška splátok narástla vzhľadom na zmeny vzniknuté uplatnením týchto podmienok natoľko, že ju nemôže splácať.

Za týchto okolností Fővárosi Bíróság rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Je v súlade s článkom 7 ods. 1 smernice [93/13] postup vnútroštátneho súdu, ktorý na základe zistenia, že niektorá zo všeobecných zmluvných podmienok, ktorých sa týka žaloba, má nekalú povahu, preskúma neplatnosť uvedenej podmienky z tohto dôvodu aj bez k tomu smerujúcemu návrhu účastníkov konania?

2. Má vnútroštátny súd povinnosť uplatniť postup uvedený v prvej otázke aj v konaní začatom spotrebiteľom, hoci je obvyklé, že ak poškodený podá z tohto dôvodu žalobu, právomoc určiť neplatnosť všeobecných zmluvných podmienok z dôvodu ich nekalej povahy neprislúcha miestnemu súdu, ale súdu vyššieho stupňa?

3. Môže vnútroštátny súd v prípade kladnej odpovede na druhú otázku preskúmať aj v druhostupňovom konaní nekalú povahu všeobecnej zmluvnej podmienky, ktorú zistil, ak táto nekalá povaha nebola preskúmaná v prvostupňovom konaní, pričom podľa vnútroštátnych právnych predpisov nemožno spravidla v odvolacom konaní zohľadňovať nové skutočnosti ani uskutočňovať prieskum nových dôkazov?

Podľa rozsudku Súdneho dvora (prvá komora) z 30. mája 2013

1. Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že ak vnútroštátny súd druhého stupňa, ktorý rozhoduje spor o platnosti podmienok uvedených v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom na základe vopred pripraveného formulára uvedeným predajcom alebo dodávateľom, má podľa svojich vnútroštátnych procesných predpisov právomoc preskúmať všetky dôvody neplatnosti jasne vyplývajúce zo skutočností predložených na prvom stupni a prípadne na základe zistených skutočností rekvalifikovať právny základ, ktorého sa dovolávajú, na preukázanie neplatnosti týchto podmienok, tento súd musí posúdiť ex offo alebo rekvalifikovaním právneho základu návrhu nekalú povahu uvedených podmienok s ohľadom na kritériá tejto smernice.

2. Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu, ktorý zistí nekalú povahu zmluvnej podmienky, prináleží jednak bez toho, aby počkal, či spotrebiteľ predložil v tejto súvislosti návrh, vyvodiť všetky dôsledky, ktoré podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú z takého zistenia, s cieľom zabezpečiť, aby touto podmienkou nebol tento spotrebiteľ viazaný, a jednak v zásade na základe objektívnych kritérií posúdiť, či dotknutá zmluva môže naďalej existovať bez nekalej podmienky.

3. Smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý ex offo zistil nekalú povahu zmluvnej podmienky, uplatní, pokiaľ to je možné, tieto vnútroštátne procesné pravidlá tak, aby boli vyvodené všetky dôsledky, ktoré podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú zo zistenia nekalej povahy dotknutej podmienky, s cieľom zabezpečiť, aby ňou spotrebiteľ nebol viazaný.

Pre úplné znenie rozsudku Súdneho dvora EÚ kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=137827&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4155

Vec C-488/11 Dirk Frederik Asbeek Brusse, Katarina de Man Garabito proti Jahani BV

Smernica 93/13/EHS - Nekalé podmienky uvedené v spotrebiteľských zmluvách - Nájomná zmluva uzatvorená medzi prenajímateľom vykonávajúcim prenajímanie ako podnikateľskú činnosť a súkromným nájomcom - Preskúmanie nekalej povahy zmluvnej podmienky vnútroštátnym súdom ex offo - Zmluvná pokuta - Zrušenie ustanovenia

Skutkový stav:

V roku 2007 Jahani, spoločnosť vykonávajúca podnikateľskú činnosť v oblasti prenájmu bytov, prenajala pánovi Asbeekovi Brusseovi a pani de Manovej Garabitovej na súkromné účely bytový priestor v Alkmaare (Holandsko). Nájomná zmluva bola na tento účel uzatvorená na základe všeobecných podmienok stanovených profesijným združením pre nehnuteľnosti, Raad voor Onroerende Zaken (Rada pre otázky týkajúce sa nehnuteľností).
Všeobecné podmienky obsahovali najmä zmluvnú pokutu, ktorá znie takto: "20.1 Nájomca je už v omeškaní uplynutím určitej lehoty. 20.2 V každom prípade omeškania so včasným a úplným zaplatením peňažnej sumy dlhuje nájomca mesačne úroky vo výške 1 % dlhovanej sumy odo dňa splatnosti až do dňa úplného vyrovnania sumy. 20.6 Ak nájomca nesplní povinnosť, ktorá mu vyplýva z tejto nájomnej zmluvy, vrátane príslušných všeobecných nájomných podmienok, alebo ak túto povinnosť poruší, dlhuje prenajímateľovi, bez ohľadu na svoj záväzok splniť túto povinnosť a bez ohľadu na ostatné nároky na náhradu škody alebo iné nároky prenajímateľa, za každý deň zmluvnú pokutu vo výške 25 eur, ktorá je splatná okamžite..." Nájomné, pôvodne stanovené v nájomnej zmluve vo výške 875 eur mesačne, dosahovalo na základe indexácie stanovenej touto zmluvou od 1. júla 2008 sumu 894,25 eura mesačne. Pán Asbeek Brusse a pani de Manová Garabitová nezaplatili sumu zodpovedajúcu tomuto zvýšeniu nájomného. Za február 2009 zaplatili čiastku 190 eur a následne prestali nájomné platiť. V mesiaci júl 2009 podala Jahani proti nájomníkom žalobu, v ktorej navrhovala najmä zrušenie nájomnej zmluvy a zaviazanie žalobcov na zaplatenie celkovej sumy 13 897,09 eura, ktorú tvoria tieto položky: 5 365,50 eura dlhované nájomné, 156,67 eura už vzniknuté zmluvné úroky, 96,25 eura nájomné, ktoré je splatné na základe indexácie mesačného nájomného, 4 525 eur zmluvná pokuta za nezaplatené nájomné, 3 800 eur zmluvná pokuta za nezaplatenú indexáciu nájomného, 658,67 eura mimosúdne trovy. Rechtbank Alkmaar vyhovel žalobe spoločnosti Jahani rozsudkom z 21. októbra 2009. Pred vnútroštátnym súdom, ktorý rozhoduje o odvolaní, pán Asbeek Brusse a pani de Manová Garabitová navrhujú, aby sumy pokút boli znížené vo svetle nepomeru, ktorý existuje medzi týmito sumami a škodou utrpenou prenajímateľom. Za týchto podmienok Gerechtshof te Amsterdam rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Má sa prenajímateľ bytového priestoru vykonávajúci prenajímanie

ako podnikateľskú činnosť, ktorý prenajíma byt súkromnej osobe, považovať za predajcu alebo poskytovateľa služieb v zmysle smernice? Vzťahuje sa na nájomnú zmluvu medzi prenajímateľom vykonávajúcim prenajímanie ako podnikateľskú činnosť a súkromným nájomcom táto smernica?

2. Znamená skutočnosť, že sa článok 6 smernice 93/13 považuje za normu, ktorá je rovnocenná s vnútroštátnymi predpismi, ktoré vo vnútroštátnom právnom poriadku platia ako kogentné právo, že v spore medzi súkromnými osobami predstavujú vykonávacie predpisy upravujúce nekalé ustanovenia kogentné právo, takže vnútroštátny súd je na prvom stupni, ako aj v odvolacom konaní oprávnený a povinný preskúmať ex offo (teda aj nad rámec námietok) zmluvné ustanovenie na základe vnútroštátnych vykonávacích predpisov a konštatovať neplatnosť tohto ustanovenia, pokiaľ dospeje k záveru, že ustanovenie má nekalú povahu?

3. Je zlučiteľné s praktickým účinkom práva [Únie], ak vnútroštátny súd neponechá zmluvné ustanovenie, ktoré predstavuje ustanovenie nekalej povahy v zmysle smernice 93/13, bez uplatnenia, ale len v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi zníži zmluvnú pokutu v prípade, ak sa súkromná osoba odvolala na právomoc súdu znížiť túto pokutu, nie však na napadnuteľnosť toho ustanovenia?

Podľa rozsudku Súdneho dvora (prvá komora) z 30. mája 2013

1. Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že s výhradou ustanovení, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia vnútroštátneho práva, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu, sa smernica vzťahuje na zmluvu o prenájme bytového priestoru uzatvorenú medzi prenajímateľom konajúcim v rámci podnikateľskej činnosti a nájomníkom konajúcim s cieľom, nevzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo povolaniu.

2. Smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že:

- ak má vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o žalobe podanej predajcom alebo dodávateľom proti spotrebiteľovi, ktorá sa týka splnenia zmluvy, podľa vnútroštátnych procesných pravidiel právomoc preskúmať ex offo rozpor medzi ustanovením, ktoré je základom žaloby, a vnútroštátnymi predpismi v oblasti verejného poriadku, musí takým istým spôsobom, ak určí, že dotknuté ustanovenie spadá do pôsobnosti tejto smernice, preskúmať ex offo jeho eventuálnu nekalú povahu

vo svetle kritérií stanovených uvedenou smernicou,
- ak má vnútroštátny súd podľa vnútroštátnych procesných predpisov právomoc zrušiť ex offo ustanovenie, ktoré je v rozpore s verejným poriadkom alebo kogentným zákonným ustanovením, ak jeho pôsobnosť takúto sankciu odôvodňuje, musí v zásade po tom, ako vyzval účastníkov konania, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili, zrušiť ex offo zmluvnú podmienku, o ktorej vo svetle kritérií upravených uvedenou smernicou konštatoval, že má nekalú povahu.
3. Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že neumožňuje vnútroštátnemu súdu, ak určí nekalú povahu zmluvnej pokuty v zmluve uzatvorenej medzi predajcom a dodávateľom a spotrebiteľom, obmedziť sa, ak ho k tomu oprávňuje vnútroštátne právo, na zníženie pokuty, ktorú toto ustanovenie určuje, uloženú tomuto spotrebiteľovi, ale ukladá mu jednoducho neuplatniť uvedené ustanovenie
na spotrebiteľa.

Pre úplné znenie rozsudku Súdneho dvora EÚ kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=137830&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4427

Vec C-144/12 Goldbet Sportwetten GmbH proti Massimo Sperindeo

Nariadenie (ES) č. 1896/2006 - Európske konanie o platobnom rozkaze - Články 6 a 17 - Odpor proti európskemu platobnému rozkazu bez namietania nedostatku právomoci súdu členského štátu pôvodu - Nariadenie (ES) č. 44/2001 - Súdna právomoc a uznávanie a výkon rozsudkov v občianskych a obchodných veciach - Článok 24 - Účasť žalovaného na súde, ktorý začal konanie - Uplatniteľnosť v rámci konania o európskom platobnom rozkaze

Skutkový stav:

Pán Sperindeo sa zmluvou o poskytovaní služieb uzavretou so spoločnosťou Goldbet zaviazal, že pre túto spoločnosť, ktorá sa zaoberá uzatváraním stávok na športové podujatia, bude organizovať a postará sa o rozšírenie jej stávkovej činnosti v Taliansku. Jeho úlohou bolo najmä zinkasovať stávky v miestnych predajných miestach, a poukázať peniaze - po odpočítaní výhier vyplatených výhercom - spoločnosti Goldbet. Goldbet na základe svojho presvedčenia, že pán Sperindeo si svoje zmluvné povinnosti nesplnil, podala 29. decembra 2009 návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu a 17. februára 2010 Bezirksgericht für Handelssachen Wien, súd príslušný

v Rakúsku pre európske konanie o platobnom rozkaze, vydal európsky platobný rozkaz proti pánovi Sperindeovi na zaplatenie sumy 16 406 eur, zvýšenej o úroky z omeškania a trovy konania, z titulu náhrady škody. Dňa 19. apríla 2010 pán Sperindeo podal odpor proti tomuto európskemu platobnému rozkazu v stanovenej lehote, a to prostredníctvom svojho advokáta. Na odôvodnenie odporu uviedol, že nárok spoločnosti Goldbet nie je dôvodný a požadovaná suma je nevymáhateľná. Na základe podaného odporu Bezirksgericht für Handelssachen Wien postúpil vec na konanie pred Landesgericht Innsbruck (Krajinský súd, Innsbruck), keďže sa domnieval, že tento súd je príslušným súdom na riadne občianske súdne konanie podľa článku 17 ods. 1 nariadenia č. 1896/2006. Pred Landesgericht Innsbruck pán Sperindeo vzniesol po prvýkrát námietku nedostatku právomoci rakúskych súdov z dôvodu, že jeho bydlisko je v Taliansku. Goldbet tvrdí, že Landesgericht Innsbruck je podľa článku 5 bodu 1 písm. a) nariadenia (ES) č. 44/2001 príslušným súdom ako súd miesta, kde sa má vykonať povinnosť zaplatiť určitú peňažnú sumu. V každom prípade má podľa danej spoločnosti tento súd právomoc v súlade s článkom 24 tohto nariadenia vzhľadom na to, že pán Sperindeo sa v zmysle tohto ustanovenia zúčastnil konania, lebo v odpore proti európskemu platobnému rozkazu nevzniesol námietku nedostatku právomoci. Uznesením Landesgericht Innsbruck vyhovel žiadosti pána Sperindea, vyhlásil, že nemá právomoc a odmietol žalobu. Goldbet podala proti tomuto uzneseniu odvolanie na Oberlandesgericht Innsbruck (Vyšší krajinský súd, Innsbruck). Oberlandesgericht Innsbruck zamietol odvolanie z dôvodu, že nie je daná právomoc rakúskych súdov, pretože Goldbet uplatňuje nároky zo zmluvy o poskytnutí služieb a dohodnuté miesto plnenia v zmysle článku 5 bodu 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 44/2001 sa nachádza v Taliansku, ako aj z dôvodu, že právomoc súdov sa nemôže zakladať na článku 24 nariadenia č. 44/2001, pretože odpor, ktorý podal pán Sperindeo, nemožno považovať za zúčastnenie sa konania v zmysle tohto článku. Goldbet podala opravný prostriedok "Revision" proti rozhodnutiu Oberlandesgericht Innsbruck na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Navrhuje zrušenie predchádzajúcich súdnych rozhodnutí a pokračovanie v konaní pred rakúskymi súdmi. Vnútroštátny súd sa domnieva, že nie je daná právomoc rakúskych súdov podľa článku 5 bodu 1 písm. b) nariadenia č. 44/2001, pretože činnosť, ktorú spoločnosť Goldbet zverila pánovi

Sperindeovi, sa mala vykonávať výlučne v Taliansku. Tento súd sa však pýta, či odpor podaný žalovaným proti platobnému rozkazu možno - pokiaľ sa v ňom neuplatní námietka nedostatku právomoci súdu pôvodu - považovať za zúčastnenie sa konania v zmysle článku 24 nariadenia č. 44/2001, čo zakladá právomoc rakúskych súdov.
Za týchto okolností Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 6 nariadenia [č. 1896/2006] vykladať v tom zmysle, že v európskom konaní o platobnom rozkaze má byť použitý aj článok 24 nariadenia [č. 44/2001] týkajúci sa určenia právomoci súdu na základe zúčastnenia sa konania žalovaným?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku:
Má sa článok 17 nariadenia č. 1896/2006 v spojení s článkom 24 nariadenia č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že už podanie odporu proti európskemu platobnému rozkazu znamená zúčastnenie sa konania, pokiaľ sa v ňom neuplatní námietka nedostatku právomoci súdu pôvodu?

3. V prípade zápornej odpovede na druhú prejudiciálnu otázku:
Má sa článok 17 nariadenia č. 1896/2006 v spojení s článkom 24 nariadenia č. 44/2001 vykladať tak, že podanie odporu je dôvodom založenia právomoci na základe zúčastnenia sa konania nanajvýš v prípade, ak sa v ňom uvádzajú dôvody týkajúce sa merita veci, ale nie je namietaný nedostatok právomoci?

Podľa rozsudku Súdneho dvora (tretia komora) z 13. júna 2013
Článok 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze, v spojení s článkom 17 tohto nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že odpor podaný proti európskemu platobnému rozkazu, v ktorom nie je namietaný nedostatok právomoci súdu členského štátu pôvodu, nemožno považovať za zúčastnenie sa konania v zmysle článku 24 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach a že v tejto súvislosti nie je relevantná okolnosť, že žalovaný v predloženom odpore uviedol dôvody týkajúce sa merita veci.

Pre úplné znenie rozsudku Súdneho dvora EÚ kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=138389&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4746

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania

Vec C-496/12 Spoločenstvo vlastníkov bytov MYJAVA proti Podtatranská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s. - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Krajským súdom v Prešove (Slovensko)

Prejudiciálne otázky:

1. Majú sa ustanovenia smerníc Európskej únie, akými sú smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES [1] z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar, smernica Rady 85/374/EHS [2] z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky a iné smernice určené na ochranu spotrebiteľa, vykladať tak, že rovnaká ochrana ako spotrebiteľovi prináleží aj právnickej osobe, ak v zmluvách spadajúcich do pôsobnosti týchto smerníc koná s cieľom, ktorý sa netýka obchodnej činnosti alebo podnikania?

2. Majú sa ustanovenia smerníc Európskej únie, akými sú smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar a smernica Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky, vykladať tak, že im odporuje také ustanovenie vnútroštátneho predpisu, akým je predpis vo veci samej, ktorý pri zistení vadnosti dodaného tovaru limituje reštitučný nárok ako je aj vydanie bezdôvodného obohatenia len za obdobie od posledného odpočtu vadného meradla vody uskutočneného pred podaním žiadosti?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139524&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=105425

Vec C-34/13 Monika Kušionová proti SMART Capital, a.s. - návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Krajský súd v Prešove (Slovensko)

Prejudiciálne otázky:

1. Či sa má smernica Rady 93/13/EHS [1] z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a smernica Európskeho parlamentu a Rady

2005/29/ES [2] z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 ("smernica o nekalých obchodných praktikách") vo svetle článku 38 Charty základných práv Európskej únie vykladať v tom zmysle, že je s nimi v rozpore právna úprava členského štátu, akou je ustanovenie § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ďalšími ustanoveniami právnej úpravy dotknutej vo veci samej, ktorá umožňuje veriteľovi vymôcť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok vykonaním záložného práva na nehnuteľný majetok spotrebiteľa bez posúdenia zmluvných podmienok súdom napriek existencii sporu v otázke, či nejde o neprijateľnú zmluvnú podmienku?

2. Či právne predpisy Európskej únie uvedené v bode 1. bránia použitiu takého vnútroštátneho pravidla, akým je ustanovenie § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ďalšími ustanoveniami právnej úpravy dotknutej vo veci samej, ktoré umožňujú veriteľovi vymôcť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok vykonaním záložného práva na nehnuteľnosť spotrebiteľa bez posúdenia zmluvných podmienok súdom napriek existencii sporu v otázke, či nejde o neprijateľnú zmluvnú podmienku?

3. Či sa má rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 9. marca 1978 vo veci C-106/77, Amministrazione delle Finanze dello Stato vs. Simmenthal [3], vykladať tak, že v záujme naplnenia cieľa smerníc uvedených v bode 1. vo svetle článku 38 Charty základných práv Európskej únie vnútroštátny súd neuplatní vnútroštátne ustanovenia, akým je ustanovenie § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ďalšími ustanoveniami právnej úpravy dotknutej vo veci samej, ktoré umožňuje veriteľovi vymôcť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok vykonaním záložného práva na nehnuteľný majetok spotrebiteľa bez posúdenia zmluvných podmienok súdom a tak napriek existencii sporu obísť ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok?

4. Či sa má článok 4 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve, ktorú uzavrel spotrebiteľ bez zastúpenia advokátom, ktorá umožňuje veriteľovi vykonať mimosúdne záložné právo bez súdnej kontroly, je obchádzaním dôležitej

zásady únijného práva ex offo súdnej kontroly zmluvných podmienok a z tohto dôvodu je nekalá aj za stavu, že znenie takejto zmluvnej podmienky vychádza z vnútroštátneho predpisu?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/fiche.jsf?id=C%3B34%3B13%3BRP%3B1%3BP%3B1%3BC2013%2F0034%2FP&pro=&lgrec=sk&nat=&oqp=&dates=&lg=&language=sk&jur=C%2CT%2CF&cit=none%252CC%252CCJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&num=C-34%252F13&td=ALL&pcs=O&avg=&mat=or&jge=&for=&cid=105634

Vec C-26/123 Árpád Kásler a Hajnalka Káslerné Rábai proti OTP Jelzálogbank Zrt. - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Kúriou (Maďarsko)

Prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 4 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (1) (ďalej len „smernica“) vykladať v tom zmysle, že v prípade dlhu z pôžičky vyjadrenej v cudzej mene, ale v skutočnosti vyplatenej v domácej mene, ktorú má spotrebiteľ vrátiť výlučne v domácej mene, môže byť zmluvná podmienka týkajúca sa výmenného kurzu cudzej meny, ktorá nebola individuálne dohodnutá, súčasťou „definície hlavného predmetu zmluvy“? Ak to nie je tak, treba na základe druhej časti článku 4 ods. 2 smernice vychádzať z toho, že rozdiel medzi výmenným kurzom pre nákup a predaj predstavuje úhradu, ktorej primeranosť k poskytovanej službe nemožno analyzovať z hľadiska jej nekalej povahy? Má v tejto súvislosti význam otázka, či medzi finančnou inštitúciou a spotrebiteľom skutočne došlo k výmene cudzej meny?

2. Ak sa má článok 4 ods. 2 smernice vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd môže — bez ohľadu na ustanovenia svojho vnútroštátneho práva — tiež skúmať nekalú povahu zmluvných podmienok, na ktoré odkazuje uvedený článok, pokiaľ uvedené podmienky nie sú sformulované jasne a zrozumiteľne, má sa táto požiadavka chápať tak, že zmluvné podmienky musia byť pre spotrebiteľa samy osebe jasné a zrozumiteľné z gramatického hľadiska, alebo musia byť jasné a zrozumiteľné aj ekonomické dôvody použitia zmluvnej podmienky a jej vzťah k ostatným zmluvným podmienkam?

3. Má sa článok 6 ods. 1 smernice a bod 73 rozsudku Súdneho dvora vyhláseného vo veci Banco Espanol de Crédito (C-618/10) vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd nemôže v prospech spotrebiteľa odstrániť [dôvody] neúčinnosti nekalej

podmienky zahrnutej medzi všeobecnými podmienkami spotrebiteľskej zmluvy o pôžičke zmenou predmetnej zmluvnej podmienky a doplnením zmluvy, a to ani vtedy, ak sa zmluva — pokiaľ by to neurobil — v prípade vypustenia uvedenej podmienky na základe zvyšných zmluvných podmienok nemôže vykonať? Má v tejto súvislosti význam, že vnútroštátne právo obsahuje dispozitívnu normu, ktorá v prípade vypustenia neúčinnej podmienky upravuje predmetnú právnu otázku [namiesto nej]?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139742&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=106104

Vec C-162/13 Damijan Vnuk proti Zavarovalnica Triglav d. d. - návrh na začatie prejudiciálneho konania podal Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Slovinsko)

Prejudiciálna otázka:

Má sa pojem „prevádzka vozidiel“ podľa ustanovenia článku 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 (1) o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti vykladať v tom zmysle, že nezahŕňa skutkové okolnosti prejednávanej veci, v ktorej poistenec odporkyne narazil v blízkosti senníka traktorom s prívesom do rebríka, na ktorom stál dovolateľ počas ukladania balíkov sena, a to z dôvodu, že táto udalosť sa nestala v súvislosti s cestnou premávkou?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=137489&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=106249

Vec C-119/13 eco cosmetics GmbH & Co. KG proti Virginie Laetitia Barbara Dupuy - návrh na začatie prejudiciálneho konania podal Amtsgericht Wedding (Nemecko)

Prejudiciálne otázky:

1. Má sa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 (1) z 12. Decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze (Ú. v. EÚ L 399, s. 1), vykladať v tom zmysle, že odporca môže podať návrh na súdne preskúmanie európskeho platobného rozkazu aj v prípade, že mu platobný rozkaz nebol doručený alebo mu nebol platne doručený? Možno v takom prípade obdobne uplatniť najmä článok 20 ods. 1 alebo článok 20 ods. 2 nariadenia

http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=137489&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=106249č. 1896/2006?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:
Musí odporca v prípade, že mu platobný rozkaz nebol doručený alebo mu nebol platne doručený, dodržať lehoty stanovené na podanie návrhu na preskúmanie? Má sa v takom prípade uplatniť najmä ustanovenie článku 20 ods. 3 nariadenia č. 1896/2006?

3. Ďalej v prípade kladnej odpovede na prvú otázku:
Aký je procesný právny následok v prípade, že sa návrhu na preskúmanie vyhovie — možno v takom prípade obdobne uplatniť najmä článok 20 ods. 3 alebo článok 17 ods. 1 nariadenia č. 1896/2006?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=137634&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=106466

Vec C-143/13 Bogdan Matei, Ioana Ofelia Matei proti SC Volksbank România SA - návrh na začatie prejudiciálneho konania podal Tribunalul Specializat Cluj (Rumunsko)

Prejudiciálne otázky:

Vzhľadom na to, že v súlade s článkom 4 ods. 2 smernice 93/13/EHS (1) sa hodnotenie nekalej povahy podmienok nevzťahuje ani na definíciu predmetu zmluvy, ani na primeranú cenu alebo úhradu na jednej strane, ako ani tovar alebo služby dodávané výmenným spôsobom na druhej strane, pokiaľ sú tieto podmienky zrozumiteľné, a
keďže v zmysle článku 2 ods. (2) písm. a) smernice 2008/48/ES definícia uvedená v článku 3 písm. g) smernice 2008/48/ES (2) týkajúca sa celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom, ktoré zahŕňajú všetky poplatky, ktoré spotrebiteľ musí zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, nie je uplatniteľná na určenie predmetu zmluvy o úvere zabezpečenej hypotékou,
tento súd sa pýta, či
pojmy „predmet“ a/alebo „cena“ uvedené v článku 4 ods. 2 smernice 93/13/EHS možno vykladať v tom zmysle, že tieto pojmy — „predmet“ a/alebo „cena“ zmluvy o úvere zabezpečenej hypotékou — sa spomedzi

prvkov, ktoré predstavujú protiplnenie dlžné úverovej inštitúcii, vzťahujú aj na ročnú percentuálnu mieru nákladov tejto zmluvy o úvere zabezpečenej hypotékou, tvorenú predovšetkým pevnou alebo pohyblivou úrokovou sadzbou, bankovými poplatkami a ostatnými poplatkami uvedenými a definovanými v zmluve o úvere.

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=137882&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=106620

Vec C-153/13 Pohotovosť s.r.o. proti Ján Soroka - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Okresným súdom Bardejov (Slovensko)

Prejudiciálne otázky:

1. Či sa má smernica Rady 93/13/EHS (1) z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica 93/13/EHS“) v spojení s článkom 47 a článkom 38 Charty základných práv Európskej únie vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá neumožňuje vedľajšie účastníctvo právnickej osobe určenej na ochranu práv spotrebiteľov v súdnom exekučnom konaní na ochranu spotrebiteľa, proti ktorému sa vedie exekúcia na vymoženie pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy a spotrebiteľ nie je zastúpený advokátom?

2. Či právo Európskej únie uvedené pod bodom 1. treba vykladať tak, že základné právo na súdnu ochranu spotrebiteľa a vedľajšieho interventa v článku 47 Charty základných práv sa poruší, ak sa v súdnom exekučnom konaní nepripustí vedľajšie účastníctvo právnickej osobe určenej na ochranu práv spotrebiteľov a spotrebiteľ nie je zastúpený advokátom?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=138129&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=106906

Vec C-226/13 Stefan Fahnenbrock proti Helénska republika - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Landgericht Wiesbaden (Nemecko)

Prejudiciálna otázka:

Má sa článok 1 Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch („doručovanie písomností“) a o zrušení nariadenia

Rady (ES) č. 1348/2000 (1) vykladať tak, že žaloba, ktorou nadobúdateľ dlhopisov emitovaných žalovanou, ktoré boli uložené na účte cenných papierov žalobcu v spoločnosti S Broker AG & Co. KG a v súvislosti s ktorými žalobca neprijal koncom februára 2012 žalovanou predloženú ponuku na výmenu akcií, žiada náhradu škody vo výške rozdielu hodnoty vo vzťahu k výmene jeho dlhopisov, ktorá sa napriek tomu udiala v marci 2012 a bola preňho ekonomicky nevýhodná, sa má považovať za „občiansku alebo obchodnú vec“ v zmysle nariadenia (ES) č. 1393/2007?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139488&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=107276

Vec C-262/13 Ekkehard Aleweld proti Condor Flugdienst GmbH - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Amtsgericht Rüsselsheim (Nemecko)

Prejudiciálne otázky:

1. Existuje nárok na vyplatenie náhrady podľa článku 7 nariadenia (1) aj vtedy, ak odlet rezervovaného letu mešká viac ako tri hodiny a cestujúci zmení rezerváciu na inú leteckú spoločnosť, čím sa výrazne zníži meškanie pri prílete pôvodného letu, pričom pôvodný, ako aj náhradný let priletel do pôvodnej destinácie s meškaním viac ako tri hodiny?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, je v tejto súvislosti relevantné, či uplynula alebo neuplynula lehota päť hodín uvedená v článku 6 ods. 1 bode iii) na účely uplatnenia článku 8 ods. 1 nariadenia?

3. Je relevantné, či zmenu rezervácie pasažier uskutočnil sám alebo s pomocou žalovanej?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139490&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=107565

Vec C-298/13 Facet SA, BNP Paribas Personal Finance SA proti Saida Bouchelaghem, Nathalie Cousin, Clémentine Benoni, Hili Aziz, Mohamed Zouhir, Jean Morel, Jalid Anissa, Marine Bourreau, Anthony Cartier, Patrick Rousseliere, Karine Lenfant - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Tribunal d’instance d’Orléans (Francúzsko)

Prejudiciálne otázky:

1. Má sa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere (1) vykladať

v tom zmysle, že súd je povinný ex offo skúmať dodržanie jej ustanovení a vnútroštátnych ustanovení, ktoré z nej vyplývajú?

2. Má sa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere vykladať v tom zmysle, že sa predpokladá, že veriteľ si splnil predzmluvné povinnosti, ktoré mu vyplývajú z vnútroštátnych predpisov prijatých na prebratie smernice, ak súdu predloží len zmluvu o úvere vyhotovenú na základe článku 10 smernice bez akejkoľvek listiny preukazujúcej dodržanie jeho predzmluvných povinností?

3. Má sa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere vykladať v tom zmysle, že splnenie si takých povinností veriteľa voči spotrebiteľovi, aké stanovujú vnútroštátne predpisy prijaté na prebratie smernice, nie je preukázané v prípade, ak veriteľ súdu nepredloží listiny preukazujúce obsah informácií poskytnutých spotrebiteľovi a informácií získaných na posúdenie jeho úverovej bonity, bez toho, aby bolo potrebné uložiť dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania tohto nesplnenia spotrebiteľovi?

4. Predstavuje nesplnenie si predzmluvnej informačnej povinnosti veriteľa alebo jeho povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa pred uzavretím zmluvy, ktoré stanovujú vnútroštátne predpisy vyplývajúce zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, nekalú obchodnú praktiku v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu (2)?

5. Má sa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, prípadne z hľadiska smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, vykladať v tom zmysle, že nedodržanie predzmluvnej informačnej povinnosti alebo povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa pred uzavretím zmluvy, ktoré stanovujú vnútroštátne predpisy prijaté na prebratie smernice, nedovoľuje veriteľovi vymôcť nesplatené sumy od dlžníka, ktorého omeškanie môže byť spôsobené nedodržaním povinností veriteľa?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139493&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=107995

Vec C-354/13 FOA konajúca v mene Karstena Kaltofta proti Billund Kommune - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Retten i Kolding, Civilretten (Dánsko)

Prejudiciálne otázky:

1. Je diskriminácia z dôvodu nadváhy na trhu práce vo všeobecnosti alebo v osobitnom prípade zo strany verejných zamestnávateľov v rozpore s právom Únie, ako je napríklad vyjadrené v článku 6 Zmluvy o Európskej únii, ktorý je venovaný základným právam?

2. Je prípadný zákaz diskriminácie z dôvodu nadváhy v práve Únie priamo uplatniteľný na vzťah medzi dánskym štátnym príslušníkom a jeho zamestnávateľom, ktorý je orgánom verejnej moci?

3. Pokiaľ Súdny dvor zastáva názor, že v Európskej únii existuje zákaz diskriminácie na pracovnom trhu z dôvodu nadváhy vo všeobecnosti alebo osobitne zo strany verejného zamestnávateľa, má sa posúdenie, či došlo k porušeniu zákazu diskriminácie z dôvodu nadváhy, prípadne uskutočniť podľa rozdeleného dôkazného bremena, takže na účinné presadenie zákazu v prípadoch, kde na prvý pohľad ide o prípad diskriminácie, treba dôkazné bremeno presunúť na žalovaného zamestnávateľa (pozri odôvodnenie 18 smernice Rady 97/80/ES (1) z 15. decembra 1997 o dôkaznom bremene v prípadoch diskriminácie z dôvodu pohlavia)?

4. Môže sa nadváha považovať za jeden z druhov postihnutia, na ktoré sa vzťahuje ochrana podľa smernice Rady 2000/78/ES (2) z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní, a ktoré kritériá sú prípadne rozhodujúce pre to, že nadváhy sa týka konkrétne ochrana tejto osoby na základe zákazu diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia, ktorý je obsahom tejto smernice?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=140241&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=108110

Európsky súd pre ľudské práva

Vec 31312/08 Vrabec a ďalší proti Slovenskej republike

Sťažovateľmi boli piati slovenskí občania, ktorí neúspešne žiadali o reštitúciu pôdy podľa zákona č. 503/2003 Z.z. Konkrétne, vo svojom rozsudku z 13. decembra 2006 najvyšší súd konštatoval, že vlastníctvo k pôde bolo na štát prevedené podľa vyhlášky 15/1959 Zb. Paragraf 3 zákona č. 503/2003 Z.z. nepokladal takúto situáciu za reštitučný dôvod.

Sťažovatelia mali možnosť už skôr požiadať o navrátenie pôdy podľa zákona č. 403/1990 Zb., ale neurobili tak. Dňa 23. apríla 2007 sťažovatelia podali sťažnosť na ústavný súd. Namietali porušenie článku 6 ods. 1 ústavy a taktiež svojho ústavného práva na majetok. Sťažovatelia najmä tvrdili, že pôda bola vyvlastnená bez náhrady, čo predstavovalo dôvod navrátenia podľa § 3 ods. 1 písm. m) a n) zákona č. 503/2003 Z.z. bez ohľadu na skutočnosť, že zákon neobsahoval žiaden odkaz na vyhlášku č. 15/1959 Zb. Odvolali sa na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd") z 9. júna 2006 pod sp. zn. 3SžoKS 130/2005 v ktorom konštatoval, že situácia podobná tej, v ktorej sa nachádzali sťažovatelia, spadala pod zákon č. 503/2003 Z.z. Dňa 25. októbra 2007 ústavný súd odmietol sťažnosť. Rozhodol, že najvyšší súd dostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, ktoré nebolo svojvoľné, ani inak rozporné s ústavnými princípmi. Sťažovatelia sa následne obrátili na Súd, pred ktorým namietali podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, že zamietnutie ich nároku bolo svojvoľné a v rozpore zo zásadou právnej istoty, pretože najvyšší súd vyhovel obdobným nárokom v iných konaniach. Podľa článku 1 Protokolu č. 1 sťažovatelia namietali, že nemôžu užívať pôdu, ktorú im vnútroštátne orgány odmietli reštituovať.

Vo svojom rozsudku Súd najprv vyhlásil sťažnosť za prijateľnú. Ďalej sa zaoberal podstatou prípadu. Vo vzťahu k námietke podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru Súd poznamenal, že v predmetnom prípade nebolo sporné, že v relevantnom čase najvyšší súd vyhlásil rozsudky, v ktorých vyjadril odlišné názory na rovnaké prípady žiadosti o reštitúciu nehnuteľností podľa zákona č. 503/2003 Z.z. v prípadoch, keď bola nehnuteľnosť odňatá podľa vyhlášky č. 15/1959 Zb. Súd konštatoval, že sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti s odkazom na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3SžoKS 130/2005 poukázali na túto skutočnosť. Ústavný súd ich sťažnosť odmietol bez toho, aby sa ich argumentmi zaoberal. Akokoľvek, vo svojom náleze v inej veci ústavný súd vyslovil s odkazom na rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 3SžoKS 130/2005 a 6Sžo 240/2008, že rôzna judikatúra najvyššieho súdu týkajúca sa posudzovania podmienok navrátenia nehnuteľností vyvlastnených podľa vyhlášky 15/1959 Zb. bola v rozpore s princípom právnej istoty. Súd nakoniec dospel k záveru, že tým, že ústavný sa nezaoberal argumentmi sťažovateľov týkajúcich sa nejednoznačnej judikatúry najvyššieho súdu, jeho konanie predstavuje porušenie práva na spravodlivé konanie sťažovateľov podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. Nepovažoval za potrebné ďalej preskúmavať, či toto ustanovenie bolo porušené aj z dôvodu protichodných

rozhodnutí najvyššieho súdu v danej veci. Vo vzťahu k námietkam podľa článku 1 Protokolu č. 1 Súd skonštatoval, že vnútroštátne orgány zamietli nárok sťažovateľov z toho dôvodu, že nemal oporu v relevantnom práve. Súd pripomenul, že jeho úloha pri ochrane ľudských práv je iba subsidiárna a nemôže preto špekulovať o tom, či by sťažovatelia boli splnili všetky zákonné požiadavky na navrátenie nehnuteľnosti v prípade, ak by konanie týkajúce sa ich nároku bolo v súlade s článkom 6 ods. 1 Dohovoru. Námietku preto zamietol z dôvodu jej nezlučiteľnosti (ratione materiae) s ustanoveniami Dohovoru.

Čo sa týka spravodlivého zadosťučinenia, sťažovatelia požadovali 6 000 EUR ako majetkovú škodu a 393,14 EUR ako náhradu trov konania. Súd nezistil príčinnú súvislosť medzi požadovanou majetkovou škodou a zisteným porušením a preto tento nárok zamietol. Súd priznal sťažovateľom 350 EUR ako náhradu za trovy konania. Nemajetkovú ujmu si sťažovatelia neuplatnili, a preto im Súd žiadnu nepriznal.[1]

Vec 59644/09 Krela a ďalší proti Slovenskej republike

V prípade Krela a ďalší proti Slovenskej republike sa sťažovatelia podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru sťažovali na neprimeranú dĺžku konania o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a o vydanie nehnuteľnosti. Predmetné konanie sa začalo v júli 2001 a stále nie je právoplatne skončené. Doposiaľ teda trvá viac ako 11 rokov a 9 mesiacov na dvoch stupňoch konania.

Dĺžkou konania na okresnom súde sa zaoberal aj Ústavný súd SR na základe sťažnosti podľa článku 127 ústavy. Tento ju v júni 2009 odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Európsky súd sa nestotožnil s argumentáciou vlády, ktorá s odvolaním sa na uznesenie ústavného súdu tvrdila, že sťažnosť na neprimeranú dĺžku predmetného konania bola zjavne nepodložená, a že sťažovatelia sa mohli obrátiť na Ústavný súd SR prostredníctvom novej ústavnej sťažnosti. V tomto ohľade európsky súd poukázal na to, že sťažovatelia sa nedomohli prostredníctvom ústavnej sťažnosti žiadneho odškodnenia vo vzťahu k podstatnej časti konania prebiehajúcej na okresnom súde, pričom poznamenal, že len samotné konanie na prvom stupni trvalo približne sedem rokov. Po preskúmaní podstaty sťažnosti európsky súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania bola neprimeraná, v dôsledku čoho konštatoval, že došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru.

[1] http://www.justice.gov.sk/Lists/Aktuality/DispForm.aspx?ID=1722

Za zistené porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru európsky súd priznal sťažovateľom spoločne požadovaných 2 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 2 400 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov.[2]

Vec spojených sťažností 14927/12 Fehér proti Slovenskej republike a 30415/12 Dolník proti Slovenskej republike

Sťažovateľ, pán István Fehér a sťažovateľka, pani Erzsébet Dolník (ďalej len „sťažovatelia") sa sťažovali, že boli pozbavení slovenského občianstva v rozpore s článkom 5 ods. 2 ústavy a v dôsledku toho boli vylúčení zo zoznamu voličov a nemohli sa zúčastniť parlamentných volieb v marci 2012. Prvý sťažovateľ sa tiež sťažoval, že mu Mestský úrad Komárno odmietol osvedčiť jeho trvalý pobyt v meste. V tomto kontexte sťažovatelia namietali porušenie článku 13 a 14 Dohovoru, článku 1 Protokolu č. 1 a článku 1 Protokolu č. 12.

Sťažovatelia v roku 2011 informovali v súlade s ustanovením § 9 ods. 19 z. č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o štátnom občianstve") Obvodný úrad Nitra o tom, že získali maďarské štátne občianstvo. Obvodnému úradu spolu s touto informáciou oznámili, že si želajú aj naďalej zostať občanmi Slovenskej republike a chcú na Slovensku žiť a pracovať. V súlade s § 9 ods. 16 zákona o štátnom občianstve sťažovatelia však ex lege stratili slovenské štátne občianstvo. Obaja sa obvodnému úradu sťažovali, že im nebolo formálne oznámené, že stratili slovenské občianstvo, na čo im obvodný úrad oznámil, že vzhľadom k tomu, že stratili občianstvo ex lege, zo zákona mu nevyplýva povinnosť vydávať o tejto skutočnosti osvedčenie. Obaja sťažovatelia boli tiež požiadaní, aby vrátili svoje občianske preukazy ako aj pasy, pretože stratou slovenského občianstva sa stali neplatnými. Vzhľadom k tomu, že obom sťažovateľom neboli spolu s ostatnými voličmi oznámené pripravované parlamentné voľby, obrátili sa s touto otázkou na mestské úrady, ktoré im oznámili, že stratou slovenského občianstva boli vylúčení zo zoznamu voličov.

Keďže podstata sťažností spočívala v tom, že obaja sťažovatelia aj napriek ich želaniu ponechať si slovenské občianstvo, ho po získaní maďarského občianstva stratili, Súd sa vo svojom rozhodnutí zaoberal najprv touto skutočnosťou. V tejto súvislosti Súd vo svojom rozhodnutí pripomenul, že ani Dohovor, ani jeho protokoly nezaručujú právo na štátnu príslušnosť, tak ako

[2] http://www.justice.gov.sk/Lists/Aktuality/DispForm.aspx?ID=1719

tomu je vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, avšak nevylúčil, že za istých okolností svojvoľné odmietnutie štátneho občianstva môže viesť k porušeniu článku 8 Dohovoru. Avšak vzhľadom k tomu, že Dohovor negarantuje právo na štátnu príslušnosť, otázku, či osobe bola štátna príslušnosť odopretá svojvoľne spôsobom prípustným nastoliť otázku podľa Dohovoru, je potrebné stanoviť s ohľadom na podmienky vnútroštátneho práva. Súd ďalej uviedol, že sťažovatelia sa vo svojich sťažnostiach neodvolali na svoje práva podľa článku 8 Dohovoru. V každom prípade však poznamenal, že požiadali o maďarské občianstvo na základe vlastnej vôle, v čase kedy boli v platnosti relevantné ustanovenia zákona o štátnom občianstve, a že tak urobili s vedomím si následkov svojho rozhodnutia podľa slovenského práva. Preto im s ohľadom na aplikovateľné zákonné ustanovenia nebolo odmietnuté slovenské občianstvo svojvoľne. Za daných okolností a na základe dokumentov, ktoré mal k dispozícii, Súd nevidel dôvod na preskúmavanie sťažností z vlastnej iniciatívy podľa článku 8 Dohovoru, a preto sťažnosti týkajúce sa straty slovenského štátneho občianstva vyhlásil v zmysle článku 35 ods. 3 písm. a) Dohovoru za neprijateľné ratione materiae s ustanoveniami Dohovoru a odmietol ich v súlade s článkom 35 ods. 4. Čo sa týka namietaného článku 1 Protokolu č. 1 samostatne a v spojení s článkom 14 Dohovoru, Súd poznamenal, že vzhľadom k tomu, že sťažovatelia nekonkretizovali skutočnosti, ktoré podľa nich vyústili do porušenia tohto práva, vyhlásil v tomto smere sťažnosti za zjavne nepodložené a odmietol ich. Rovnako vyhlásil za zjavne nepodložené sťažnosti týkajúce sa zabránenia v účasti na parlamentných voľbách, nakoľko sťažovatelia stratili slovenské občianstvo ex lege v dôsledku svojho rozhodnutia získať maďarské občianstvo, a preto im z článku 3 Protokolu č. 1 nevyplýva žiadne právo zúčastniť sa volieb do zákonodarného orgánu štátu, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi. Za zjavne nepodložné vyhlásil sťažnosti podľa článku 13 Dohovoru a aj v tejto časti sťažnosť odmietol. Vzhľadom k tomu, že Slovenská republika zatiaľ ešte neratifikovala Protokol č. 12 k Dohovoru, sťažnosť v tejto časti bola podľa Súdu neprijateľná ratione materiae s ustanoveniami Dohovoru.[3]

Vec 6846/08 Untermayer proti Slovenskej republike

V prípade Untermayer proti Slovenskej republike sa sťažovateľ podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru sťažoval najmä na neprimeranú dĺžku konania o zaplatenie peňažnej sumy a exekučného

[3] http://www.justice.gov.sk/Stranky/aktualitadetail.aspx?announcementID=1747

konania. Dĺžkou napadnutých konaní sa zaoberal aj Ústavný súd SR na základe viacerých sťažností podľa článku 127 ústavy. Pokiaľ ide o konanie o zaplatenie peňažnej sumy, ústavný súd v septembri 2007 nálezom rozhodol, že v konaní došlo k prieťahom. V dôsledku toho priznal pánovi Untermayerovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 30 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia. Okrem toho prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov. Druhú ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd v septembri 2009 odmietol z dôvodu neprípustnosti, okrem iného preto, že sťažovateľ vo vzťahu k exekučnému konaniu nepreukázal, že pred podaním ústavnej sťažnosti podal sťažnosť na prieťahy predsedovi dotknutého súdu.

Čo sa týka konania o zaplatenie peňažnej sumy, Slovenská republika vzhľadom na okolnosti prípadu zaslala európskemu súdu jednostrannú deklaráciu, v ktorej uznala status sťažovateľa ako poškodenej osoby, ako aj neprimeranú dĺžku konania. Keďže európsky súd považoval konanie o zaplatenie peňažnej sumy za úzko spojené s exekučným konaním, nesúhlasil s ich oddelením a jednostrannú deklaráciu vlády odmietol. Pokiaľ ide o prijateľnosť sťažnosti, európsky súd sa nestotožnil s argumentáciou vlády vo vzťahu k exekučnému konaniu, že sťažovateľ nepodal ústavnú sťažnosť v súlade s formálnymi náležitosťami a ustálenou praxou ústavného súdu, ako aj, že sa mohol domôcť finančného odškodnenia za prípadné prieťahy zistené predsedom dotknutého súdu prostredníctvom žaloby o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. V tomto ohľade európsky súd uviedol, že v prípade Komanický proti Slovenskej republike a Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike preskúmal a odmietol v zásade rovnaké námietky, ako vzniesla v predmetnom prípade vláda. Následne poznamenal, že obidve konania musia byť posúdené spoločne a z tohto dôvodu posudzované obdobie predstavovalo viac ako štrnásť rokov. Počas tohto obdobia sa konalo v konaní o zaplatenie peňažnej sumy na dvoch stupňoch, pričom na prvom stupni sa zaoberali vecou tri odlišné súdy. Aj v exekučnom konaní sa konalo na dvoch stupňoch, pričom na prvom stupni boli zapojené do konania dva odlišné súdy. Po preskúmaní podstaty sťažnosti európsky súd poznamenal, že dĺžka konania, posudzovaného ako jeden celok, bola neprimeraná, v dôsledku čoho konštatoval, že došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru. Okrem toho európsky súd s poukazom na svoje závery týkajúce sa vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy konštatoval aj porušenie článku 13 Dohovoru, keď dospel k záveru, že za daných okolností sťažovateľ nemal

vo vzťahu k dĺžke napadnutého konania účinný prostriedok nápravy.

Za zistené porušenie článku 6 ods. 1 a 13 Dohovoru európsky súd priznal pánovi Untermayerovi 3 100 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 1 250 EUR ako náhradu nákladov výdavkov. Zvyšok jeho nárokov zamietol.

Nové právne predpisy

Nariadenie Európ. parlamentu a Rady (EÚ) č. 524/2013 z 21. mája 2013 o riešení spotrebiteľských sporov online, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (nariadenie o riešení spotrebiteľských sporov online)

Cieľom tohto nariadenia je prostredníctvom dosiahnutia vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu, a najmä jeho elektronického rozmeru, a to zriadením Európskej platformy RSO (ďalej len "platforma RSO"), ktorá uľahčí nezávislé, nestranné, transparentné, účinné, rýchle a spravodlivé mimosúdne riešenie sporov online medzi spotrebiteľmi a obchodníkmi.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie. Uplatňuje sa od 9. januára 2016 okrem týchto ustanovení:

- článku 2 ods. 3 a článku 7 ods. 1 a 5, ktoré sa uplatňujú od 9. júla 2015,

- článku 5 ods. 1 a 7, článku 6, článku 7 ods. 7, článku 8 ods. 3 a 4 a článkov 11, 16 a 17, ktoré sa uplatňujú od 8. júla 2013.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

Nariadenie Európ. parlamentu a Rady (EÚ) č. 606/2013 z 12. júna 2013 o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach

Týmto nariadením sa ustanovujú pravidlá jednoduchého a rýchleho mechanizmu uznávania ochranných opatrení nariadených v členskom štáte v občianskych veciach.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie. Uplatňuje sa od 11. januára 2015. Toto nariadenie sa vzťahuje na ochranné opatrenia nariadené 11. januára 2015 alebo po tomto dátume bez ohľadu na to, kedy sa začalo konanie. Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov)

Cieľom tejto smernice je dosiahnutím vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu tým, že sa zabezpečí, aby spotrebitelia mohli na dobrovoľnom základe predkladať sťažnosti na obchodníkov subjektom, ktoré ponúkajú nezávislé, nestranné, transparentné, účinné, rýchle a spravodlivé postupy alternatívneho riešenia sporov. Touto smernicou nie sú dotknuté vnútroštátne právne predpisy, na základe ktorých je účasť na takýchto postupoch povinná, pokiaľ takéto právne predpisy nebránia účastníkom v uplatňovaní ich práva na prístup k súdnemu systému.

Členské štáty majú povinnosť uviesť do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 9. júla 2015. Znenie týchto ustanovení bezodkladne oznámia Komisii.

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Výber z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie

Vec C-652/11 P Mindo Srl proti Európskej komisii

- rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (siedmej komory) z 11. apríla 2013

(Odvolanie – Hospodárska súťaž – Kartel – Taliansky trh nákupu a prvotného spracovania surového tabaku – Zaplatenie pokuty solidárnym spoludlžníkom – Záujem na konaní – Dôkazné bremeno)

Skutkový stav:

Mindo Srl je talianska spoločnosť momentálne v likvidácii, ktorej hlavnou činnosťou bolo prvotné spracovanie surového tabaku. Mindo Srl bola pôvodne rodinným podnikom, ktorý v roku 1995 kúpila dcérska spoločnosť spoločnosti Dimon Inc. V nadväznosti na túto akvizíciu bolo jej obchodné meno zmenené na Dimon Italia Srl. Dňa 30. septembra 2004 boli podiely na jej základnom imaní predané štyrom osobám, ktoré nemali žiadnu spojitosť so skupinou Dimon, a jej obchodné meno bolo zmenené na Mindo. V máji 2005 spoločnosť Dimon Inc. splynula so spoločnosťou Standard Commercial Corporation a spolu vytvorili nový subjekt s obchodným menom Alliance One International Inc. (ďalej len „AOI“).

Dňa 20. októbra 2005 Komisia prijala rozhodnutie K (2005) 4012, ktoré sa vzťahuje na konanie podľa článku 81 ods. 1 ES (vec COMP/C.38.281/B.2 – Surový tabak – Taliansko) (Ú. v. EÚ L 353, 2006, s. 45; ďalej len „sporné rozhodnutie“), v ktorom konštatovala, že v období od roka 1995 do začiatku roka 2002 spracovatelia surového tabaku v Taliansku uvádzaní v spornom rozhodnutí, vrátane spoločnosti Mindo, uplatňovali viaceré praktiky, ktoré predstavovali jediné a nepretržité porušovanie článku 81 ods. 1 ES.

Komisia v spornom rozhodnutí spresnila, že keďže skupina, ku ktorej spoločnosť Mindo patrila počas trvania porušovania, zanikla splynutím so skupinou Standard Commercial Corporation, adresátom sporného rozhodnutia bola spoločnosť AOI ako právna nástupkyňa oboch týchto skupín. Mindo bola takisto adresátom tohto rozhodnutia ako právna nástupkyňa Dimon Italia Srl.

Komisia stanovila východiskovú sumu pokuty uloženej spoločnosti Mindo na 12,5 milióna eur, ktorú zvýšila o 25 % z dôvodu veľmi závažnej povahy porušenia a o 60 % z dôvodu trvania porušovania počas šiestich rokov a štyroch mesiacov. Komisia obmedzila zodpovednosť uvedenej spoločnosti na 10 % jej obratu za posledný hospodársky rok. Komisia vyhovela

žiadosti spoločnosti Mindo o zníženie pokuty a znížila ju o 50 % z dôvodu spolupráce. Týmto spôsobom Komisia stanovila konečnú výšku pokuty uloženej spoločnostiam Mindo a AOI na 10 miliónov eur, pričom AOI zodpovedá za celú túto sumu a Mindo je solidárne zodpovedná len za 3,99 milióna eur.

Následne **spoločnosť Mindo podala dňa 20. januára 2006 žalobu na Všeobecný súd** domáhajúc sa čiastočného zrušenia sporného rozhodnutia, ako aj subsidiárne zníženia sumy pokuty uloženej spoločnosti Mindo solidárne so spoločnosťou AOI.

Všeobecný súd Európskej únie rozsudkom z 5. októbra 2011 (T-19/06) zamietol jej žalobu dôvodiac, že spoločnosť Mindo nepreukázala svoj skutočne existujúci záujem na pokračovaní konania.

Spoločnosť Mindo podala proti tomuto rozsudku Všeobecného súdu EÚ odvolanie, v ktorom navrhla zrušiť ho v celom rozsahu, vrátiť vec na konanie pred Všeobecným súdom EÚ na účel preskúmania veci samej a zaviazať Komisiu na náhradu všetkých trov konania.

Na podporu svojho odvolania Mindo uviedla dva odvolacie dôvody. V prvom odvolacom dôvode v podstate tvrdila, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď nepresne kvalifikoval jej situáciu a v dôsledku toho vyhlásil, že Mindo nemá žiadny záujem na konaní. Druhý odvolací dôvod, uvádzaný subsidiárne, sa zakladá na porušení práva AOI a Mindo na spravodlivý proces.

Európska komisia vo vyjadrení k odvolaniu označila prvý odvolací dôvod za zjavne neprípustný a druhý odvolací dôvod za zjavne nedôvodný. Preto navrhla odvolanie zamietnuť a zaviazať Mindo na náhradu trov konania.

Súdny dvor Európskej únie (siedma komora) rozsudkom z 11. apríla 2013 rozhodol tak, že:

1. **Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 5. októbra 2011, Mindo/Komisia (T-19/06), sa zrušuje.**
2. **Vec sa vracia na konanie pred Všeobecným súdom Európskej únie.**
3. **O trovách konania sa rozhodne neskôr.**

Svoj rozsudok odôvodnil zistením, že viaceré závery napadnutého rozsudku Všeobecného súdu nie sú dostatočne odôvodnené.

Na margo nedostatočného odôvodnenia rozsudku pripomenul, že povinnosť odôvodňovať rozsudky vyplýva z článku 36 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ktorý sa na konanie pred Všeobecným súdom uplatňuje

na základe článku 53 prvého odseku toho istého štatútu a článku 81 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu. Podľa ustálenej judikatúry z odôvodnenia rozsudku Všeobecného súdu musia byť jasne a nepochybne zrejmé jeho úvahy, aby sa dotknuté osoby mohli oboznámiť s dôvodmi prijatého rozhodnutia a Súdny dvor mohol vykonať súdne preskúmanie (pozri rozsudok z 19. decembra 2012, Mitteldeutsche Flughafen a Flughafen Leipzig-Halle/Komisia, C-288/11 P, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, bod 83 a citovanú judikatúru).

Okrem toho poznamenal, že neexistujúce alebo nedostatočné odôvodnenie je porušením podstatných formálnych náležitostí a je v rozpore s verejným poriadkom, na čo musí súd Únie prihliadnuť z úradnej povinnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. marca 2000, VBA/Florimex a i., C-265/97 P, Zb. s. I-2061, bod 114, ako aj uznesenie zo 7. decembra 2011, Deutsche Bahn/ÚHVT, C-45/11 P, zatiaľ neuverejnené v Zbierke, bod 57).

Po prvé pripomenul, že napadnutým rozhodnutím Komisia uložila AOI a Mindo pokutu 10 miliónov eur, pričom špecifikovala, že Mindo je solidárne zodpovedná za zaplatenie 3,99 milióna eur. Ako Všeobecný súd poznamenal, AOI zaplatila 14. februára 2006 celú sumu pokuty. Všeobecný súd správne konštatoval, že Mindo je jednou zo spoločností, ktorým je sporné rozhodnutie adresované, a je solidárne zodpovedná za zaplatenie pokuty vo výške 3,99 milióna eur.

Všeobecný súd potvrdil, že zrušenie alebo zmena napadnutého rozhodnutia z dôvodu uplatňovaného zo strany Mindo jej nijako neprospela, pretože pokuta, ktorá jej bola uložená, bola už v celom rozsahu zaplatená spoločnosťou AOI, jej solidárnym dlžníkom, a že tento solidárny dlžní nekonal proti Mindo s cieľom získať náhradu časti sumy zaplatenej pokuty, aj keď od predmetnej platby uplynulo už viac ako päť rokov. Všeobecný súd okrem toho konštatoval, že Mindo z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala, že AOI má voči nej pohľadávku.

Mindo však v tejto súvislosti pred Všeobecným súdom uviedla, že zaplatenie celej pokuty zo strany AOI vytvorilo na strane AOI pohľadávku, za ktorú Mindo môže zodpovedať ako solidárny dlžník zodpovedný za časť pokuty, ktorú Komisia týmto dvom podnikom uložila. Okrem toho z odpovedí Mindo na otázky položené Všeobecným súdom zo 6. januára 2011 vyplýva, že „účastník, ktorý je viazaný solidárnym záväzkom, môže po uhradení celej výšky dlhu veriteľovi žiadať ostatných solidárnych dlžníkov o náhradu sumy dlhu zaplatenej v ich

mene“. Z pripomienok Komisie k dokumentom predloženým podľa článku 64 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu z 21. februára 2011 vyplýva, že medzi účastníkmi konania nie je sporné, že talianske právo týkajúce sa príspevkov medzi dlžníkmi solidárne zodpovednými za záväzok udeľuje AOI právo požadovať od Mindo, aby prispela na úhradu pokuty. Napriek tejto argumentácii Všeobecný súd potvrdil, že úhrada celej pokuty zo strany AOI nepostačovala na to, aby na strane AOI vznikla pohľadávka, za ktorú by Mindo mohla zodpovedať ako solidárny dlžník zodpovedný za pokutu. V tejto súvislosti Súdny dvor skonštatoval, že Všeobecný súd opomenul z právneho hľadiska dostatočne odôvodniť toto posúdenie.

Ďalej uviedol, že okrem toho Mindo pred Všeobecným súdom viackrát poukázala na otázku premlčania práva AOI začať konanie a najmä na argument, podľa ktorého má AOI od dátumu, keď zaplatila celú sumu pokuty, ktorú Komisia uložila týmto dvom spoločnostiam, právo podať žalobu proti Mindo, ktorá jej umožňuje žiadať od Mindo príspevok na pokutu z jej strany. Mindo uviedla, že toto právo sa nepremlčí skôr než 14. februára 2016. Súdny dvor vytkol Všeobecnému súdu, že sa v tejto súvislosti obmedzil na tvrdenie, že „uplynulo už viac ako päť rokov“, odkedy AOI zaplatila, a že Mindo z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala, že AOI „stále má alebo vždy mala úmysel“ vymáhať túto pohľadávku, bez toho, aby overil, či právo AOI podať predmetnú žalobu bolo, alebo nebolo premlčané, hoci Mindo sa pred Všeobecným súdom dovolávala ustanovení talianskeho práva týkajúcich sa premlčania práva solidárneho dlžníka podať žalobu v desaťročnej lehote a tvrdenia uvedené v tejto súvislosti boli predložené dostatočne jasne a presne na to, aby Všeobecnému súdu umožnili zaujať stanovisko. Za týchto okolností Súdny dvor konštatoval, že Všeobecný súd nemohol z dôvodu, že AOI zaplatila dlh Mindo, ale bez toho, aby vysvetlil, prečo toto zaplatenie nepostačuje na vznik pohľadávky na strane AOI, prijať záver, že zrušenie alebo zmena sporného rozhodnutia Mindo nijako neprospeje a že Mindo z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala, že AOI má voči nej pohľadávku.

Z vyššie uvedených skutočností Súdnemu dvoru vyplynulo, že Všeobecný súd opomenul odpovedať na centrálnu časť argumentácie Mindo a tým porušil povinnosť odôvodnenia, ktorá mu prislúcha podľa článku 36 Štatútu Súdneho dvora, ktorý sa naň uplatňuje podľa článku 53 prvého odseku toho istého štatútu a článku 81 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu.

Po druhé Súdny dvor upozornil, že Všeobecný súd v napadnutom rozsudku uviedol, že dokonca za predpokladu, že by AOI mala voči Mindo pohľadávku, Mindo z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala ani to, že AOI „stále má alebo vždy mala úmysel" vymáhať túto pohľadávku. Z napadnutého rozsudku však vyplýva, že Mindo pred Všeobecným súdom uviedla, že v súlade s platným talianskym právom proti nej AOI v budúcnosti môže podať žalobu o rekurz. Vo svojej odpovedi na otázky položené Všeobecným súdom 20. mája 2011 Mindo najmä vysvetlila, že podľa talianskeho práva „majitelia pohľadávok, ktoré vznikli pred rozsudkom", ako je AOI, môžu aj po ukončení plnenia vyrovnania podať proti Mindo na súde žalobu s cieľom dosiahnuť uloženie povinnosti zaplatenia, a to pri dodržaní kvót a lehôt stanovených vo vyrovnaní. Pri odpovedi na toto tvrdenie sa teda Všeobecný súd nemohol obmedziť na konštatovanie, že Mindo nepredložila žiadne vysvetlenie týkajúce sa dôvodov, pre ktoré považovala AOI za „skoršieho veriteľa", alebo dôvodov, pre ktoré sa AOI nepokúšala prihlásiť svoju pohľadávku. Okrem toho, keďže Mindo uviedla, že AOI stále má alebo vždy mala úmysel vymáhať svoju pohľadávku, Všeobecný súd nezohľadnil tvrdenie, ktoré sa v tejto súvislosti pre Mindo ukázalo ako rozhodujúce a podľa ktorého, ako vyplýva z odpovede na otázky položené Všeobecným súdom 8. júla 2011, vyrovnanie umožňuje podniku, ktorý je platobne neschopný, reštrukturalizovať svoj dlh so všetkými svojimi veriteľmi a tak pokračovať vo svojich aktivitách.

Z toho Súdny dvor vyvodil, že odôvodnenie uvedené Všeobecným súdom v napadnutom rozsudku neuvádza jasne a nepochybne, teda spôsobom, ktorý by Súdnemu dvoru umožňoval vykonať súdne preskúmanie, dôvody, pre ktoré zastával názor, že Mindo z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala, že AOI stále má alebo vždy mala v úmysle vymáhať svoju pohľadávku a že v dôsledku toho toto odôvodnenie nezodpovedá požiadavke stanovenej judikatúrou.

Po tretie Súdny dvor objasnil, že Všeobecný súd potvrdil, že za predpokladu, že by AOI mala voči Mindo pohľadávku, Mindo tiež z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala, že AOI „mala úmysel" svoju pohľadávku vymáhať. Všeobecný súd teda od Mindo požadoval, aby mu predložila dôkaz o úmysle AOI vymáhať svoju pohľadávku. V napadnutom rozsudku Všeobecný súd konštatoval, že Mindo nepredložila žiadne vysvetlenie dôvodov, pre ktoré sa AOI ani nepokúšala prihlásiť svoju pohľadávku do vyrovnacieho konania a v tomto konaní nevzniesla nijakú námietku napriek tomu, že táto pohľadávka mohla

ovplyvniť rozhodnutie ostatných veriteľov pristúpiť na návrh vyrovnania.

Z napadnutého rozsudku pritom vyplýva, že AOI listom z 30. marca 2011 v reakcii na písomné otázky položené Všeobecným súdom vyhlásila, že mala v úmysle konať vo veci vymáhania náhrady voči Mindo, že jej žaloba o náhradu ešte nebola premlčaná a na tento účel vyčkávala na meritórne ukončenie konania vo veci. Súdny dvor preto skonštatoval, že tento dokument nebol predmetom posúdenia zo strany Všeobecného súdu. Všeobecný súd tým podriadil záujem Mindo na konaní podmienke, aby preukázala úmysel tretej osoby podať žalobu o náhradu svojej pohľadávky. V dôsledku toho sa **Všeobecný súd tým, že Mindo uložil znášať z jej hľadiska nereálne dôkazné bremeno, aby mohla preukázať svoj záujem na konaní, dopustil nesprávneho právneho posúdenia.**

Vzhľadom na vyššie uvedené Súdny dvor ustálil, že záver, ktorý vyvodil Všeobecný súd vychádza zo série indícií uvedených v napadnutom rozsudku, s prihliadnutím na ktoré Všeobecný súd zastával názor, že „nie je vylúčené“, že AOI na seba prevzala zaplatenie časti pokuty pripadajúcej na Mindo alebo že sa už vzdala požadovania náhrady od nej. Z napadnutého rozsudku tiež vyplýva, že Všeobecný súd od Mindo žiadal, aby mu poskytla všetky informácie a relevantné dokumenty týkajúce sa dohody, ktorú uzavrela so spoločnosťou AOI, pokiaľ ide o zaplatenie pokuty touto spoločnosťou a možnosť požadovať nahradenie časti zaplatenej pokuty.

V tejto súvislosti Súdny dvor poznamenal, že Všeobecný súd sám konštatoval, že dokumenty predložené zo strany Mindo v reakcii na túto žiadosť neobsahovali žiadnu záruku alebo odškodnenie v jej prospech, pokiaľ ide o prípadnú pokutu, ktorú jej uložila Komisia. Formulácia použitá v napadnutom rozsudku preukazuje nepresvedčivú povahu uvedených indícií a jednoduché konštatovanie pravdepodobnosti. Konštatovanie absencie záujmu na konaní na strane adresáta rozhodnutia Komisie, ktorým sa mu ukladá pokuta, nemôže vychádzať iba z domnienok, najmä ak Všeobecný súd opomenul dostatočne zohľadniť rad skutočností uvádzaných zo strany Mindo, ktoré smerujú k objasneniu rôznych okolností prejednávanej veci alebo preukázaniu, že AOI stále môže podať žalobu o rekurz a vymôcť aspoň časť svojej pohľadávky.

Z vyššie uvedeného Súdnemu dvoru vyplynulo, že **jednak posúdenie Všeobecného súdu je nedostatočne odôvodnené** a **jednak Všeobecný súd uložil Mindo znášať nereálne dôkazné bremeno**, a preto Mindo dôvodne tvrdí, že Všeobecný súd sa

dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď vyhlásil, že nepreukázala záujem na konaní.

Preto prijal záver, že bez toho, aby bolo potrebné skúmať druhý odvolací dôvod, treba odvolaniu vyhovieť a napadnutý rozsudok zrušiť.

Pre úplné znenie rozsudku Súdneho dvora EÚ kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=136144&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=459516

Vec C-287/11 P Európska komisia proti Aalberts Industries NV, so sídlom v Utrechte (Holandsko), Comap SA, pôvodne Aquatis Francúzsko SAS, so sídlom v Lyone (Francúzsko), a Simplex Armaturen + Fittings GmbH & Co. KG, so sídlom v Argenbühle-Eisenharzi (Nemecko)

- rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (tretej komory) zo 4. júla 2013

(Odvolanie – Kartely – Európsky trh – Odvetvie medených tvaroviek a tvaroviek zo zliatin medi – Rozhodnutie Komisie – Konštatovanie porušenia článku 101 ZFEÚ – Pokuty – Jediné, komplexné a nepretržité porušenie – Ukončenie porušenia – Pokračovanie v porušovaní zo strany niektorých účastníkov – Opakovanie porušenia)

Skutkový stav:

Spoločnosť Aalberts je materskou spoločnosťou medzinárodnej priemyselnej skupiny kótovanej na burze Euronext v Amsterdame (Holandsko). Táto spoločnosť priamo alebo nepriamo kontroluje kapitál niekoľkých spoločností pôsobiacich v odvetví výroby a distribúcie tvaroviek. Dňa 30. augusta 2002 získala spoločnosť Aalberts všetky činnosti výroby a distribúcie tvaroviek spoločnosti IMI plc [ďalej len ‚IMI'], ktoré boli v tej dobe zoskupené v ‚Yorkshire Fittings Group'. Táto transakcia spočívala najmä v získaní všetkých akcií spoločnosti Raccord Orléanais SA [ďalej len ‚Raccord Orléanais'] (z ktorej sa potom stala spoločnosť Aquatis) a R. Woeste & Co. Yorkshire GmbH [ďalej len ‚Woeste & Co'] (z ktorej sa potom stala spoločnosť Simplex). Oba tieto podniky boli začlenené do jednej z dvoch hlavných činností skupiny Aalberts, a to kontroly kvapalín.

V marci 2006 bola skupine Aalberts postúpená spoločnosť Comap.

Dňa 9. januára 2001 spoločnosť Mueller Industries Inc., ďalší výrobca medených tvaroviek, informovala Komisiu o existencii kartelu v odvetví tvaroviek a v ďalších priemyselných odvetviach

spojených s trhom s medenými rúrami a o svojej vôli spolupracovať na základe oznámenia Komisie o neuložení alebo znížení pokút v kartelových veciach (Ú. v. ES C 207, 1996, s. 4, ďalej len ‚oznámenie o spolupráci z roku 1996').

V dňoch 22. a 23. marca 2001 Komisia v rámci vyšetrovania týkajúceho sa medených rúr a tvaroviek vykonala podľa článku 14 ods. 3 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962, Prvého nariadenia implementujúceho články 81 ES a 82 ES (Ú. v. ES 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3), neohlásenú kontrolu v priestoroch niekoľkých podnikov vrátane podniku IMI, v tom čase materskej spoločnosti spoločností Raccords Orléanais a Woeste & Co.

Po tejto prvej kontrole Komisia v apríli 2001 rozdelila svoje vyšetrovanie týkajúce sa medených rúr na tri samostatné konania, a to konanie vo veci COMP/E-1/38.069 (Medené sanitárne rúry), konanie vo veci COMP/F-1/38.121 (Tvarovky) a konanie vo veci COMP/E-1/38.240 (Priemyselné rúry)

Od februára, resp. marca 2002 zaslala Komisia dotknutým stranám niekoľko žiadostí o informácie podľa článku 11 nariadenia č. 17, neskôr článku 18 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 ES a 82 ES (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

V septembri 2003 podala IMI žiadosť, aby sa na ňu použilo oznámenie o spolupráci z roku 1996. Po tejto žiadosti nasledovali žiadosti skupiny Delta (marec 2004) a spoločnosti FRA.BO SpA [ďalej len ‚FRA.BO'] (júl 2004). Poslednú žiadosť o zhovievavosť podala v máji 2005 spoločnosť Advanced Fluid Connections plc (ďalej len ‚AFC'). Spoločnosť FRA.BO poskytla najmä informácie upriamujúce pozornosť Komisie na skutočnosť, že porušenie pokračovalo aj v rokoch 2001 až 2004, teda po vykonaní kontroly Komisiou.

Dňa 22. septembra 2005 Komisia v rámci veci COMP/F-1/38.121 (Tvarovky) začala konanie o porušení a prijala oznámenie o výhradách, ktoré bolo oznámené odvolateľkám.

Dňa 20. septembra 2006 Komisia prijala rozhodnutie K(2006) 4180 o konaní podľa článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/F-1/38.121 – Tvarovky) (Ú. v. EÚ L 283, 2007, s. 63; ďalej len „sporné rozhodnutie").

V článku 1 sporného rozhodnutia Komisia konštatovala, že odvolateľky sa zúčastňovali na porušovaní v týchto obdobiach:

- spoločnosť Aalberts v období od 25. júna 2003 do 1. apríla 2004,

- spoločnosti Aquatis a Simplex v období od 31. januára 1991 do 22. marca 2001 ako členky skupiny IMI a v období od 25. júna 2003 do 1. apríla 2004 ako členky skupiny Aalberts.

Za toto porušenie Komisia v článku 2 písm. a) a b) sporného rozhodnutia uložila odvolateľkám tieto pokuty:

a) Aalberts: 100,80 milióna eur
z čoho spoločne a nerozdielne:
Aquatis: 55,15 milióna eur a
Simplex: 55,15 milióna eur.

b) 1. IMI spoločne a nerozdielne so spoločnosťou IMI Kynoch Ltd: 48,30 milióna eur
z čoho spoločne a nerozdielne:
s Aquatis: 48,30 milióna eur, a
so Simplex: 48,30 milióna eur
2. Aquatis a Simplex spoločne a nerozdielne považované za zodpovedné za dodatočnú výšku pokuty: 2,04 milióna eur.

Následne **podali odvolateľky dňa 14. septembra 2006 žalobu na Všeobecný súd** domáhajúc sa zrušenia článku 1, článku 2 písm. a), článku 2 písm. b) bod 2, ako aj článku 3 sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa ich tieto ustanovenia týkajú, a subsidiárne podstatného zníženia výšky pokuty, ktorá im bola uložená.

Všeobecný súd Európskej únie rozsudkom z 24. marca 2011, Aalberts Industries a i./Komisia (T-385/06, Zb. s. II-1223; ďalej len „napadnutý rozsudok“) zrušil článok 1, článok 2 písm. a) a článok 2 písm. b) bod 2 sporného rozhodnutia Komisie K(2006) 4180 z 20. septembra 2006 v rozsahu, v akom bola týmto rozhodnutím konštatovaná účasť spoločností Aalberts Industries NV, Comap SA, pôvodne Aquatis Francúzsko SAS a Simplex Armaturen + Fittings GmbH & Co. KG na protiprávnom karteli v období od 25. júna 2003 do 1. apríla 2004 a spoločnosti Aalberts uložená pokuta vo výške 100,8 milióna eur, z toho 55,15 milióna eur spoločne a nerozdielne s jej dcérskymi spoločnosťami Aquatis a Simplex, a pokiaľ ide o tieto dve dcérske spoločnosti, spoločne a nerozdielne dodatočná pokuta.

Proti tomuto rozsudku Všeobecného súdu EÚ podala odvolanie Európska komisia domáhajúc sa jeho zrušenia.

Na účely zrušenia napadnutého rozsudku uviedla tri odvolacie dôvody.

V rámci svojho prvého odvolacieho dôvodu Komisia tvrdila, že Všeobecný súd porušil viaceré pravidlá v oblasti dôkazného bremena a rôzne procesné pravidlá, skreslil niektoré dôkazy a dostatočne neodôvodnil posúdenie skutkového stavu. Prvý odvolací dôvod preto pozostáva z troch častí:

a) samostatné posúdenie účasti spoločností Simplex a Aquatis na nepretržitom porušení,

b) nezohľadnenie celého súboru nepriamych dôkazov, najmä rôznych väzieb medzi jednotlivými dôkazmi,
c) skreslenie dôkazov a nedostatok odôvodnenia.

V rámci svojho druhého odvolacieho dôvodu, ktorý je uvedený subsidiárne, Komisia tvrdila, že Všeobecný súd nesprávne zrušil sporné rozhodnutie v celom rozsahu.

V rámci svojho tretieho odvolacieho dôvodu, ktorý je takisto uvedený subsidiárne pre prípad, že by Súdny dvor musel zamietnuť prvé dva odvolacie dôvody, Komisia vyslovila názor, že Všeobecný súd dostatočne neodôvodnil zrušenie článku 2 písm. b) bodu 2 sporného rozhodnutia, rozhodol *ultra petita* a porušil zásadu kontradiktórneho konania.

Súdny dvor Európskej únie (tretia komora) rozsudkom zo 4. júla 2013 rozhodol tak, že:

1. **Odvolanie zamieta.**
2. **Vzájomné odvolanie nie je potrebné preskúmať.**
3. **Európska komisia je povinná nahradiť trovy konania.**

V odôvodnení svojho rozsudku Súdny dvor postupne posúdil všetky tri odvolacie dôvody.

Posúdenie prvého odvolacieho dôvodu:
Na margo prvého odvolacieho dôvodu uviedol, že podľa napadnutého rozsudku Všeobecného súdu boli spoločnosti Raccord Orléanais a Woeste & Co dcérske spoločnosti spoločnosti Aalberts. Dňa 30. augusta 2002 spoločnosť Aalberts kúpila všetky akcie týchto dcérskych spoločností. Obe dcérske spoločnosti boli zapojené do jednej z činností skupiny Aalberts, a to do kontroly kvapalín. V tejto súvislosti pripomenul, že v odôvodneniach sporného rozhodnutia sa odvolateľky považovali za jediný podnik v zmysle článku 81 ES. Komisia preto v spornom rozhodnutí pripísala údajné protiprávne správania spoločností Aquatis a Simplex ich materskej spoločnosti Aalberts. Súdny dvor poukázal na ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že správanie dcérskej spoločnosti môže byť pripísané materskej spoločnosti najmä vtedy, keď dcérska spoločnosť napriek tomu, že má vlastnú právnu subjektivitu, neurčuje svoje správanie na trhu samostatne, ale v podstate uplatňuje pokyny, ktoré jej dáva materská spoločnosť, najmä vzhľadom na hospodárske, organizačné a právne väzby, ktoré tieto dva právne subjekty spájajú (pozri rozsudok z 10. septembra 2009, Akzo Nobel a i./Komisia, C-97/08 P, Zb. s. I-8237, bod 58 a citovanú judikatúru).

Poznamenal, že z napadnutého rozsudku je zrejmé, že odvolateľky v rámci prvého dôvodu uvedeného pred Všeobecným súdom spochybňovali, že spoločnosť Aalberts a jej dcérske spoločnosti Aquatis a Simplex možno kvalifikovať ako jediný podnik v zmysle

článku 81 ES. Konštatoval, že Všeobecný súd však tento žalobný dôvod v napadnutom rozsudku nepreskúmal. Obmedzil sa len na preskúmanie druhého a tretieho žalobného dôvodu a najmä otázky, či možno spoločnosti Aquatis a Simplex na základe preskúmania dôkazov, ktoré sa viažu ku každej z týchto dcérskych spoločností, považovať za spoločnosti, ktoré sa na porušení zúčastnili oddelene.

Súdny dvor uzavrel, že Všeobecný súd sa týmto konaním dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keďže nezohľadnil samotný predpoklad sporného rozhodnutia, a to že spoločnosti Aalberts, Aquatis a Simplex boli súčasťou toho istého hospodárskeho subjektu, čiže toho istého podniku v zmysle článku 81 ES.

Preto skonštatoval **nedôvodnosť** prvej časti prvého odvolacieho dôvodu.

Ozrejmil, že za týchto podmienok je nutné preskúmať, či vzhľadom na toto pochybenie treba napadnutý rozsudok zrušiť. V tejto súvislosti upriamil pozornosť na judikatúru Súdneho dvora, z ktorej vyplýva, že nesprávne právne posúdenie, ktorého sa dopustil Všeobecný súd nemôže mať za následok neplatnosť napadnutého rozsudku, ak sa výrok tohto rozsudku zdá byť dôvodný z iných právnych dôvodov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 2. apríla 1998, Komisia/Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Zb. s. I-1719, bod 47, ako aj z 29. marca 2011, ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, C-352/09 P, Zb. s. I-2359, bod 136).

Podľa Súdneho dvora, v rámci žaloby prejednávanej na Všeobecnom súde mohlo preskúmanie prvého žalobného dôvodu viesť k dvom výsledkom:

- Ak by Všeobecný súd dospel k záveru, že tri dotknuté spoločnosti netvorili jediný podnikv zmysle práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže, výhrady Komisie týkajúce sa preskúmania vykonaného Všeobecným súdom, ktoré formulovala v rámci tohto odvolacieho dôvodu, by boli nedôvodné.
- Ak by naopak došlo k identifikácii podniku v zmysle práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže, takéto zistenie by v zásade mohlo viesť k odlišnému výroku, než aký bol vykonaný v napadnutom rozsudku.

Súdny dvor vzhliadol potrebu preskúmať túto druhú hypotézu.

V rámci jej preskúmavania mal za nepochybné, že Komisia v spornom rozhodnutí preskúmala a posúdila kartel uzavretý v dvoch etapách, ktoré boli prerušené neohlásenou kontrolou Komisie, vykonanou v marci 2001 v priestoroch viacerých podnikov. Vyšetrovanie týkajúce sa skupiny Aalberts prebehlo v druhom období,

najmä od 15. júna 2003 do 1. apríla 2004. V tomto ohľade samotná Komisia používa v odvolaní slovné spojenie „druhé obdobie“. V spornom rozhodnutí Komisia uznala, že spoločnosť IMI, predchodkyňa spoločnosti Aalberts a materská spoločnosť spoločností Aquatis a Simplex, ukončila v marci 2001 svoju účasť na karteli okamžite po neohlásenej kontrole vykonanej Komisiou. Navyše napadnutý rozsudok obsahuje vyhlásenie žalobkýň, podľa ktorého keď spoločnosť Aalberts získala všetky činnosti výroby a distribúcie tvaroviek spoločnosti IMI, uistila sa, že spoločnosť IMI a jej dcérske spoločnosti, vrátane spoločností Raccord Orléanais a Woeste & Co., skutočne ukončili svoju účasť na spornom karteli. Toto vyhlásenie Komisia nepopiera. Pokiaľ ide konkrétne o Aquatis, Všeobecný súd v napadnutom rozsudku uvádza, že keď bol kapitál spoločnosti Aquatis kontrolovaný spoločnosťou IMI, ukončila svoju účasť na porušení okamžite po kontrolách Komisie v marci 2001.

Súdny dvor konštatoval, že pokiaľ ide o obdobie od marca 2001 do 25. júna 2003, Komisia spoločnosti Aalberts a jej dcérskym spoločnostiam nevytýka nijaké konanie, ktoré by sa mohlo považovať za protiprávne. Preto považoval za preukázané, že počas tohto referenčného obdobia nebola nijaká spoločnosť zo skupiny Aalberts zapojená do sporného kartelu. Na margo toho uviedol, že aj keby sa za týchto okolností mohlo konštatovať, že spoločnosti Aalberts, Aquatis a Simplex tvorili jediný podnik v zmysle práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže, na účely pripísania zodpovednosti tomu podniku za sporný kartel by bolo potrebné, aby sa k nej znovu pripojila aspoň jedna zo spoločností tejto skupiny (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. januára 2013, Komisia/Tomkins, C-286/11 P, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, bod 37).

Označil za správny postup Všeobecného súdu, keď preskúmal všetky skutočnosti svedčiace v neprospech uvedené v spornom rozhodnutí, ktoré mohli preukázať, že jedna z dcérskych spoločností Aalberts sa ku kartelu znovu pripojila. Všeobecný súd v tomto ohľade v napadnutom rozsudku konštatoval, že „účasť spoločnosti Simplex na porušovaní článku 81 ES v spornom období nebola z právneho hľadiska dostatočne preukázaná“ a ďalej uviedol, že „sa nepreukázalo, že Aquatis vedela o tom, že sa svojím správaním pripojila ku kartelu, ktorý pozostával z rôznych udalostí so spoločným cieľom, alebo ku kartelu, na ktorom sa už zúčastňovala pred marcom 2001 a ktorý pokračoval“.

Súčasne však Súdny dvor vyslovil, že nemožno dospieť k záveru, že Všeobecný súd by konštatoval porušenie pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže vo vzťahu k jednej

alebo viacerým predmetným spoločnostiam, ak by sa predtým zistilo, že všetky tieto spoločnosti tvorili jediný podnik v zmysle práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže. Navyše skonštatoval, že Všeobecný súd posúdil skutkový stav s ohľadom na skutočnosti uvedené v spise, ktorý mu bol predložený, ktoré sa týkali najmä väzieb medzi spoločnosťami Aalberts, Aquatis a Simplex.

Súdny dvor uzavrel, že za týchto okolností nesprávne právne posúdenie nemôže viesť k zrušeniu napadnutého rozsudku.

K druhej časti prvého odvolacieho dôvodu, Súdny dvor uviedol, že Komisia Všeobecnému súdu v podstate vytýka, že dôkazy svedčiace v neprospech skúmal osobitne vo vzťahu ku každej z dcérskych spoločností bez toho, aby na účely posúdenia protiprávnosti správania každej dcérskej spoločnosti zohľadnil súvislosti existujúce medzi všetkými týmito dôkazmi. V tomto ohľade pripomenul, že z článku 256 ods. 1 druhého pododseku ZFEÚ a článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že len Všeobecný súd má právomoc jednak zistiť skutkový stav, okrem prípadu, keď by vecná nesprávnosť jeho zistení vyplývala z dokumentov v spise, ktoré mu boli predložené, a jednak tento skutkový stav posúdiť. Pokiaľ Všeobecný súd zistil alebo posúdil skutkový stav, Súdny dvor má na základe uvedeného článku 256 ZFEÚ právomoc preskúmať právnu kvalifikáciu tohto skutkového stavu a právnych následkov, ktoré z neho vyvodil Všeobecný súd (rozsudok z 19. decembra 2012, Bavaria/Komisia, C-445/11 P, bod 23 a citovaná judikatúra).

Súdny dvor objasnil, že Komisia v rámci tejto časti vyzýva Súdny dvor, aby skutkové okolnosti znovu posúdil. Posúdenie dôkazov, ktoré Komisia spochybnila, tak súvisí s posúdením skutkového stavu, ktorý okrem prípadu skreslenia dôkazov, ktoré boli predložené Všeobecnému súdu, nemôže byť predmetom preskúmania Súdnym dvorom (pozri rozsudok Bavaria/Komisia, už citovaný, bod 24 a citovanú judikatúru).

Z uvedeného mal Súdny dvor za preukázanú **neprípustnosť** druhej časti prvého odvolacieho dôvodu.

K tretej časti prvého odvolacieho dôvodu pripomenul, že ak Komisia tvrdí, že ide o skreslenie dôkazov Všeobecným súdom, musí podľa článku 256 ods. 1 druhého pododseku ZFEÚ, článku 51 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora a článku 168 ods. 1 písm. d) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, presne označiť dôkazy, ktoré tento Všeobecný súd skreslil, a preukázať nesprávne právne posúdenie, ktoré podľa jeho názoru viedlo

Všeobecný súd k tomuto skresleniu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123, bod 50). O takéto skreslenie totiž ide len vtedy, ak je bez poukazovania na nové dôkazy posúdenie existujúcich dôkazov zjavne nesprávne (pozri rozsudky z 18. januára 2007, PKK a KNK/Rada, C-229/05 P, Zb. s. I-439, bod 37, ako aj zo 17. júna 2010, Lafarge/Komisia, C-413/08 P, Zb. s. I-5361, bod 17).

Zároveň upozornil, že v tejto tretej časti prvého odvolacieho dôvodu však Komisia len navrhuje odlišný výklad jednotlivých dôkazov týkajúcich sa údajnej účasti spoločnosti Simplex na spornom karteli, najmä rukou písaných poznámok pani P. z 25. februára 2004 týkajúcich sa telefonického kontaktu s pánom W. a vyhlásení pánov Be, H. a Ha v súvislosti s údajným nekalosúťažným kontaktom, ku ktorému došlo počas veľtrhu v Essene 18. marca 2004 – než je výklad Všeobecného súdu. Tvrdenia, ktoré Komisia uviedla v prejednávanej veci, však neumožňujú dospieť k záveru, že Všeobecný súd zjavne prekročil medze primeraného posúdenia uvedených dôkazov (pozri analogicky rozsudok z 10. februára 2011, Activision Blizzard Germany/Komisia, C-260/09 P, Zb. s. I-419, bod 57).

Pokiaľ ide o údajný nedostatok odôvodnenia, argumentácia Komisie sa v podstate vzťahuje na posúdenie uvedených rukou písaných poznámok z 25. februára 2004. Hoci Všeobecný súd nevysvetlil relevantnosť zistenia, ktoré vykonal, predsa konštatuje, že séria predmetných poznámok sama osebe nestačí na preukázanie účasti spoločnosti Simplex na porušovaní vytýkanom v prejednávanej veci, keďže nemožno vylúčiť, že tento kontakt možno považovať za ojedinelú udalosť a že okrem toho, táto jediná séria rukou písaných poznámok nemôže preukázať ani zapojenie spoločnosti Simplex do kartelu v roku 2003. Podľa názoru Súdneho dvora, nemožno takisto vyhovieť ani výhrade týkajúcej sa údajného rozporuplného odôvodnenia. Všeobecný súd v už citovanom rozsudku IBP a International Building Products France/Komisia, konštatoval, že dôkazy z právneho hľadiska dostatočne preukazovali účasť dotknutých žalobkýň na porušení uvedenom v spornom rozhodnutí, avšak hodnotenie dôkazov v napadnutom rozsudku, ktoré sa týkajú spoločností Aalberts, Aquatis a Simplex, Všeobecnému súdu neumožnilo, aby to isté konštatoval, pokiaľ ide o údajný podnik tvorený uvedenými spoločnosťami.

Za týchto okolností skonštatoval **nedôvodnosť** tretej časti prvého odvolacieho dôvodu.

Vzhľadom k zisteným skutočnostiam Súdny dvor prvý odvolací dôvod **zamietol.**

Posúdenie druhého odvolacieho dôvodu: V úvode posudzovania druhého odvolacieho dôvodu Súdny dvor uviedol, že Všeobecný súd v napadnutom rozsudku pripomína, že, Komisia spoločnosti Aquatis v spornom rozhodnutí vytýkala, že sa počas sporného obdobia zúčastňovala na jedinom, komplexnom a nepretržitom porušovaní zahŕňajúcom celý tzv. „celoeurópsky" trh. Všeobecný súd po tom, čo v napadnutom rozsudku pripomenul, že základné zložky jediného, komplexného a nepretržitého porušenia po marci 2001 spočívali v dvojstranných kontaktoch, v kontaktoch nadviazaných na obchodnom veľtrhu a v kontaktoch nadviazaných v rámci stretnutí FNAS s cieľom koordinovať ceny, konštatoval, že Aquatis sa počas sporného obdobia zúčastňovala iba na stretnutiach FNAS, a nie na ďalších dvoch zložkách porušenia. Ďalej však Všeobecný súd tiež konštatoval, že sa nepreukázalo, že Aquatis vedela o tom, že sa svojím správaním pripojila ku kartelu, ktorý pozostával z rôznych udalostí so spoločným cieľom, alebo ku kartelu, na ktorom sa už zúčastňovala pred marcom 2001 a ktorý pokračoval, a v plnom rozsahu zrušil článok 1 sporného rozhodnutia vo vzťahu k odvolateľkám.

Pokiaľ ide o údajné nesprávne právne posúdenie, Súdny dvor ozrejmil, že za predpokladu, že by sa správanie spoločnosti Aquatis na stretnutiach FNAS mohlo samo osebe kvalifikovať ako protisúťažné, je isté, že kritériá stanovené judikatúrou Súdneho dvora na to, aby sa toto správanie mohlo považovať za súčasť jediného, komplexného a nepretržitého porušenia, nie sú splnené. Podľa judikatúry sa totiž malo preukázať, že tento podnik mal zámer vlastným správaním prispieť k naplneniu spoločných cieľov sledovaných všetkými zúčastnenými a že vedel o protiprávnom správaní, ktoré plánovali alebo vykonali iné podniky pri výkone rovnakých zámerov, alebo ich mohol dôvodne predpokladať a bol pripravený toto riziko prevziať (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. decembra 2012, Komisia/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, bod 42 a citovanú judikatúru). Uzavrel, že konštatovania, ktoré Všeobecný súd vykonal v napadnutom rozsudku, takúto možnosť vylučujú.

Pokiaľ ide o to, či Všeobecný súd, ako tvrdí Komisia, mal v každom prípade sčasti zrušiť článok 1 sporného rozhodnutia vo vzťahu odvolateľkám, keďže dotknutý podnik sa zúčastnil na podstatnej časti jediného a nepretržitého porušenia, teda

na stretnutiach FNAS, Súdny dvor upozornil, že v minulosti už rozhodol, že čiastočné zrušenie právneho aktu Únie je možné len vtedy, ak sú časti, ktorých zrušenie sa navrhuje, oddeliteľné od ostatných častí aktu (pozri rozsudok Komisia/Verhuizingen Coppens, už citovaný, bod 38 a citovanú judikatúru).

Konštatoval však, že sporné rozhodnutie odvolateľkám vytýka len ich účasť na jedinom, komplexnom a nepretržitom porušení. Toto rozhodnutie tak nekvalifikuje účasť spoločnosti Aquatis na stretnutiach FNAS ako porušenie článku 81 ES. Odôvodnenie sporného rozhodnutia, ktoré vymenúva protisúťažné činnosti, na ktoré sa uvedené rozhodnutie vzťahuje, naopak neobsahuje nijaký odkaz na stretnutia FNAS. Odôvodnenie sporného rozhodnutia okrem toho výslovne potvrdzuje, že Komisia zastávala názor, že „by bolo neprirodzené rozdeľovať určité nepretržité správanie [dotknutých podnikov], pre ktoré je príznačný jediný účel, na viacero jednotlivých porušení, keďže ide, naopak, o jediné porušenie“.

Podľa názoru Súdneho dvora, aj za predpokladu, že stretnutia FNAS mali protisúťažný cieľ alebo účinok, uvedenú základnú zložku jediného, komplexného a nepretržitého porušenia nemožno za týchto podmienok oddeliť od ostatných častí aktu v zmysle citovanej judikatúry.

Súdny dvor preto vyhodnotil za správne konštatovanie Všeobecného súdu, že účasť podniku na jedinom, komplexnom a pokračujúcom karteli nemožno preukázať, a v plnom rozsahu zrušil článok 1 sporného rozhodnutia vo vzťahu k odvolateľkám.

V dôsledku uvedeného **zamietol** aj druhý odvolací dôvod.

Posúdenie tretieho odvolacieho dôvodu: Súdny dvor poukázal na to, že v napadnutom rozsudku Všeobecný súd vysvetlil, že metóda výpočtu, pomocou ktorej Komisia dospela k sume 2,04 milióna eur, ktorá bola ako pokuta uložená spoločnostiam Aquatis a Simplex, je uvedená v článku 2 písm. b) bode 2 sporného rozhodnutia. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že pokuta vo výške 100,8 milióna eur, ktorú Komisia uložila spoločnosti Aalberts v spornom rozhodnutí, bola pri uvedenom výpočte významným faktorom. Zánik tejto sumy v dôsledku zrušenia pokuty uloženej spoločnosti Aalberts má nevyhnutne za následok nesprávnosť sumy uvedenej v článku 2 písm. b) bode 2 sporného rozhodnutia, čo odôvodňovalo jeho zrušenie.

Tretí odvolací dôvod z tohto dôvodu **zamietol.**

Vzhľadom na to, že Súdny dvor všetky odvolacie dôvody **zamietol**, musel **zamietnuť odvolanie v celom rozsahu.**

K druhému výroku o neexistencii potreby preskúmať vzájomné odvolanie Súdny dvor uviedol, že odvolateľky podali vzájomné odvolanie pre prípad, že by Súdny dvor tomuto odvolaniu vyhovel. Súdny dvor však odvolanie Komisie zamietol a za týchto podmienok vzájomné odvolanie nie je potrebné preskúmať.

Výrok o trovách odôvodnil odkazom na článok 184 ods. 2 a článok 138 ods. 1 rokovacieho poriadku uplatniteľného na základe jeho článku 184 ods. 1 a tým, že keďže Aalberts, Aquatis a Simplex navrhli zaviazať Komisiu na náhradu trov konania a Komisia nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené ju zaviazať na náhradu trov konania.

Pre úplné znenie rozsudku Súdneho dvora EÚ kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139102&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=447369

Vec C-440/11 P Európska komisia proti Stichting Administratiekantoor Portielje

- rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (tretej komory) z 11. júla 2013

(Odvolanie – Hospodárska súťaž – Kartely – Článok 81 ES a článok 53 Dohody o EHP – Trh medzinárodných sťahovacích služieb v Belgicku – Priame a nepriame stanovenie cien, rozdelenie si trhu a manipulácia s postupmi predkladania ponúk – Pripísateľnosť protiprávneho správania subjektu, ktorý má kontrolu nad základným imaním – Pojem podnik – Domnienka skutočného vykonávania rozhodujúceho vplyvu – Obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa – Usmernenia týkajúce sa pojmu ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi – Usmernenia k metóde stanovovania pokút (2006) – Poľahčujúce okolnosti)

Skutkový stav:

Spoločnosť Gosselin Group NV (ďalej len „Gosselin“) bola založená v roku 1983 a pod týmto názvom pôsobí od 20. decembra 2007. Od 1. januára 2002 vlastní 92 % jej akcií spoločnosť Stichting Administratiekantoor Portielje (ďalej len „Portielje“) a 8 % akcií naďalej vlastní Vivet en Gosselin NV, ktorej samotnej 99,87 % vlastní Portielje. Táto posledná uvedená spoločnosť je nadáciou, ktorá nevykonáva obchodnú činnosť, ale „združuje rodinných akcionárov s cieľom zabezpečiť jednotu riadenia“. V priebehu účtovného roka, ktorý sa skončil 30. júna 2006, dosiahla Gosselin konsolidovaný celosvetový obrat vo výške 143 639 000 eur a Portielje dosiahla konsolidovaný celosvetový obrat vo výške 0 eur.

Komisia prijala rozhodnutie K(2008) 926 v konečnom znení

z 11. marca 2008 týkajúce sa konania podľa článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/38.543 – Medzinárodné sťahovacie služby) (ďalej len „sporné rozhodnutie“), **zmenené a doplnené rozhodnutím Komisie K(2009) 5810 v konečnom znení z 24. júla 2009** (ďalej len „pozmeňovacie rozhodnutie“).

Komisia v spornom rozhodnutí konštatovala, že adresáti tohto rozhodnutia, medzi nimi aj Portielje a Gosselin, sa zúčastnili na karteli v odvetví medzinárodných sťahovacích služieb v Belgicku tým, že určovali ceny, rozdeľovali si zákazníkov a manipulovali s postupmi predkladania ponúk, čím sa dopustili jediného a pokračujúceho porušenia článku 81 ES, resp. im musí byť za uvedenú účasť na karteli pripísaná zodpovednosť, a to za celé obdobie od októbra 1984 do septembra 2003, alebo za niektorú časť tohto obdobia.

Služby dotknuté porušením zahŕňajú sťahovanie majetku fyzických osôb, ako aj podnikov a verejných inštitúcií z Belgicka, resp. do Belgicka. Vzhľadom na skutočnosť, že všetky dotknuté medzinárodné sťahovacie spoločnosti sídlia v Belgicku a že činnosť, ktorej sa kartel týkal, bola vykonávaná na území Belgicka, vychádzalo sa z toho, že geografické stredisko kartelu sa nachádza v Belgicku. Komisia odhadla spoločný obrat účastníkov kartelu, pokiaľ ide o tieto medzinárodné sťahovacie služby, na 41 miliónov eur za rok 2002. Veľkosť odvetvia sa odhadovala približne na 83 miliónov eur a spoločný podiel podnikov zúčastnených na karteli na trhu bol teda stanovený približne na 50 % dotknutého odvetvia.

Komisia v spornom rozhodnutí uviedla, že kartel mal za cieľ najmä určovať a udržiavať vysoké ceny, ako aj rozdeliť si trh a uskutočňoval sa prostredníctvom viacerých foriem, a to dohodami o cenách (ďalej len „dohoda o cenách“), dohodami o rozdelení si trhu prostredníctvom systému fiktívnych ponúk, tzv. predstieraných ponúk (ďalej len „dohoda o predstieraných ponukách“), a dohodami o systéme peňažných náhrad za odmietnuté ponuky alebo zdržania sa ponúk, tzv. provízií (ďalej len „dohoda o províziách“).

Komisia sa v spornom rozhodnutí domnievala, že v období od roku 1984 až do začiatku 90. rokov fungoval kartel najmä na základe písomných dohôd o určovaní cien, pričom sa súbežne zavádzali provízie a predstierané ponuky. Podľa tohto rozhodnutia sa musí prax provízií považovať za nepriame určovanie ceny za medzinárodné sťahovacie služby v Belgicku v rozsahu, v akom si účastníci kartelu navzájom fakturovali provízie za odmietnuté ponuky alebo ponuky, ktoré

nepodali, keďže uvádzali fiktívne služby, a sumy týchto provízií boli fakturované zákazníkom.

Pokiaľ ide o predstierané ponuky, Komisia v spornom rozhodnutí uviedla, že podávaním takýchto ponúk sťahovacia spoločnosť, ktorá chcela získať zmluvu, konala tak, aby zákazník, ktorý platí za sťahovanie, dostal viacero ponúk. Na tento účel uvedená spoločnosť oznámila svojim konkurentom celkovú cenu, ktorú mali fakturovať za plánované sťahovanie, a tá bola vyššia ako cena ponúknutá uvedenou spoločnosťou. Išlo teda o predstierané ponuky predložené spoločnosťami, ktoré nemali úmysel uskutočniť sťahovanie. Komisia sa domnievala, že táto prax predstavuje manipulovanie s postupmi predkladania ponúk, ktoré malo za následok, že cena požadovaná za sťahovanie bola vyššia, než by bola cena vytvorená v riadnom konkurenčnom prostredí.

Komisia v spornom rozhodnutí konštatovala, že tieto dohody boli realizované až do roku 2003 a že spoločným cieľom týchto komplexných aktivít bolo určovať ceny, rozdeliť si trh a narušovať tak hospodársku súťaž.

Vzhľadom na tieto okolnosti Komisia prijala sporné rozhodnutie, ktorého článok 1 znie: „Nasledujúce spoločnosti porušili článok 81 ods. 1 ES a článok 53 ods. 1 dohody o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, s. 3) tým, že priamo a nepriamo určovali ceny za medzinárodné sťahovacie služby v Belgicku, rozdelili si časť tohto trhu a manipulovali postup pri predkladaní ponúk počas uvedených období:

…

c) Gosselin od 31. januára 1992 do 18. septembra 2002; s Portielje od 1. januára 2002 do 18. septembra 2002;

…“.

V dôsledku toho Komisia v článku 2 písm. e) sporného rozhodnutia uložila pokutu 4,5 milióna eur spoločnosti Gosselin, pričom z tejto sumy je nadácia Portielje solidárne zodpovedná za sumu 370 000 eur. Táto pokuta bola vypočítaná v súlade s metódou uvedenou v usmerneniach na stanovovanie pokút.

Dňa 24. júla 2009 Komisia prijala pozmeňovacie rozhodnutie. Komisia týmto rozhodnutím znížila o 600 000 eur hodnotu predaja realizovaného spoločnosťou Gosselin. Táto hodnota slúžila ako základ stanovenia pokuty uloženej tejto spoločnosti a Komisia v dôsledku toho znížila pokutu uloženú spoločnosti Gosselin na 3,28 milióna eur, pričom z tejto sumy je nadácia Portielje solidárne zodpovedná za sumu 270 000 eur.

Portielje podala dňa 4. júna 2008 na Všeobecný súd žalobu, ktorou sa domáhala zrušenia sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa jej týka, a subsidiárne zrušenia článku 2 písm. e) tohto rozhodnutia v rozsahu, v akom sa jej týka, a v dôsledku toho zrušenia pokuty uloženej v tomto článku 2 písm. e).

Uznesením predsedu ôsmej komory Všeobecného súdu z 5. marca 2010 bola vec T-209/08 spojená na účely ústnej časti konania a vyhlásenia rozsudku s vecou T-208/08, v ktorej podala žalobu proti tomu istému spornému rozhodnutiu spoločnosť Gosselin.

Na podporu svojej žaloby Portielje uviedla päť dôvodov, pričom prvé dva dôvody sú jej vlastné a tri ďalšie zodpovedajú v podstate dôvodom uvedeným spoločnosťou Gosselin vo veci T-208/08.

Všeobecný súd Európskej únie rozsudkom zo 16. júna 2011, Gosselin Group a Stichting Administratiekantoor Portielje/ Komisia (T-208/08 a T-209/08, Zb. s. II-3639; ďalej len „napadnutý rozsudok“), vo veci T-209/08 zrušil sporné rozhodnutie, zmenené a doplnené pozmeňovacím rozhodnutím (ďalej len „zmenené a doplnené sporné rozhodnutie“) v rozsahu, v akom sa toto rozhodnutie týka Portielje.

Týmto rozsudkom Všeobecný súd **vyhovel** prvým dvom dôvodom uvádzaným Portielje.

Všeobecný súd **vyhovel** prvému dôvodu Portielje, ktorým táto nadácia tvrdila, že nie je podnikom v zmysle práva Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže, a preto nemôže existovať vzťah materskej a dcérskej spoločnosti medzi ňou a spoločnosťou Gosselin. Všeobecný súd rozhodol, že materskú spoločnosť podniku, ktorý sa dopustil porušenia článku 81 ES, nemožno sankcionovať rozhodnutím vydaným na základe tohto článku, pokiaľ sama nie je podnikom. V tejto súvislosti dospel k záveru, že použitie pojmu hospodárska jednotka neumožňuje napraviť neexistenciu skutočnosti, že materská spoločnosť nie je podnikom, a že treba rozlišovať medzi pojmom podnik a pojmom pripísanie správania dcérskej spoločnosti jej materskej spoločnosti.

Pokiaľ ide o možnosť považovať Portielje za podnik a po tom, ako Všeobecný súd uviedol, že je nesporné, že Portielje nevykonávala priamo žiadnu hospodársku činnosť, dospel uvedený súd k záveru, pričom vychádzal z rozsudku Súdneho dvora z 10. januára 2006, Cassa di Risparmio di Firenze a i. (C-222/04, Zb. s. I-289), že „samotné vlastníctvo kontrolného podielu“ nepostačuje na záver, že ide o nepriamu hospodársku činnosť subjektu, ktorý vlastní tieto podiely, ale že na účely

zistenia, či sa takáto činnosť vykonáva, treba skúmať, či tento subjekt priamo alebo nepriamo zasahoval do riadenia svojej dcérskej spoločnosti. V tejto súvislosti Všeobecný súd uviedol, že otázka, či Portielje zasahovala do riadenia spoločnosti Gosselin, je odlišná od otázky, či Portielje vykonávala rozhodujúci vplyv na spoločnosť Gosselin. Všeobecný súd uviedol, že sa nepotvrdila domnienka, pokiaľ ide o možnosť považovať subjekt za podnik, a že v dôsledku toho prináležalo Komisii, aby preukázala, že Portielje naozaj zasahovala do riadenia spoločnosti Gosselin. Keďže Komisia nepredložila v tomto zmysle nijaký dôkaz, Všeobecný súd dospel k záveru, že Komisia nepreukázala, že Portielje bola podnikom v zmysle článku 81 ES.

V dôvodoch svojho rozsudku Všeobecný súd „pre úplnosť… za predpokladu, že Portielje je podnikom“, analyzoval druhý dôvod uvádzaný touto nadáciou. Dospel k záveru, že Portielje sa podarilo vyvrátiť domnienku vykonávania rozhodujúceho vplyvu vyplývajúcu najmä z rozsudku Súdneho dvora z 10. septembra 2009, Akzo Nobel a i./Komisia (C-97/08 P, Zb. s. I-8237), a v dôsledku toho tomuto druhému žalobnému dôvodu **vyhovel.**

Všeobecný súd v rámci svojej analýzy uviedol **po prvé**, že uplatňovanie rozhodujúceho vplyvu Portielje na správanie jej dcérskej spoločnosti bolo vylúčené už len z toho dôvodu, že Portielje po prvý raz prijala písomné rozhodnutie a takisto po prvý raz došlo k formálnemu zasadnutiu správnej rady Portielje až po skončení porušenia; **po druhé**, že jediná možnosť, ako mohla Portielje ovplyvňovať politiku spoločnosti Gosselin, spočívala vo využití jej hlasovacích práv na valnom zhromaždení akcionárov tejto spoločnosti, ale že takéto valné zhromaždenie sa v období od 1. januára 2002 do 18. septembra 2002 nekonalo, a **po tretie**, že členovia správnej rady spoločnosti Gosselin boli vo funkcii ešte predtým, ako bola nadácii Portielje zverená správa akcií spoločnosti Gosselin, čo podľa Všeobecného súdu preukazuje, že ich prítomnosť v správnej rade uvedenej spoločnosti nebola prejavom vplyvu Portielje.

Okrem toho Všeobecný súd potvrdil, že nemožno uznať, že tri osoby, ktoré tvoria správnu radu spoločnosti Gosselin, ale ktoré predstavujú len polovicu správnej rady nadácie Portielje, neovládajú spoločnosť Gosselin ako správcovia tejto spoločnosti, ale prostredníctvom vplyvu uplatňovaného nadáciou Portielje na valné zhromaždenie spoločnosti Gosselin. V tejto súvislosti najmä uviedol, že aj keby traja správcovia spoločnosti Gosselin, ktorí patrili medzi vlastníkov Portielje, nepôsobili len ako

správcovia spoločnosti Gosselin, bolo by pravdepodobnejšie, že konali vo svojom vlastnom záujme.

Vzhľadom na tieto skutočnosti Všeobecný súd konštatoval, že treba zrušiť zmenené a doplnené sporné rozhodnutie v rozsahu, v akom sa týka Portielje. Všeobecný súd však vykonal posúdenie troch ďalších dôvodov vznesených Portielje, ktoré takisto vzniesla spoločnosť Gosselin, **a zamietol ich.**

Proti rozsudku Všeobecného súdu EÚ podala odvolanie Európska komisia navrhujúc, aby Súdny dvor zrušil napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom ním bolo zrušené voči Portielje zmenené a doplnené sporné rozhodnutie, zamietol žalobu o neplatnosť podanú Portielje a zaviazal Portielje na náhradu trov konaní na Všeobecnom súde a na Súdnom dvore. Komisia na podporu svojho odvolania uvádza dva dôvody, pričom každý z nich je založený na porušení článku 81 ES. Prvý odvolací dôvod sa týka osobnej pôsobnosti článku 81 ES. Druhý odvolací dôvod sa týka vyvrátenia dôkaznej domnienky o vykonávaní rozhodujúceho vplyvu.

Vo vyjadrení k odvolaniu Portielje navrhla, aby Súdny dvor zamietol odvolanie a zaviazal Komisiu na náhradu trov konania na oboch stupňoch.

Súdny dvor Európskej únie (tretia komora) rozsudkom z 11. júla 2013 rozhodol tak, že:

1. **Body 4 a 6 výroku rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie zo 16. júna 2011, Gosselin Group a Stichting Administratiekantoor Portielje/Komisia (T-208/08 a T-209/08), sa zrušujú.**
2. **Žaloba Stichting Administratiekantoor Portielje vo veci T-209/08 sa zamieta.**
3. **Stichting Administratiekantoor Portielje je povinná nahradiť trovy konania vzniknuté v konaní na prvom stupni vo veci T-209/08, ako aj v odvolacom konaní.**

V odôvodnení svojho rozsudku Súdny dvor posúdil obidva odvolacie dôvody.

Posúdenie prvého odvolacieho dôvodu týkajúceho sa osobnej pôsobnosti článku 81 ES:
Úvodom Súdny dvor pripomenul, že právo hospodárskej súťaže Únie sa týka činností podnikov (rozsudky zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123, bod 59, ako aj Akzo Nobel a i./Komisia, už citovaný, bod 54) a že pojem podnik označuje každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť, bez ohľadu

na jeho právne postavenie a spôsob financovania (rozsudky z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Zb. s. I-5425, bod 112, ako aj Akzo Nobel a i./Komisia, už citovaný, bod 54). Tento pojem treba chápať tak, že označuje hospodársku jednotku na účely predmetu dotknutej dohody, aj keď je táto hospodárska jednotka z právneho hľadiska zložená z viacerých fyzických alebo právnických osôb (rozsudky z 12. júla 1984, Hydrotherm Gerätebau, 170/83, Zb. s. 2999, bod 11, ako aj Akzo Nobel a i./Komisia, už citovaný, bod 55).

Ak takýto hospodársky subjekt porušuje predpisy hospodárskej súťaže, podľa zásady osobnej zodpovednosti zodpovedá za toto porušenie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 8. júla 1999, Komisia/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Zb. s. I-4125, bod 145, ako aj Akzo Nobel a i./Komisia, už citovaný, bod 56).

Pri odpovedi na otázku, za akých okolností právnická osoba, ktorá nie je porušiteľom, môže byť sankcionovaná, vychádzal Súdny dvor zo svojej ustálenej judikatúry, z ktorej vyplýva, že **správanie dcérskej spoločnosti možno pripísať materskej spoločnosti predovšetkým vtedy, keď táto dcérska spoločnosť napriek tomu, že má vlastnú právnu subjektivitu, neurčuje svoje správanie na trhu nezávisle, ale v podstate uplatňuje pokyny, ktoré jej dáva materská spoločnosť, a to najmä vzhľadom na hospodárske, organizačné a právne väzby medzi týmito dvoma právnymi subjektmi** (rozsudky Akzo Nobel a i./Komisia, už citovaný, bod 58 a citovaná judikatúra, ako aj z 19. júla 2012, Alliance One International a Standard Commercial Tobacco/Komisia a Komisia/Alliance One International a i., C-628/10 P a C-14/11 P, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, bod 43). Súčasne ozrejmil, že **v takej situácii sú materská spoločnosť a dcérska spoločnosť súčasťou tej istej hospodárskej jednotky a v zmysle článku 81 ES tvoria jeden podnik**, čo Komisii umožňuje adresovať rozhodnutie, ktorým sa ukladajú pokuty, materskej spoločnosti bez toho, aby bolo potrebné preukázať jej osobnú účasť na porušení (pozri rozsudky Akzo Nobel a i./Komisia, už citovaný, bod 59, ako aj Alliance One International a Standard Commercial Tobacco/Komisia a Komisia/Alliance One International a i., už citovaný, bod 44).

V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že **v osobitnom prípade, keď materská spoločnosť vlastní celé alebo takmer celé základné imanie svojej dcérskej spoločnosti, ktorá sa dopustila porušenia pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže, existuje**

vyvrátiteľná domnienka, podľa ktorej táto materská spoločnosť skutočne uplatňuje rozhodujúci vplyv na svoju dcérsku spoločnosť (ďalej len „domnienka skutočného vykonávania rozhodujúceho vplyvu“) (rozsudok z 8. mája 2013, ENI/Komisia, C-508/11 P, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, bod 47; pozri tiež v tomto zmysle rozsudky Akzo Nobel a i./Komisia, už citovaný, bod 60 a citovanú judikatúru; z 29. septembra 2011, Elf Aquitaine/Komisia, C-521/09 P, Zb. s. I-8947, body 56 a 63, ako aj Alliance One International a Standard Commercial Tobacco/Komisia a Komisia/Alliance One International a i., už citovaný, bod 46).

Podľa názoru Súdneho dvora, na domnienku, že materská spoločnosť uplatňuje rozhodujúci vplyv na obchodnú politiku dcérskej spoločnosti, za týchto podmienok postačuje, ak Komisia preukáže, že materská spoločnosť vlastní celé alebo takmer celé základné imanie dcérskej spoločnosti. V dôsledku toho môže Komisia voči materskej spoločnosti vyvodiť solidárnu zodpovednosť za zaplatenie pokuty, ktorá bola uložená dcérskej spoločnosti, ibaže by táto materská spoločnosť, ktorej prináleží vyvrátiť túto domnienku, predložila dostatočné dôkazy, ktoré preukazujú, že jej dcérska spoločnosť sa na trhu správa nezávisle (pozri v tomto zmysle rozsudky Akzo Nobel a i./Komisia, už citovaný, bod 61; Elf Aquitaine/Komisia, už citovaný, body 57 a 63, Alliance One International a Standard Commercial Tobacco/Komisia a Komisia/Alliance One International a i., už citovaný, bod 47, ako aj ENI/Komisia, už citovaný, bod 47). Táto judikatúra spočíva na domnienke, podľa ktorej **právnemu subjektu možno pripísať zodpovednosť za správanie iného právneho subjektu, ak tento iný subjekt neurčuje svoje správanie na trhu nezávisle.** V dôsledku toho **skutočnosť, že subjekt, ktorý vlastní celé alebo takmer celé základné imanie iného subjektu alebo má kontrolu nad celým alebo takmer celým základným imaním tohto iného subjektu (ďalej len „zastrešujúci subjekt “), existuje v právnej forme nadácie, a nie spoločnosti, nie je relevantná.** Z toho vyplýva, že **keď ide o sankcionovanie porušenia práva hospodárskej súťaže, ktorého sa dopustil podnik na základe ustanovení článku 81 ES v spojení s článkom 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003, otázka, či každý z právnych subjektov, ktoré predstavujú tento podnik, má vlastnú hospodársku činnosť, a teda aj samostatne zodpovedá pojmu podnik, takisto nemá žiadny dosah.**

Jediný rozhodujúci prvok na účely sankcie je, že všetky právne subjekty, ktoré sú solidárne zodpovedné, či už v plnom rozsahu, alebo čiastočne, **za zaplatenie tej istej pokuty, tvoria spolu so subjektom, ktorého účasť na porušení bola preukázaná (ďalej len „porušiteľ"), jeden podnik v zmysle článku 81 ES.** V súlade s vyššie uvedenou judikatúrou **je v tejto súvislosti dôležité** práve **to, či zastrešujúci subjekt skutočne vykonáva rozhodujúci vplyv na porušiteľa.**

Z vyššie uvedeného Súdnemu dvoru vyplynulo, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia jednak tým, že rozhodol, že pojem podnik sa nemá chápať ako pojem pripísanie správania porušiteľa jeho zastrešujúcemu subjektu, a rozhodol, „že materskú spoločnosť podniku, ktorý sa dopustil porušenia článku 81 ES, nemožno sankcionovať rozhodnutím na základe článku 81 ES, pokiaľ sama nie je podnikom", a v dôsledku toho overoval, či Komisia preukázala, že Portielje bola v zmysle článku 81 ES samostatným podnikom.

Uznal preto hlavnú časť prvého odvolacieho dôvodu uvádzaného Komisiou za dôvodnú, ktorej treba vyhovieť, a to bez toho, aby sa musel vyjadriť k subsidiárnej časti tohto dôvodu.

Toto konštatovanie však samo osebe nepovažoval za konštatovanie takej povahy, že by spôsobilo zrušenie napadnutého rozsudku v rozsahu, v akom sa týka žaloby podanej na Všeobecný súd zo strany Portielje. Ako totiž vyplýva z napadnutého rozsudku, Všeobecný súd navyše založil svoje stanovisko na konštatovaní, že Portielje podľa neho „predložila dôkazy spôsobilé preukázať, že neuplatňovala rozhodujúci vplyv na spoločnosť Gosselin alebo že nebola schopná uplatňovať takýto vplyv", čím sa vyvrátila domnienka vyplývajúca najmä z už citovaného rozsudku Akzo Nobel a i./Komisia. Vyslovil preto potrebu preskúmať takisto druhý odvolací dôvod.

<u>Posúdenie druhého odvolacieho dôvodu</u> týkajúceho sa vyvrátenia dôkaznej domnienky o vykonávaní rozhodujúceho vplyvu.

Na úvod Súdny dvor pripomenul, že z analýzy prvého odvolacieho dôvodu vyplýva, že Všeobecný súd nesprávne rozhodol, že Komisia nedôvodne uplatnila domnienku skutočného vykonávania rozhodujúceho vplyvu s cieľom preukázať, že dôsledkom tejto domnienky je, že Portielje a Gosselin tvorili v priebehu obdobia od 1. januára 2002 do 18. septembra 2002 jeden podnik v zmysle článku 81 ES. V rámci tohto dôvodu bolo teda úlohou Súdneho dvora

riešiť len to, či sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho posúdenia, keď rozhodol, že Portielje predložila dôkazy, ktoré môžu vyvrátiť túto domnienku.

V tejto súvislosti zdôraznil, že to, či Všeobecný súd uplatnil správne právne kritériá v rámci posúdenia skutkových okolností a dôkazov, je právnou otázkou podliehajúcou preskúmaniu Súdnym dvorom v rámci odvolania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. októbra 2011, Solvay/Komisia, C-109/10 P, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, bod 51 a citovanú judikatúru).

Po analýze prvého odvolacieho dôvodu uviedol, že na zistenie, či porušiteľ určuje svoje správanie na trhu nezávisle, treba vziať do úvahy všetky relevantné okolnosti súvisiace s hospodárskymi, organizačnými a právnymi väzbami, ktoré spájajú tohto porušiteľa so zastrešujúcim subjektom a ktoré sa môžu v závislosti od jednotlivých prípadov meniť, a preto nemôžu byť predmetom taxatívneho vymedzenia (pozri v tomto zmysle rozsudky Akzo Nobel a i./Komisia, už citovaný, body 73 a 74; Elf Aquitaine/Komisia, už citovaný, bod 58, ako aj Alliance One International a Standard Commercial Tobacco/Komisia a Komisia/Alliance One International a i., už citovaný, bod 45).

V predmetnom prípade Všeobecný súd v napadnutom rozsudku uviedol, že vydanie podielových listov spoločnosti Gosselin v nadácii bolo zaznamenané až 11. decembra 2002, že článok 5.2 stanov nadácie Portielje umožňuje takisto prijímanie rozhodnutí písomne a že podľa Portielje, ktorej podľa Všeobecného súdu v tejto súvislosti Komisia neprotirečila, pred zasadnutím z 5. novembra 2004 nastal takýto prípad len raz, a to 10. marca 2003 na účely vyhotovenia výročnej správy za rok 2002. Vyvodil z toho, že Portielje konala v súlade so svojimi stanovami a že tak písomný postup z 10. marca 2003, ako aj prvé formálne zasadnutie 5. novembra 2004, sa konali až po skončení porušenia. Z toho vyvodil, že „uplatňovanie rozhodujúceho vplyvu nadácie Portielje na správanie jej dcérskej spoločnosti je teda už len z tohto dôvodu vylúčené“.

Všeobecný súd však najprv konštatoval, že keďže jediná činnosť Portielje spočíva vo výkone hlasovacích práv spojených s predmetnými akciami na valnom zhromaždení akcionárov spoločnosti Gosselin, „jediná možnosť, ako mohla Portielje ovplyvňovať politiku spoločnosti Gosselin…, spočívala vo využití týchto hlasovacích práv na valnom zhromaždení tejto spoločnosti“. Uviedol však, že sa preukázalo, že počas predmetného obdobia porušenia (od 1. januára 2002 do 18. septembra 2002) sa nekonalo

žiadne valné zhromaždenie akcionárov spoločnosti Gosselin. Ďalej uviedol, že počas toho istého obdobia Portielje nezmenila zloženie správnej rady spoločnosti Gosselin, a v tejto súvislosti zdôraznil, že „členovia správnej rady spoločnosti Gosselin boli správcami tejto spoločnosti ešte skôr, než boli nadácii Portielje zverené akcie spoločnosti Gosselin“, a že „sled týchto udalostí svedčí o tom, že ich členstvo v správnej rade nie je vyjadrením vplyvu nadácie Portielje“.

Nakoniec Všeobecný súd uviedol, že tvrdenie, podľa ktorého tri osoby, ktoré tvorili správnu radu spoločnosti Gosselin, ale ktoré predstavujú len polovicu správnej rady nadácie Portielje, majú kontrolu nad spoločnosťou Gosselin nie ako správcovia tejto spoločnosti, ale prostredníctvom vplyvu uplatňovaného nadáciou Portielje na valné zhromaždenie spoločnosti Gosselin, sa musí zamietnuť, pričom v tejto súvislosti dospel k záveru, že „čiastočná zhoda členov správnej rady… nemôže znamenať, že všetky podniky, v ktorých traja členovia správnej rady spoločnosti Gosselin tiež vykonávajú túto funkciu, by sa mali z tohto dôvodu považovať za materské spoločnosti spoločnosti Gosselin“. Takisto uviedol, že v prejednávanej veci „traja správcovia spoločnosti Gosselin patrili medzi vlastníkov nadácie Portielje, ktorá bola len nástrojom na výkon vlastníckych práv“, a že preto „aj za predpokladu, že tieto tri osoby nepôsobili len ako správcovia spoločnosti Gosselin, by teda bolo pravdepodobnejšie, že konali vo svojom vlastnom záujme“.

Vzhľadom na tieto prvky dospel Všeobecný súd k záveru, že „Portielje predložila dôkazy spôsobilé preukázať, že neuplatňovala rozhodujúci vplyv na spoločnosť Gosselin alebo že nebola schopná uplatňovať takýto vplyv“, a teda sa jej podarilo vyvrátiť domnienku skutočného vykonávania rozhodujúceho vplyvu vyplývajúcu najmä z už citovaného rozsudku Akzo Nobel a i./Komisia.

Súdny dvor ozrejmil, že z vyššie uvedeného **po prvé** vyplýva, že Všeobecný súd dospel k záveru, že to, že nedošlo k prijatiu formálneho rozhodnutia týkajúceho sa riadenia zastrešujúcim subjektom v priebehu obdobia, za ktoré je solidárne zodpovedný za zaplatenie pokuty, samo osebe postačuje na vyvrátenie domnienky skutočného vykonávania rozhodujúceho vplyvu. Konštatoval teda, že skutočné vykonávanie rozhodujúceho vplyvu zastrešujúcim subjektom na porušiteľa sa môže udiať len tak, že zastrešujúci subjekt prijme rozhodnutie týkajúce sa riadenia, pričom dodrží formálne požiadavky stanovené právom obchodných spoločností.

Podľa názoru Súdneho dvora sa týmto rozhodnutím Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia. S poukazom na vyššie uvedenú ustálenú judikatúru Súdneho dvora uviedol, že na zistenie, či porušiteľ určuje svoje správanie na trhu nezávisle, treba vziať do úvahy všetky relevantné okolnosti súvisiace s hospodárskymi, organizačnými a právnymi väzbami, ktoré spájajú tohto porušiteľa so zastrešujúcim subjektom, a zohľadniť tak hospodársku realitu. Iba to, že zastrešujúci subjekt neprijal rozhodnutie týkajúce sa riadenia, ktoré by dodržalo formálne požiadavky stanovené právom obchodných spoločností, nemôže preto v tejto súvislosti postačovať.

Po druhé Súdny dvor skonštatoval, že Všeobecný súd sa v rámci analýzy dopustil toho istého nesprávneho právneho posúdenia. Z odôvodnenia jeho rozsudku vyplýva, že iba na základe analýzy vykonanej vzhľadom na právo obchodných spoločností Všeobecný súd rozhodol, že domnienka skutočného vykonávania rozhodujúceho vplyvu bola vyvrátená, bez toho, aby predtým, ako dospel k tomuto záveru, zohľadnil všetky relevantné okolnosti súvisiace s hospodárskymi, organizačnými a právnymi väzbami spájajúcimi Portielje a Gosselin. Všeobecný súd tým nezohľadnil skutočnosť, že prijatie formálnych rozhodnutí orgánmi spoločnosti nie je nevyhnutne vyžadované na konštatovanie existencie hospodárskej jednotky tvorenej porušiteľom a jeho zastrešujúcim subjektom, naopak, že táto jednotka môže vzniknúť aj neformálne, predovšetkým personálnymi väzbami medzi oboma právnymi subjektmi tvoriacimi takúto hospodársku jednotku.

Druhý odvolací dôvod vyhodnotil preto Súdny dvor ako dôvodný.

Vzhľadom na to, že odvolacie dôvody sú dôvodné, Súdny dvor odvolaniu vyhovel a zrušil body 4 a 6 výroku napadnutého rozsudku, ktorými Všeobecný súd zrušil zmenené a doplnené sporné rozhodnutie v rozsahu, v akom sa týka Portielje, a zaviazal Komisiu na náhradu trov konania vo veci T-209/08.

Druhý výrok rozsudku, ktorým zamietol žalobu Stichting Administratiekantoor Portielje vo veci T-209/08, odôvodnil Súdny dvor zvoleným postupom podľa článku 61 prvý odsek druhá veta Štatútu Súdneho dvora Európskej únie (ak je odvolanie dôvodné, môže Súdny dvor v prípade zrušenia rozhodnutia Všeobecného súdu sám právoplatne rozhodnúť o veci samej, ak to stav konania dovoľuje), v rámci ktorého zistil neopodstatnenosť všetkých dôvodov žaloby o neplatnosť, ktorú podala Portielje na Všeobecnú súd.

Výrok o trovách konania odôvodnil odkazom na článok 184 ods. 2 a článok 138 ods. 1 rokovacieho poriadku uplatniteľného na základe jeho článku 184 ods. 1 a tým, že v predmetnom prípade Portielje nemala úspech, pokiaľ ide o jej návrhy v rámci odvolania, ako aj v rámci žaloby o neplatnosť vo veci T-209/07, a keďže Komisia navrhla, aby bola zaviazaná na náhradu trov konania na oboch týchto stupňoch, zaviazal Portielje na náhradu trov konania tak na tomto stupni, ako aj trov konania na Všeobecnom súde.

Pre úplné znenie rozsudku Súdneho dvora EÚ kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=139410&mode=lst&pageIndex=1&dir=&occ=first&part=1&text=&doclang=SK&cid=466967

Vec C-499/11 P The Dow Chemical Company, so sídlom v Midlande (Spojené štáty), Dow Deutschland Inc., so sídlom vo Schwalbachu (Nemecko), Dow Deutschland Anlagengesellschaft mbH, so sídlom vo Schwalbachu, Dow Europe GmbH, so sídlom v Horgene (Švajčiarsko), proti Európskej komisii

- rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (prvej komory) z 18. júla 2013

(Odvolanie – Kartely – Trh s butadiénovým kaučukom a butadiénstyrénovým kaučukom vyrábaným emulznou polymerizáciou – Stanovovanie cieľových cien, rozdelenie zákazníkov dohodami o neútočení a výmene obchodných informácií – Pripísateľnosť protiprávneho správania – Voľná úvaha Komisie – Násobiteľ na účely odstrašenia – Rovnosť zaobchádzania)

Pozn.:
The Dow Chemical Company (ďalej len „Dow Chemical“),
Dow Deutschland Inc. (ďalej len „Dow Deutschland“),
Dow Deutschland Anlagengesellschaft mbH (ďalej len „Dow Deutschland Anlagengesellschaft“),
Dow Europe GmbH (ďalej len „Dow Europe“),
a všetky tieto spoločnosti (ďalej spoločne len „Dow“)

Skutkový stav:

Dňa 20. decembra 2002 sa Bayer AG (ďalej len „Bayer“) skontaktovala so službami Komisie a vyjadrila svoje želanie spolupracovať na základe oznámenia Komisie o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípadoch kartelov (Ú. v. ES C 45, 2002, s. 3; Mim. vyd. 08/002, s. 155, ďalej len „oznámenie o spolupráci“), pokiaľ ide o butadiénový kaučuk (ďalej len „BK“)

a butadiénstyrénový kaučuk vyrábaný emulznou polymerizáciou (ďalej len „BSK“), syntetické kaučuky používané najmä pri výrobe pneumatík.

Dňa 16. októbra 2003 sa zástupcovia Dow Deutschland a Dow Deutschland Anlagengesellschaft stretli so službami Komisie a vyjadrili svoje želanie spolupracovať na základe oznámenia o spolupráci. Dňa 4. marca 2005 bola Dow Deutschland informovaná o zámere Komisie znížiť jej pokutu o 30 až 50 %.

Dňa 7. júna 2005 začala Komisia konanie o uplatnení článku 81 ES a článku 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3, ďalej len „dohoda o EHP“), týkajúce sa trhu s BK a BSK. Komisia zaslala svoje prvé oznámenie o výhradách (ďalej len „prvé oznámenie“), najmä Dow.

Dňa 6. apríla 2006 prijala Komisia druhé oznámenie o výhradách (ďalej len „druhé oznámenie“).

Správne konanie sa skončilo prijatím **rozhodnutia Komisie K(2006) 5700 z 29. novembra 2006** týkajúceho sa konania o uplatnení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP//F/38.638 – Butadiénový kaučuk a butadiénstyrénový kaučuk vyrábaný emulznou polymerizáciou) (ďalej len „sporné rozhodnutie“).

V spornom rozhodnutí Komisia konštatovala, že Dow a ostatné podniky, ktorým bolo uvedené rozhodnutie určené, teda Bayer, Versalis SpA (predtým Polimeri Europa SpA) a Eni SpA (ďalej spoločne len „Eni“), Shell Petroleum NV, Shell Nederland BV a Shell Nederland Chemie BV (ďalej spoločne len „Shell“), Unipetrol a.s., Kaučuk a.s. (ďalej len „Kaučuk“) a Trade-Stomil sp. z o.o. (ďalej len „Stomil“), porušili článok 81 ES a článok 53 Dohody o EHP tým, že sa zúčastnili na jedinej a pokračujúcej dohode, v rámci ktorej sa dohodli na cieľových cenách, rozdelení zákazníkov dohodami o neútočení a výmene citlivých informácií o cenách, konkurentoch a zákazníkoch v sektoroch BK a BSK.

Obdobie, o ktorom sa konštatovalo, že počas neho trvalo porušenie, trvalo od 1. júla 1996 do 28. novembra 2002, pokiaľ ide o Dow Chemical, od 1. júla 1996 do 27. novembra 2001, pokiaľ ide o Dow Deutschland, od 22. februára 2001 do 28. februára 2002, pokiaľ ide o Dow Deutschland Anlagengesellschaft, a od 26. novembra 2001 do 28. novembra 2002, pokiaľ ide o Dow Europe.

Pokiaľ ide o obdobie, počas ktorého sa Dow zúčastnila na predmetnom porušení, Dow Deutschland, Dow Deutschland Anlagengesellschaft

a Dow Europe boli priamo alebo nepriamo v 100 % vlastníctve Dow Chemical.

Pokuty uložené sporným rozhodnutím boli určené podľa oznámenia Komisie s názvom „Usmernenia k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 [UO]“ (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia“).

Komisia najprv považovala predmetné porušenie za „veľmi závažné“ a stanovila začiatočnú výšku na výpočet pokuty tak, že zaviedla rozdiel v závislosti od predajov BK a BSK každého z dotknutých podnikov počas roka 2001. Pokiaľ ide o Dow, zvýšili sa predaje BK a BSK za rok 2001 na 126,936 milióna eur. Vzhľadom na tento objem predajov bola Dow zaradená, pokiaľ ide o predaje BK a BSK, do druhej kategórie podnikov zúčastnených na uvedenom porušení. V dôsledku toho Komisia stanovila základnú výšku pokuty uloženej Dow na 41 miliónov eur.

Komisia ďalej uplatnila násobitele na účely odstrašenia odstupňované v závislosti od svetových obratov, ktoré dosiahli dotknuté podniky počas roka 2005. Komisia, ktorá zastávala názor, že na Stomil, ktorej obrat predstavoval 38 miliónov eur, a ani na Kaučuk, ktorej obrat dosahoval 2,718 miliardy eur, netreba uplatniť nijaký násobiteľ, uplatnila násobiteľ 1,5 na Bayer s obratom 27,383 miliardy eur, násobiteľ 1,75 na Dow s obratom 37,221 miliardy eur, násobiteľ 2 na Eni s obratom 73,738 miliardy eur a násobiteľ 3 na Shell s obratom 246,549 miliardy eur.

Okrem toho, pokiaľ ide o Dow Chemical, začiatočná výška na výpočet pokuty sa zvýšila o 50 % najmä z dôvodu účasti tejto spoločnosti na predmetnom porušení počas obdobia šesť rokov a štyri mesiace. Pokiaľ ide o Dow Deutschland, toto zvýšenie predstavovalo 40 %. Dow Deutschland Anlagengesellschaft a Dow Europe bolo uložené zvýšenie o 10 %, ktoré korešpondovalo s trvaním ich účastí na kartely.

Napokon, keďže Dow bola druhým podnikom, ktorý sa v súlade s oznámením o spolupráci obrátil na Komisiu, a prvým podnikom, ktorý splnil podmienky uvedené v tomto oznámení, Komisia jej priznala 40 % zníženie pokuty, ktorá by jej bola uložená, ak by Dow nespolupracovala pri vyšetrovaní.

V dôsledku toho Komisia v článku 2 písm. b) sporného rozhodnutia uložila Dow Chemical pokutu vo výške 64,575 milióna eur, z toho 60,27 milióna eur spoločne a nerozdielne s Dow Deutschland,

ako aj 47,355 milióna eur spoločne a nerozdielne s Dow Deutschland Anlagengesellschaft a Dow Europe.

Dow podala proti spornému rozhodnutiu dňa 16. februára 2007 žalobu na Všeobecný súd, ktorou sa domáhala pokiaľ ide o Dow Chemical, zrušenia tohto rozhodnutia v rozsahu, v akom jej bolo určené; pokiaľ ide o Dow Deutschland, zrušenia článku 1 uvedeného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa v ňom konštatuje, že Dow Deutschland sa dopúšťala porušovania článkov 81 ES a článku 53 Dohody o EHP od 1. júla 1996, a pokiaľ ide o všetky ostatné žalobkyne, v prípade Dow Chemical subsidiárne, podstatného zníženia výšky pokuty, ktorá im bola uložená.

Na podporu žaloby uviedla Dow tri žalobné dôvody. Ako prvý žalobný dôvod uviedla protiprávne pripísanie porušenia Dow Chemical. Druhý žalobný dôvod bol založený na nesprávnom určení dĺžky trvania účasti Dow Deutschland na porušení. Tretí žalobný dôvod, ktorý bol rozdelený na deväť častí, sa zakladal na nesprávnom určení výšky pokút uložených Dow.

Všeobecný súd Európskej únie rozsudkom z 13. júla 2011, Dow Chemical a i./Komisia (T-42/07, Zb. s. II-4531; ďalej len „napadnutý rozsudok") čiastočne zamietol ich žalobu. **Vyhovel** len druhému žalobnému dôvodu, ktorý predložila Dow Deutschland, a zrušil článok 1 sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa v ňom konštatuje účasť tejto spoločnosti na predmetnom porušení od 1. júla 1996 namiesto od 2. septembra 1996. Zastával názor, že nie je namieste znížiť výšku uloženej pokuty. **Zamietol** všetky ostatné žalobné dôvody, ktoré predložila Dow, ako nedôvodné v rozsahu, v akom boli predložené na podporu návrhov smerujúcich k úprave výšky pokuty. Rovnako rozhodol aj o návrhoch predložených zo strany Dow týkajúcich sa povinnosti Komisie nahradiť trovy konania.

Proti tomuto rozsudku Všeobecného súdu EÚ podala odvolanie Dow, pričom Dow Chemical navrhol, aby Súdny dvor:

- zrušil napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom zamietol jej návrh na zrušenie sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa toto rozhodnutie týka Dow Chemical, a
- zrušil sporné rozhodnutie v rozsahu, v akom sa toto rozhodnutie týka Dow Chemical.

Všetky odvolateľky navrhujú, aby Súdny dvor:

- zrušil napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom zamietol ich návrh na podstatné zníženie výšky pokuty, ktorá im bola uložená,

- podstatne znížil výšku pokuty, ktorá im bola uložená, a
- zaviazal Komisiu na náhradu trov konania a prijal všetky opatrenia, ktoré Súdny dvor považuje za vhodné.

Vo vyjadrení k odvolaniu Komisia žiadala, aby Súdny dvor zamietol odvolanie a zaviazal Dow na náhradu trov konania.

Na podporu svojho odvolania Dow uviedla štyri odvolacie dôvody. Prvý odvolací dôvod je založený na tom, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď jednak predpokladal, že Komisia nebola povinná riadne vykonávať svoju voľnú úvahu, a jednak keď vo vzťahu k spôsobu, akým Komisia vykonala svoju voľnú úvahu, aby dospela k záveru o zodpovednosti Dow Chemical, nevykonal súdne preskúmanie v plnom rozsahu. Druhý odvolací dôvod je založený na nesprávnom právnom posúdení v súvislosti s rozdielnym zaobchádzaním vo vzťahu k základným čiastkam pokuty. Tretí odvolací dôvod je založený na tom, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď potvrdil, že Komisia bola oprávnená zohľadniť obrat Dow Chemical. Štvrtým odvolacím dôvodom Dow tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď potvrdil, že Komisia neuplatnila násobiteľa na účely odstrašenia diskriminačným spôsobom.

Súdny dvor Európskej únie (prvá komora) rozsudkom z 18. júla 2013 rozhodol tak, že:

1. **Odvolanie zamieta.**
2. **The Dow Chemical Company, Dow Deutschland Inc., Dow Deutschland Anlagengesellschaft mbH a Dow Europe GmbH znášajú svoje vlastné trovy konania, ako aj trovy konania, ktoré vynaložila Európska komisia.**

V odôvodnení svojho rozsudku Súdny dvor posúdil všetky štyri odvolacie dôvody.

Posúdenie prvého odvolacieho dôvodu založeného v podstate na tom, že Všeobecný súd sa pri preskúmaní spôsobu, akým Komisia vykonávala svoju voľnú úvahu, aby dospela k záveru o zodpovednosti Dow Chemical, dopustil nesprávneho právneho posúdenia:

Na margo prvého odvolacieho dôvodu uviedol, že podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 101 a 102 ZFEÚ (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) Komisia „môže“ rozhodnutím uložiť podnikom pokuty, keď úmyselne alebo z nedbalosti porušujú článok 101 ZFEÚ. Zo znenia

tohto ustanovenia jednak vyplýva, že Komisia má mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o voľbu uložiť, resp. neuložiť pokutu podniku, ktorý sa dopustil takéhoto porušenia, a jednak, že možné obmedzenia voľnej úvahy priznanej v tejto súvislosti Komisii sa riadia výlučne právom Únie, pričom článok 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 neobsahuje žiadny odkaz na právo členských štátov.

V dôsledku toho v prejednávanej veci konštatoval, že syntéza judikatúry viacerých vnútroštátnych súdov uvedená v dokumente, ktorý Dow predložila Súdnemu dvoru na pojednávaní, zjavne nie je relevantná, pričom nie je potrebné rozhodnúť o tom, či Dow tento dokument predložila, resp. nepredložila oneskorene.

Zaujal stanovisko, že pokiaľ ide o obmedzenia voľnej úvahy Komisie v oblasti práva hospodárskej súťaže na základe práva Únie, táto inštitúcia je podľa článku 105 ods. 1 ZFEÚ povinná zabezpečiť uplatňovanie zásad uvedených v článku 101 ZFEÚ, ako správne uviedla Komisia. Medzi tieto zásady patrí ukladanie pokút na základe článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 podnikom, ktoré uzavreli protisúťažnú dohodu, takže keď Komisia výnimočne rozhodne, že neuloží pokutu podniku, hoci tento podnik porušil pravidlá Európskej únie v oblasti hospodárskej súťaže, je povinná toto rozhodnutie založiť na objektívnych dôvodoch, ktorými je možné odôvodniť takúto výnimku zo zásad uvedených v článku 101 ZFEÚ. Takýto objektívny dôvod môže predstavovať najmä okolnosť, že Komisia nie je v konkrétnom prípade schopná z právneho hľadiska dostatočne preukázať, že materská spoločnosť mala rozhodujúci vplyv na svoju dcérsku spoločnosť, ktorá sa priamo zúčastnila na porušení, pričom ide o dôkaz, ktorý je okrem toho podľa ustálenej judikatúry značne uľahčený v prípade, ak materská spoločnosť vlastní celé základné imanie svojej dcérskej spoločnosti (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok z 10. septembra 2009, Akzo Nobel a i./Komisia, C-97/08 P, Zb. s. I-8237, bod 60, a citovanú judikatúru).

V tejto súvislosti pripomenul, že jednak podľa ustálenej judikatúry **možnosť uložiť pokutu materskej spoločnosti dcérskej spoločnosti, ktorá sa priamo zúčastnila na porušení práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže, predpokladá, že uvedená dcérska spoločnosť neurčuje svoje správanie na trhu nezávisle, ale v podstate uplatňuje pokyny, ktoré jej dala materská spoločnosť, berúc do úvahy najmä hospodárske, organizačné a právne väzby medzi týmito dvoma právnymi subjektmi, a že jednak je tomu tak preto, že v takej situácii**

sú materská spoločnosť a dcérska spoločnosť súčasťou tej istej hospodárskej jednotky, a preto tvoria jeden podnik v zmysle judikatúry (pozri najmä rozsudok Akzo Nobel a i./Komisia, už citovaný, body 58 a 59, ako aj citovanú judikatúru).

Súdny dvor poukázal na to, že aj materská spoločnosť a jej dcérska spoločnosť tvoria v prípade uvedenom v predchádzajúcom odseku jeden podnik, pričom povinnosť, ktorá prislúcha Komisii na základe článku 105 ods. 1 ZFEÚ, a to zabezpečiť uplatňovanie zásad uvedených najmä v článku 101 ZFEÚ pri rozhodovaní o uložení, resp. neuložení pokuty, sa uplatňuje rovnakým spôsobom, či ide o dotknutú materskú spoločnosť, alebo o jej dcérsku spoločnosť. Ako už totiž Súdny dvor rozhodol, **neexistuje „prednosť", pokiaľ ide o uloženie pokuty zo strany Komisie jednej alebo druhej z týchto spoločností** (pozri analogicky rozsudok z 24. septembra 2009, Erste Group Bank a i./Komisia, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P a C-137/07 P, Zb. s. I-8681, body 81 a 82).

Ozrejmil, že jednu zo zásad predstavuje aj skutočnosť, že **Komisia v prípade kartelu pri prijímaní osobitnej metódy na určenie zodpovednosti materských spoločností za porušenia ich dcérskych spoločností musí s výnimkou osobitných okolností vychádzať pri všetkých materských spoločnostiach z rovnakých kritérií** (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júla 2012, Alliance One International a Standard Commercial Tobacco/Komisia a Komisia/Alliance One International a i., C-628/10 P a C-14/11 P, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, body 57 a 59).

Aplikáciou uvedeného na daný prípad Súdny dvor uzavrel, že bolo zo strany Komisie dôvodné neuložiť pokutu aj Dow Chemical len v prípade objektívnych dôvodov, na základe ktorých by bolo možné odôvodniť výnimku zo zásad uvedených v článku 101 ZFEÚ, ak by takéto rozhodnutie neviedlo k prednostnému zaobchádzaniu Dow Chemical vo vzťahu k ostatným materským spoločnostiam zúčastneným na predmetnom porušení. V danom prípade však Súdny dvor konštatoval, že tieto podmienky Komisia nesplnila.

Poukázal na to, že po prvé samotná skutočnosť, že Dow Chemical sa vystavuje riziku konania o priznanie občianskoprávnej zodpovednosti v Spojených štátoch, totiž zjavne nemôže odôvodniť, že Komisia tejto spoločnosti neuloží pokutu. Na jednej strane riziko konania o náhradu škody sa rovnakým spôsob týka dcérskych spoločností Dow Chemical, ako aj všetkých ostatných spoločností, ktorým bolo sporné rozhodnutie určené. Toto

riziko sa v zásade spája len s tým, že Dow Chemical sa zúčastnila na protisúťažnom správaní, a nie s tým, že Komisia takéto správanie formálne konštatovala. Na druhej strane v tejto súvislosti nepovažoval za relevantné tvrdenie, podľa ktorého v prípade Dow Chemical by takéto konanie o priznanie zodpovednosti mohlo prebehnúť v Spojených štátoch z dôvodu, že Dow Chemical tu má svoje sídlo. Po druhé dal Súdny dvor do pozornosti, že zo sporného rozhodnutia vyplýva, že Komisia priznala zodpovednosť všetkých materských spoločností skupín zúčastnených na predmetnom porušení v rozsahu, v akom vlastnili 100 % alebo takmer 100 % základného imania svojich dcérskych spoločností, bez toho, aby si overila, či by adresovanie sporného rozhodnutia týmto spoločnostiam viedlo k hospodárskym škodám, ktoré by presahovali škodu spočívajúcu v samotnom zaplatení uloženej pokuty. V dôsledku toho Komisia nemohla zohľadniť takéto údajné škody len v prípade Dow Chemical bez toho, aby sa nedopustila porušenia zásady rovnosti zaobchádzania.

Z toho Súdnemu dvoru vyplynulo, že Všeobecný súd správne rozhodol, že Komisia bola oprávnená pripísať zodpovednosť za predmetné porušenie Dow Chemical.

Konštatoval preto, že v prípade napadnutého rozsudku nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu ani v tejto súvislosti nebol napadnutý rozsudok nedostatočne odôvodnený a ani nebol porušený článok 47 Charty základných práv Európskej únie.

V dôsledku toho <u>prvý odvolací dôvod</u> **zamietol.**

<u>Posúdenie druhého odvolacieho dôvodu</u> založeného na nesprávnom právnom posúdení v súvislosti s rozdielnym zaobchádzaním vo vzťahu k základným čiastkam pokuty:

Najskôr, pokiaľ ide o tvrdenie Dow, podľa ktorého Komisia neodhadla pravdepodobnosť skutočného dopadu porušenia na predmetný trh ani nepreukázala vykonanie tohto porušenia, Súdny dvor konštatoval, že toto tvrdenie je nepresné. V odôvodnení sporného rozhodnutia totiž Komisia výslovne uviedla, že „pokiaľ ide o EHP, európski producenti vykonávali protisúťažné dohody a toto vykonávanie naozaj malo dopad na trh, hoci jeho skutočný dopad je ťažko merateľný“. Zároveň dodal, že Dow nepredložila nijaké skutkové alebo právne tvrdenie, ktorým by bolo možné toto konštatovanie vyvrátiť. V dôsledku toho mal za to, že hoci je existencia skutočného – akokoľvek ťažko merateľného – dopadu predmetného porušenia na trh

preukázaná, tvrdenie, ktoré uvádza Dow, podľa ktorého „v prípade neexistencie skutočného dopadu na trh nemôže dôjsť k žiadnemu skutočnému dopadu na hospodársku súťaž, a teda Komisia ani nemôže zohľadniť tento dopad, aby stanovila rozdiely v určení základných čiastok pokút“, je neúčinné.

Súdny dvor ďalej nevzhliadol rozpor, na ktorý poukázala Dow, medzi odôvodneniami sporného rozhodnutia. Pokiaľ ide o tvrdenie Dow založené na porušení jej práva byť vypočutý, toto tvrdenie vyhodnotil ako také, ktoré nemôže uspieť.

Na základe uvedených skutočností Súdny dvor uzavrel, že Všeobecný súd sa nedopustil žiadneho pochybenia, keď konštatoval, že Komisia môže rozhodnúť, že prikročí k rozlišovaniu medzi dotknutými podnikmi aj vtedy, ak neexistuje skutočný merateľný dopad predmetného porušenia.

Z týchto dôvodov druhý odvolací dôvod **zamietol** ako nedôvodný.

Posúdenie tretieho odvolacieho dôvodu založeného na nesprávnom právnom posúdení, ktorého sa Všeobecný súd dopustil tým, že potvrdil, že Komisia bola oprávnená zohľadniť obrat Dow Chemical:

Úvodom posudzovania tohto odvolacieho dôvodu Súdny dvor upozornil na to, že tretí odvolací dôvod, ktorý predložila Dow, vychádza z predpokladu, že sporné rozhodnutie nemalo byť adresované Dow Chemical ako materskej spoločnosti skupiny Dow, teda z tvrdenia, ktoré je predmetom prvého odvolacieho dôvodu tohto odvolania. Nakoľko bol prvý odvolací dôvod zamietnutý ako nedôvodný, **zamietol** ako nedôvodný aj tento tretí odvolací dôvod.

Posúdenie štvrtého odvolacieho dôvodu založeného na nesprávnom právnom posúdení, ktorého sa Všeobecný súd dopustil tým, že potvrdil, že uplatnenie násobiteľa zo strany Komisie na účely odstrašenia nebolo diskriminačné:

Pri posudzovaní štvrtého odvolacieho dôvodu Súdny dvor najskôr poukázal na ustálenú judikatúru, podľa ktorej na jednej strane **cieľ násobiteľa na účely odstrašenia, a v tomto kontexte zohľadnenie veľkosti a celkových zdrojov predmetného podniku, spočíva v zamýšľanom účinku na tento podnik, pričom sankcia nemôže byť zanedbateľná najmä s ohľadom na finančnú silu uvedeného podniku** (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok zo 17. júna 2010, Lafarge/Komisia, C-413/08 P, Zb. s. I-5361, body104 a 105, ako aj uznesenie zo 7. februára 2012, Total a Elf Aquitaine/Komisia, C-421/11 P, bod 82). Na druhej strane Súdny dvor

už mal príležitosť spresniť, že **obratu nie je možné pripisovať neprimeranú dôležitosť** (pozri uznesenie Total a Elf Aquitaine/Komisia, už citované, bod 80).

Súdny dvor ozrejmil, že na výpočet pokút uložených podnikom, ktoré sa zúčastnili na karteli, je teda rozdielne zaobchádzanie s dotknutými podnikmi neoddeliteľne späté s výkonom právomocí, ktoré prináležia Komisii v danej oblasti. V rámci svojho priestoru na voľnú úvahu totiž Komisia musí individuálne prispôsobiť sankcie v závislosti od samotného správania a charakteristík týchto podnikov, aby v každom jednotlivom prípade zabezpečila plnú účinnosť pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže (pozri rozsudok z 12. novembra 2009, SGL Carbon/Komisia, C-564/08 P, bod 43 a tam citovanú judikatúru).

Komisia by mala, podľa názoru Súdneho dvora, dohliadať najmä na to, aby sa sankcie nestali „zanedbateľnými" predovšetkým vo vzťahu k finančnej sile dotknutých podnikov, čo si však nevyžaduje, aby podniku, ktorého obrat je obzvlášť vysoký v porovnaní s obratom ostatných členov kartelu, musela byť uložená pokuta zvýšená výlučne na základe vzťahu medzi jeho obratom a obratom všetkých ostatných podnikov zúčastnených na dotknutom karteli. Ak by totiž išlo o takýto prípad, potom by pokuty uložené najväčším podnikom kartelu a zvýšené na základe takejto aritmetickej metódy mohli mať nepochybne dostatočne odstrašujúci účinok, avšak hrozilo by, že budú neprimerané vzhľadom na závažnosť konkrétne spáchaného porušenia, a to najmä za predpokladu, že by tak ako v prejednávanom prípade existoval významný rozdiel medzi obratmi dotknutých podnikov (pozri rozsudok z 13. júna 2013, Versalis/Komisia, C-511/11 P, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, bod 105).

Súdny dvor dal do pozornosti tiež inú ustálenú judikatúru, podľa ktorej sa Všeobecný súd v rámci svojej neobmedzenej právomoci nemôže tým, že výlučne a mechanicky použije metódu aritmetického výpočtu založeného len na obrate dotknutého podniku, zbaviť svojej voľnej úvahy, pokiaľ ide o stanovenie výšky pokút (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky zo 7. júna 1983, Musique Diffusion française a i./Komisia, 100/80 až 103/80, Zb. s. 1825, bod 121; zo 16. novembra 2000, Mo och Domsjö/Komisia, C-283/98 P, Zb. s. I-9855, bod 47, ako aj Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný, bod 243).

Vzhľadom na tieto úvahy Súdny dvor vyjadril presvedčenie, že sa Všeobecnému súdu nemôže vytýkať, že v podstate potvrdil prístup sledovaný Komisiou, ktorá stanovila násobiteľa

na účely odstrašenia 1,75 pre Dow a 2 pre EniChem, ako aj 3 pre Shell. Cieľom tohto prístupu je jednak dbať o to, aby sa pokuta uložená každému podniku nestala zanedbateľnou vzhľadom na finančné možnosti týchto podnikov, a jednak neuložiť neprimeraných násobiteľov na účely odstrašenia najväčším podnikom, ktorým by len na základe matematického vzťahu existujúceho medzi ich obratmi a obratmi menších podnikov mohli byť teoreticky uložené zjavne vyššie násobitele na účely odstrašenia.

Na základe týchto okolností **zamietol** aj štvrtý odvolací dôvod.

V rezultáte rozsudku Súdny dvor skonštatoval, že nakoľko neuspel žiadny odvolací dôvod, ktorý predložila Dow na podporu svojho odvolania, **bolo potrebné odvolanie zamietnuť v celom rozsahu.**

Výrok o trovách konania odôvodnil Súdny dvor odkazom na článok 184 ods. 2 a článok 138 ods. 1 rokovacieho poriadku uplatniteľného na konanie o odvolaní na základe jeho článku 184 ods. 1 a tým, že nakoľko Komisia navrhla zaviazať Dow na náhradu trov konania a táto spoločnosť nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

Pre úplné znenie rozsudku Súdneho dvora EÚ kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=107313&mode=lst&pageIndex=1&dir=&occ=first&part=1&text=&doclang=SK&cid=465298

Výber z judikatúry Všeobecného súdu EÚ

Vec T-413/08 Slovenský ochranný zväz autorský pre práva k hudobným dielam (SOZA) proti Európskej komisii

(vec spojená s vecami T-392/08 AEPI/Komisia, T-398/08 Stowarzyszenie Autorów ZAiKS/Komisia, T-401/08 Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry/Komisia, T-410/08 GEMA/Komisia, T-411/08 Artisjus/Komisia, T-414/08 Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība/Komisia, T-415/08 Irish Music Rights Organisation Ltd/Komisia, T-416/08 Eesti Autorite Ühing/Komisia, T-417/08 Sociedade Portuguesa de Autores/Komisia, T-418/08 OSA/Komisia, T-419/08 LATGA-A/Komisia, T-420/08 SAZAS/Komisia, T-421/08 Performing Right Society/Komisia, T-422/08 SACEM/Komisia, T-425/08 Koda/Komisia, T-428/08 STEF/Komisia,

T-432/08 AKM/Komisia, T-433/08 SIAE/Komisia, T-434/08 Tono/Komisia, T-442/08 CISAC/Komisia, T-451/08 Stim/Komisia)
- rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie (šiestej komory) z 12. apríla 2013

(Hospodárska súťaž – Kartely – Autorské práva týkajúce sa verejného predvádzania hudobných diel prostredníctvom internetu, satelitu a káblovej retransmisie – Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie článku 81 ES – Rozdelenie geografického trhu – Dvojstranné dohody medzi vnútroštátnymi organizáciami kolektívnej správy – Zosúladený postup vylučujúci možnosť udeľovať licencie pre viaceré územia a multirepertoárové licencie – Dôkaz – Prezumpcia neviny)

Skutkový stav:

Medzinárodná konfederácia spoločností autorov a skladateľov (CISAC) je medzinárodnou neziskovou organizáciou, ktorá v stovke krajín zastupuje organizácie kolektívnej správy autorských práv, pričom ide najmä o práva na hudobné diela.

Organizácie kolektívnej správy práv (OKS) nadobúdajú právo na správu práv buď ich priamym prevodom od autorov, alebo prevodom od inej OKS, ktorá spravuje rovnaké kategórie práv v inej krajine. Udeľujú licencie na používanie diel komerčným používateľom, akými sú prevádzkovatelia rozhlasového vysielania alebo organizátori vystúpení. Ceny týchto licencií sú zdrojom odmien, ktoré sa po odpočítaní nákladov týchto organizácií za správu vyplácajú autorom.

CISAC v roku 1936 vypracovala vzorovú zmluvu na účely uzatvárania zmlúv o recipročnom zastúpení medzi jej členmi. Táto vzorová zmluva slúži ako nezáväzný vzor pre zmluvy o recipročnom zastúpení medzi jej členmi najmä na účely licenčného udeľovania práv na verejné predvádzanie hudobných diel. Každá organizácia kolektívnej správy sa zaväzuje, že bude na základe reciprocity udeľovať práva k svojmu repertoáru všetkým ostatným organizáciám kolektívnej správy práv na účely jeho využívania na ich príslušných územiach. Z dôvodu existencie siete vytvorenej všetkými zmluvami o recipročnom zastúpení môže každá organizácia ponúkať celosvetové portfólio hudobných diel komerčným používateľom, ale len na účely používania na jej území.

V roku 2000 sa RTL obrátila na Komisiu so sťažnosťou proti jednej organizácii, ktorá je členkou CISAC, a oznámila jej, že táto organizácia jej odmietla udeliť licenciu na rozhlasové vysielanie hudby pre oblasť celej Európskej únie. V roku 2003 podal Music Choice Europe, ktorý

poskytuje služby rozhlasového a televízneho vysielania na internete, proti CISAC druhú sťažnosť týkajúcu sa jej vzorovej zmluvy.

Komisia svojím rozhodnutím zo 16. júla 2008[4] zakázala 24 európskym organizáciám kolektívnej správy práv[5] obmedzovať hospodársku súťaž, a to najmä obmedzovaním možnosti poskytovať svoje služby komerčným používateľom mimo ich domáceho územia. Rozhodnutie Komisie, ktoré sa týka využívania autorských práv výlučne prostredníctvom internetu, satelitu a káblovej retransmisie, nenapáda samotnú existenciu zmlúv o vzájomnom zastúpení. Toto rozhodnutie však zakazuje:

- ***ustanovenia o členstve:*** ustanovenia skopírované zo vzorovej zmluvy, ktoré obmedzujú možnosť autorov slobodne a podľa vlastného výberu uzatvárať zmluvy s organizáciami kolektívnej správy práv,
- ***ustanovenia o výhradnosti:*** ustanovenia skopírované zo vzorovej zmluvy, ktoré zabezpečujú, že každá organizácia kolektívnej správy práv má na území, na ktorom je usadená, absolútnu územnú ochranu voči iným organizáciám kolektívnej správy práv pri udeľovaní licencií komerčným používateľom,
- ***zosúladený postup,*** ktorého existencia bola konštatovaná medzi organizáciami kolektívnej správy práv a v rámci ktorého každá organizácia obmedzuje vo svojich zmluvách o recipročnom zastúpení právo udeľovať licencie k svojmu repertoáru na území druhej zmluvnej organizácie kolektívnej správy práv.

Komisia neudelila organizáciám pokuty, ale vyžadovala, aby odstránili sporné ustanovenia a skončili uvedený zosúladený postup.

Väčšina dotknutých organizácií a CISAC podali proti rozhodnutiu Komisie na Všeobecný súd Európskej únie žalobu.

Všeobecný súd Európskej únie (šiesta komora) rozsudkami z 12. apríla 2013 **čiastočne zrušil rozhodnutie Komisie, ktorým sa rozhodlo o existencii kartelu medzi organizáciami kolektívnej správy autorských práv, t. j. zrušil rozhodnutie Komisie vo vzťahu k CISAC a 20 dotknutým organizáciám v časti týkajúcej sa konštatovania *zosúladeného postupu*.** V tejto súvislosti Všeobecný súd dospel k záveru, že Komisia nepredložila dostatočné dôkazy. Komisia totiž jednak nemala k dispozícii dokumenty preukazujúce existenciu zosúladeného postupu medzi organizáciami kolektívnej správy práv, pokiaľ ide

[4] Rozhodnutie Komisie týkajúce sa konania o uplatnení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/C 2/38.698 – CISAC).
[5] Pozri tabuľku nižšie.

o územný rozsah zastúpení, ktoré si udeľovali, a jednak nevyvrátila hodnovernosť tvrdenia žalobkýň, že paralelné konanie dotknutých organizácií nebolo spôsobené zosúladeným postupom, ale potrebou účinne bojovať proti neoprávnenému používaniu hudobných diel.
Všeobecný súd **zamietol žaloby v rozsahu, v akom navrhovali zrušenie rozhodnutia Komisie v časti týkajúcej sa *ustanovení o členstve* a *výhradnosti*.**

Vo veci týkajúcej sa organizácie Stim Všeobecný súd zamietol všetky tvrdenia, ktoré predložila, pretože táto organizácia nenapadla neexistenciu dôkazu o zosúladenom postupe včas.

Rozsudok je dostupný v jazyku anglickom a francúzskom na: http://curia.europa.eu/.

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania

Vec C-548/12 Marc Brogsitter proti Fabrication de Montres Normandes Eurl., Karsten Fräßdorf - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Landgericht Krefeld (Nemecko)

Výklad článku 5 bodu 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42) – Osobitná právomoc – Žaloba podaná na súde príslušnom v oblasti nároku na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu – Situácia, v ktorej došlo k nezákonnému konaniu v rámci zmluvy medzi jej autorom a poškodeným a súd miesta, kde malo dôjsť k plneniu základnej povinnosti, sa nachádza v inom členskom štáte – Určenie príslušného súdu

Prejudiciálna otázka:

Má sa článok 5 bod 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že navrhovateľ, ktorý tvrdí, že mu vznikla škoda nedovoleným konaním jeho zmluvného partnera so sídlom v inom zmluvnom štáte, pričom toto konanie možno klasifikovať ako porušenie pravidiel v oblasti hospodárskej súťaže, môže voči nemu uplatniť svoje nároky súvisiace so zmluvou aj vtedy, ak svoju žalobu založil na mimozmluvnej zodpovednosti?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=135106&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=620207

Vec C-1/13 Cartier Parfums - Lunettes SAS, Axa Corporate Solutions Assurance SA proti Ziegler France SA, Montgomery Transports Sàrl, Société Inko Trade SRO, Jaroslav Matěja, Société Groupama Transport - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Cour de cassation (Francúzsko)

Výklad článku 27 bod 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42) – Prekážka začatého konania – Založenie právomoci súdu, ktorému bola vec predložená ako prvá, buď z dôvodu nespochybnenia právomoci prvého súdu účastníkmi konania, alebo prijatím nezrušiteľného rozhodnutia prvého súdu týkajúceho sa najmä vyčerpania opravných prostriedkov

Prejudiciálna otázka:
Má sa článok 27 bod 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach vykladať v tom zmysle, že právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý, je potvrdená, pokiaľ buď ani jeden z účastníkov konania nenamietal nedostatok jeho právomoci, alebo tento súd vyhlásil, že má právomoc, rozhodnutím, ktoré je nezrušiteľné z akéhokoľvek dôvodu, najmä z dôvodu vyčerpania opravných prostriedkov?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/fiche.jsf?id=C%3B1%3B13%3BRP%3B1%3BP%3B1%3BC2013%2F0001%2FP&pro=&lgrec=sk&nat=&oqp=&dates=&lg=&language=sk&jur=C%2CT%2CF&cit=none%252CC%252CCJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&num=C-1%252F13&td=ALL&pcs=O&avg=&mat=or&jge=&for=&cid=621048

Vec C-52/13 Posteshop SpA - Divisione Franchising Kipoint proti Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato, Presidenza del Consiglio dei Ministri - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Consiglio di Stato (Taliansko)

Výklad smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/114/ES z 12. decembra 2006 o klamlivej a porovnávacej reklame (Ú. v. EÚ L 376, s. 21) – Pojem „klamlivá reklama a porovnávacia reklama“ – Vnútroštátna právna úprava, ktorá nielen zakazuje samotnú reklamu, ktorá je klamlivá a súčasne aj nepovolená, ale zároveň upravuje, že klamlivá reklama a porovnávacia reklama sú dve samostatné protiprávne konania

Prejudiciálna otázka:
Má sa smernica 2006/114/ES vykladať tak, že pokiaľ ide o ochranu obchodníkov, vzťahuje sa na reklamu, ktorá je klamlivá a súčasne nepovolená porovnávacia, alebo sa vzťahuje na dve odlišné protiprávne konania, z ktorých je každé samostatne relevantné a ktorými sú klamlivá reklama a nepovolená porovnávacia reklama?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=136218&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=621201

Vec C-119/13 eco cosmetics GmbH & Co. KG proti Virginie Laetitia Barbara Dupuy - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Amtsgericht Wedding (Nemecko)

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=137634&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=621326

Vec C-120/13 Raiffeisenbank St. Georgen reg. Gen. m.b.H. proti Tetyana Bonchyk - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Amtsgericht Wedding (Nemecko)

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=137640&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=621943

Vec C-121/13 Rechstsanwaltskanzlei CMS Hasche Sigle, Partnerschaftsgesellschaft proti Xceed Holding Ltd. - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Amtsgericht Wedding (Nemecko)

Výklad článku 17 ods. 1 a článku 20 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze (Ú. v. EÚ L 399, s. 1) – Preskúmanie – Podmienky prípustnosti – Lehota na podanie návrhu na preskúmanie – Procesné právne následky v prípade vyhovenia návrhu na preskúmanie – Neexistencia platného doručenia európskeho platobného rozkazu

Prejudiciálne otázky:
Má sa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze (Ú. v. EÚ L 399, s. 1), vykladať v tom zmysle, že odporca môže podať návrh na súdne preskúmanie európskeho platobného rozkazu aj v prípade, že mu platobný rozkaz nebol doručený alebo

mu nebol platne doručený? Možno v takom prípade obdobne uplatniť najmä článok 20 ods. 1 alebo článok 20 ods. 2 nariadenia č. 1896/2006?

V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:
Musí odporca v prípade, že mu platobný rozkaz nebol doručený alebo mu nebol platne doručený, dodržať lehoty stanovené na podanie návrhu na preskúmanie? Má sa v takom prípade uplatniť najmä ustanovenie článku 20 ods. 3 nariadenia č. 1896/2006?

Ďalej v prípade kladnej odpovede na prvú otázku:
Aký je procesný právny následok v prípade, že sa návrhu na preskúmanie vyhovie - možno v takom prípade obdobne uplatniť najmä článok 20 ods. 3 alebo článok 17 ods. 1 nariadenia č. 1896/2006?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=137639&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=622407

Vec C-157/13 Nickel & Goeldner Spedition GmbH proti Kintra UAB, v konkurze - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litva)

Výklad odôvodnenia 6, článku 3 ods. 1 a článku 44 ods. 3 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, s. 1; Mim. vyd. 19/010, s. 191), a článku 1 ods. 2 písm. b), článku 2 ods. 1, článkov 23 a 71 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/040, s. 42) – Vecná pôsobnosť nariadení – Konflikt právomoci medzi súdmi štátu, v ktorom prebieha konkurzné konanie, a súdmi štátu bydliska (sídla) dlžníka – Pojem „rozsudky, ktoré sú vynesené priamo na základe konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté“ – Kvalifikácia žalôb, ktoré podal správca konkurznej podstaty podniku na ochranu záujmov veriteľov takého podniku – Žaloba, ktorú správca podal s cieľom vymôcť pohľadávku z prepravnej zmluvy patriacej do pôsobnosti dohovoru CMR – Pravidlá koexistencie dohovoru CMR a nariadení č. 1346/2000 a č. 44/2001 na určenie príslušného súdu

Prejudiciálne otázky:
Ak žalobu podal správca konkurznej podstaty, ktorý koná v záujme všetkých veriteľov podniku a snaží sa obnoviť platobnú schopnosť podniku a zvýšiť hodnotu aktív podniku v konkurze tak, aby mohli byť uspokojené nároky čo možno najväčšieho počtu veriteľov - hoci je potrebné poznamenať, že ten istý cieľ sledujú napríklad aj kroky správcu

konkurznej podstaty smerujúce k určeniu neplatnosti právneho úkonu (actio Pauliana), ktoré boli kvalifikované ako kroky úzko späté s konkurzným konaním - a vzhľadom na skutočnosť, že v prejednávanej veci sa žaloba na zaplatenie dlžnej sumy za poskytnuté služby medzinárodnej prepravy tovaru zakladá na ustanoveniach dohovoru o CMR a ustanoveniach litovského občianskeho zákonníka (všeobecné ustanovenia občianskeho práva), má sa takáto žaloba považovať za žalobu úzko spätú (priamo súvisiacu) s konkurzným konaním, musí sa súdna právomoc na prejednanie tejto žaloby stanoviť v súlade s pravidlami nariadenia č. 1346/2000 a vzťahuje sa na ňu výnimka z uplatňovania nariadenia č. 44/2001?

Ak Súdny dvor odpovie na prvú otázku kladne, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas žiada, aby poskytol vysvetlenie, či vtedy, keď predmetné záväzky (povinnosť žalovaného, vyplývajúca z nesprávneho plnenia jeho zmluvných povinností, zaplatiť dlžnú sumu a úroky z omeškania žalobcovi v konkurze za služby medzinárodnej prepravy tovaru) vznikli ešte predtým, ako sa proti žalovanému začalo viesť konkurzné konanie, sa musí použiť článok 44 ods. 3 písm. a) nariadenia č. 1346/2000 a toto nariadenie sa neuplatní, pretože súdna právomoc na prejednanie žaloby sa stanoví v súlade s ustanoveniami článku 31 dohovoru o CMR, čo je osobitný dohovor?

Ak Súdny dvor odpovie na prvú otázku záporne a prejednávaná vec patrí do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas žiada, aby poskytol vysvetlenie, či sa má v prejednávanej veci vzhľadom na to, že článok 31 ods. 1 dohovoru o CMR a článok 2 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 si navzájom neodporujú, vychádzať zo záveru, že keď predmetné vzťahy patria do pôsobnosti dohovoru o CMR (osobitný dohovor), tak sa uplatnia pri stanovovaní súdnej právomoci na prejednanie predmetnej žaloby pravidlá uvedené v článku 31 dohovoru o CMR, ak tieto pravidlá nie sú v rozpore so základnými cieľmi nariadenia č. 44/2001, nevedú k výsledkom, ktoré by boli na účely dosiahnutia riadneho fungovania vnútorného trhu menej priaznivé, a sú dostatočne jasné a presné?

Pre úplné znenie návrhu kliknite na:
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=137481&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=622478

Nové právne predpisy

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 345/2013 zo 17. apríla 2013 o európskych fondoch rizikového kapitálu

Toto nariadenie nadobudlo účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

So znením nariadenia sa možno oboznámiť na http://eur-lex.europa.eu/; v Úradnom vestníku Európskej únie, L 115, zväzok 56, 25. apríla 2013, s. 1; ako aj v ASPI.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 346/2013 zo 17. apríla 2013 o európskych fondoch sociálneho podnikania

Predmetné nariadenie nadobudlo účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

So znením nariadenia sa možno oboznámiť na http://eur-lex.europa.eu/; v Úradnom vestníku Európskej únie, L 115, zväzok 56, 25. apríla 2013, s. 18; ako aj v ASPI.

Smernica Rady 2013/24/EÚ z 13. mája 2013, ktorou sa z dôvodu pristúpenia Chorvátskej republiky upravujú určité smernice v oblasti práva obchodných spoločností

Uvedená smernica nadobudla účinnosť za podmienky a od dátumu nadobudnutia platnosti Zmluvy o pristúpení Chorvátska.

So znením smernice sa možno oboznámiť na http://eur-lex.europa.eu/; v Úradnom vestníku Európskej únie, L 158, zväzok 56, 10. júna 2013, s. 365; ako aj v ASPI.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS

Táto smernica nadobudla účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

So znením smernice sa možno oboznámiť na http://eur-lex.europa.eu/; v Úradnom vestníku Európskej únie, L 182, zväzok 56, 29. júna 2013, s. 19; ako aj v ASPI.

Výber z judikatúry Súdneho dvora EÚ

Vec C-252/12 Specsavers International Healthcare Ltd a iní proti Asda Stores Ltd

- rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) z 18. júla 2013

Ochranné známky - Nariadenie (ES) č. 207/2009 - Článok 9 ods. 1 písm. b) a c), článok 15 ods. 1 a článok 51 ods. 1 písm. a) - Dôvody na zrušenie - Pojem ‚riadne používanie' - Ochranná známka používaná v kombinácii s inou ochrannou známkou alebo ako časť kombinovanej ochrannej známky - Farba alebo kombinácia farieb, v ktorých sa ochranná známka používa - Dobré meno.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 9 ods. 1 písm. b) a c), článku 15 ods. 1 a článku 51 ods. 1 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva a bol podaný v rámci sporu, predmetom ktorého je údajné porušenie práv z ochranných známok Spoločenstva, ktoré si nechala zapísať skupina Specsavers.

Súdnemu dvoru boli predložené tieto prejudiciálne otázky :

1. Ak má podnikateľ samostatné zápisy ochranných známok Spoločenstva pre
a) obrazovú ochrannú známku a
b) slovnú ochrannú známku
a používa tieto dve ochranné známky spoločne, môže takéto používanie predstavovať používanie obrazovej ochrannej známky na účely článkov 15 a 51 nariadenia č. 207/2009? Ak áno, ako sa má posúdiť otázka používania obrazovej ochrannej známky?

2. Má význam, ak:
a) je slovná ochranná známka umiestnená na obrazovom označení?
b) má podnikateľ zapísanú ako ochrannú známku Spoločenstva aj kombinovanú ochrannú známku, ktorá je zložená z obrazového označenia a slovnej ochrannej známky?

3. Závisí odpoveď na prvú a druhú otázku od toho, či priemerný spotrebiteľ vníma obrazové označenie a slová po prvé ako samostatné označenia alebo po druhé tak, že každé z nich má samostatnú rozlišovaciu funkciu? Ak áno, v akom rozsahu?

4. Ak ochranná známka Spoločenstva nie je zapísaná v určitej farbe, ale majiteľ ju vo veľkom rozsahu používal v konkrétnej farbe alebo kombinácii farieb, takže významná časť verejnosti (v časti Únie, avšak nie v celej Únii) si ju vo svojej mysli začala spájať s touto farbou alebo kombináciou farieb, sú farba alebo farby, v ktorých žalovaná

používa sporné označenie, relevantné pri celkovom posúdení buď pravdepodobnosti zámeny podľa článku 9 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 207/2009 alebo neoprávneného prospechu podľa článku 9 ods. l písm. c) tohto nariadenia? Ak áno, v akom rozsahu?

5. Ak áno, je v rámci celkového posúdenia relevantné, že významná časť verejnosti si vo svojej mysli spája samotnú žalovanú s farbou alebo konkrétnou kombináciou farieb, ktorú žalovaná používa pre sporné označenie?

Podľa rozsudku Súdneho dvora (tretia komora) z 18. júla 2013 :

O prvej až tretej otázke

Svojou prvou až treťou otázkou, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či je podmienka riadneho používania ochrannej známky Spoločenstva v zmysle článku 15 ods. 1 a článku 51 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 207/2009 splnená, keď sa obrazová ochranná známka Spoločenstva používa len spoločne so slovnou ochrannou známkou, ktorá je umiestnená na nej, pričom je navyše samotná kombinácia týchto dvoch ochranných známok zapísaná ako ochranná známka Spoločenstva. V predmetnom prípade je slovná ochranná známka umiestnená na obrazovej ochrannej známke a patrí pod situáciu uvedenú v článku 15 ods. 1 druhom pododseku písm. a) nariadenia č. 207/2009, konkrétne pod používanie ochrannej známky v podobe, ktorá sa líši od podoby, v ktorej bola zapísaná. Priamo zo znenia článku 15 ods. 1 druhého pododseku písm. a) nariadenia č. 207/2009 totiž vyplýva, že používanie ochrannej známky v podobe, ktorá sa líši od podoby, v akej bola zapísaná, sa považuje za používanie v zmysle prvého pododseku tohto článku, pokiaľ sa nezmenila rozlišovacia spôsobilosť ochrannej známky v podobe, v ktorej bola táto ochranná známka zapísaná. Rozlišovacia spôsobilosť ochrannej známky v zmysle nariadenia č. 207/2009 znamená, že táto ochranná známka je spôsobilá identifikovať tovar, pre ktorý sa zápis žiada, ako tovar pochádzajúci od určitého podniku, a teda odlíšiť tento tovar od tovarov iných podnikov. Takáto rozlišovacia spôsobilosť zapísanej ochrannej známky môže vyplývať tak z používania jedného prvku zapísanej ochrannej známky ako jej súčasti, ako aj z používania odlišnej ochrannej známky v kombinácii so zapísanou ochrannou známkou. V oboch prípadoch je postačujúce, že v dôsledku tohto používania záujmové skupiny skutočne vnímajú tovary alebo služby označené dotknutou ochrannou známkou ako tovary alebo služby pochádzajúce od určitého podniku. Z toho vyplýva, že používanie ochrannej známky s logom bez textu spolu so slovným označením „Specsavers“ umiestneným na nej, aj keď v konečnom dôsledku toto

používanie zodpovedá používaniu jednej časti zapísanej ochrannej známky alebo používaniu v kombinácii s ňou, možno považovať za riadne používanie ochrannej známky s logom bez textu, pokiaľ táto ochranná známka tak, ako bola zapísaná, teda bez toho, aby jej časť bola skrytá slovným označením „Specsavers“ umiestneným na nej, označovala v tejto podobe vždy výrobky skupiny Specsavers, ktorých sa zápis týka, čo musí posúdiť vnútroštátny súd. Súdny dvor vychádzajúc z jeho ustálenej súdnej praxe rozhodol, že podmienka riadneho používania ochrannej známky v zmysle článku 15 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 môže byť splnená, pokiaľ sa ochranná známka používa len prostredníctvom inej kombinovanej ochrannej známky alebo ak sa používa len spolu s inou ochrannou známkou a samotná kombinácia týchto dvoch ochranných známok je navyše zapísaná ako ochranná známka, pokiaľ bude ochranná známka aj naďalej vnímaná ako ochranná známka označujúca pôvod dotknutého výrobku.

Článok 15 ods. 1 a článok 51 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 207/2009 sa majú vykladať v tom zmysle, že podmienka „riadneho používania“ v zmysle týchto ustanovení môže byť splnená, ak sa obrazová ochranná známka Spoločenstva používa len v kombinácii so slovnou ochrannou známkou Spoločenstva, ktorá je umiestnená na nej, pričom samotná táto kombinácia dvoch ochranných známok je navyše zapísaná ako ochranná známka Spoločenstva, pokiaľ rozdiely medzi podobou, v akej sa ochranná známka používa, a podobou, v akej bola zapísaná, nemenia rozlišovaciu spôsobilosť tejto zapísanej ochrannej známky.

O štvrtej a piatej otázke

Súdny dvor už viackrát rozhodol, že celkové posúdenie pravdepodobnosti zámeny z hľadiska vizuálnej, fonetickej alebo koncepčnej podobnosti predmetných ochranných známok sa má zakladať na celkovom dojme, ktorý tieto ochranné známky vytvárajú so zohľadnením najmä ich rozlišovacích a dominantných prvkov. Rozhodujúcu úlohu pri celkovom posúdení tejto pravdepodobnosti zohráva to, ako ochranné známky vníma priemerný spotrebiteľ daných tovarov alebo služieb. Priemerný spotrebiteľ však vníma ochrannú známku spravidla ako celok a neskúma jej jednotlivé detaily. Z judikatúry Súdneho dvora ďalej vyplýva, že pravdepodobnosť zámeny je tým vyššia, čím je vyššia rozlišovacia spôsobilosť. Ochranné známky, ktoré majú vysokú rozlišovaciu spôsobilosť, či už v dôsledku svojej povahy alebo z dôvodu známosti na trhu, sú preto chránené vo väčšom rozsahu ako tie, ktorých rozlišovacia spôsobilosť je nižšia (rozsudok z 29. septembra 1998, Canon, C-39/97, Zb. s. I-5507, bod 18). Podobnosť medzi ochrannými známkami skupiny Specsavers

a označeniami použitými treťou osobou bola úmyselne vytvorená s cieľom vytvoriť asociáciu medzi týmito dvoma označeniami v mysli verejnosti. Skutočnosť, že tretia osoba použila podobnú farbu ako používa skupina Specsavers s cieľom získať prospech z rozlišovacej spôsobilosti a dobrého mena jej ochranných známok, predstavuje aspekt, ktorý treba vziať do úvahy pri určení, či možno konštatovať existenciu neoprávneného prospechu získaného z rozlišovacej spôsobilosti alebo dobrého mena ochrannej známky. Skutočnosť, že tretia osoba používajúca označenie spôsobilé porušiť práva zo zapísanej ochrannej známky sa v mysli významnej časti verejnosti spája s konkrétnou farbou alebo kombináciou farieb, ktoré používa pre toto označenie, je faktorom, ktorý okrem iného môže mať určitý význam pri posúdení pravdepodobnosti zámeny alebo neoprávneného prospechu v zmysle článku 9 ods. 1 písm. b) alebo c) nariadenia č. 207/2009.

Pre úplne znenie rozsudku Súdneho dvora Európskej únie (tretia komora) z 18. júla 2013 vo veci C- 252/12 kliknite na :
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139753&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=681593

Vec - C-388/11 Le Crédit Lyonnais proti Ministre du Budget, des Comptes publics et de la Réforme de l'État

- rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) z 12. septembra 2013

(Daň z pridanej hodnoty – Šiesta smernica 77/388/EHS – Články 17 a 19 – Odpočítanie dane zaplatenej na vstupe – Používanie tovaru a služieb na plnenia podliehajúce dani a zároveň na plnenia oslobodené od dane – Pomerné odpočítanie dane – Výpočet pomernej časti – Pobočky so sídlom v iných členských štátoch alebo v tretích štátoch – Nezohľadnenie ich obratu)

Skutkový stav:

Le Crédit Lyonnais je banková inštitúcia so sídlom vo Francúzsku s pobočkami v členských štátoch Európskej únie a v tretích štátoch. Po kontrole účtovníctva týkajúcej sa obdobia od 1. januára 1988 do 31. decembra 1989 daňové orgány vyrubili spoločnosti dodatočné výmery DPH, ktoré vyplývali z odmietnutia daných orgánov zohľadniť, na rozdiel od toho, ako to urobila spoločnosť vo svojich daňových priznaniach, výšku úrokov z pôžičiek, ktoré poskytlo ústredie spoločnosti svojim pobočkám so sídlom mimo francúzskeho územia, v čitateli a v menovateli odpočítateľnú pomernú časť, ktorú v oblasti DPH upravuje článok 212 prílohy II

francúzskeho všeobecného daňového zákona. Vec bola predložená až na Conseil d'État, pričom spoločnosť vo svojom kasačnom opravnom prostriedku na podporu svojich tvrdení uviedla, že na určenie odpočítateľnej pomernej časti výdavkov jej ústredia, pokiaľ ide o DPH, treba zohľadniť príjmy jej pobočiek so sídlom v iných členských štátoch Únie a v tretích štátoch, keďže z rozsudku z 23. marca 2006, FCE Bank (C-210/04) vyplýva, že pokiaľ ide o vzájomné vzťahy, tieto pobočky predstavujú s ústredím jeden daňový subjekt.

Conseil d'État sa rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Možno článok 17 ods. 2 a 5 a článok 19 šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia (ďalej len „šiesta smernica") vzhľadom na pravidlá týkajúce sa územnej pôsobnosti DPH vykladať v tom zmysle, že ústredie spoločnosti so sídlom v členskom štáte musí pri výpočte pomernej časti upravenej týmito ustanoveniami zohľadniť príjmy, ktoré dosiahla každá z jej pobočiek so sídlom v inom členskom štáte, a tieto pobočky musia rovnako zohľadniť všetky príjmy dosiahnuté spoločnosťou, ktoré patria do pôsobnosti DPH?

2. Treba rovnaké riešenie použiť aj v prípade pobočiek so sídlom mimo Európskej únie, najmä z hľadiska práva na odpočítanie dane stanoveného článkom 17 ods. 3 písm. a) a c), v súvislosti s bankovými a finančnými transakciami uvedenými v článku 13 B písm. d) bodoch 1 až 5, ktoré sa vykonávajú v prospech zákazníkov so sídlom mimo Európskej únie?

3. Môže sa odpoveď na prvú a druhú otázku v rôznych členských štátoch líšiť v dôsledku možností, ktoré poskytuje článok 17 ods. 5 posledný pododsek, najmä pokiaľ ide o vytváranie samostatných oblastí činnosti?

4. Je v prípade kladnej odpovede na prvú alebo druhú otázku potrebné jednak obmedziť uplatňovanie takej pomernej časti na výpočet nárokov na odpočítanie DPH vzťahujúcej sa na výdavky, ktoré vynaložilo ústredie v prospech zahraničných pobočiek, a jednak zohľadniť príjmy dosiahnuté v zahraničí podľa pravidiel, ktoré sa uplatňujú v štáte pobočky, alebo v štáte ústredia?

Súdny dvor Európskej únie s cieľom odpovedať na prvú otázku pripomína, že pri určení dosahu ustanovenia práva Európskej únie je potrebné zohľadniť súčasne jeho znenie, kontext a jeho ciele. Len na základe samotného znenia

článku 17 ods. 2 a 5 a článku 19 ods. 1 šiestej smernice nemožno tvrdiť, že na určenie odpočítateľnej pomernej časti, ktorá je na spoločnosť uplatniteľná, mohla táto spoločnosť zohľadniť obrat dosiahnutý jej pobočkami so sídlom v iných členských štátoch. Cieľom režimu odpočítania je úplne zbaviť podnikateľa bremena DPH splatnej alebo zaplatenej v rámci všetkých jeho hospodárskych činností. Spoločný systém DPH má teda zabezpečovať úplnú daňovú neutralitu všetkých hospodárskych činností bez ohľadu na ich účel alebo výsledky, pod podmienkou, že tieto činnosti samy osebe v zásade podliehajú DPH. Právo na odpočítanie sa na základe článku 17 ods. 5 druhého pododseku šiestej smernice vypočíta podľa pomernej časti stanovenej v súlade s článkom 19 tejto smernice.

Súdny dvor Európskej únie ďalej konštatoval, že pojem „sídlo“ sa netýka len ústredia zdaniteľnej osoby, ale aj stálych prevádzkarní v zmysle šiestej smernice, ktoré môže mať v iných členských štátoch. Keďže Súdny dvor rozhodol, že v zmysle šiestej smernice stála prevádzkareň nachádzajúca sa v niektorom členskom štáte a hlavné miesto podnikania nachádzajúce sa v inom členskom štáte tvoria jednu a tú istú zdaniteľnú osobu na účely DPH, vyplýva z toho, že jedna zdaniteľná osoba podlieha okrem režimu uplatniteľného v štáte, v ktorom má ústredie, toľkým vnútroštátnym režimom odpočítaní, koľko je členských štátov, v ktorých má stále prevádzkarne. Bolo by vážne ohrozené rozumné rozdelenie oblastí pôsobnosti vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti DPH, ako aj dôvod existencie uvedeného odpočtu, keby sa pri výpočte uplatniteľnej časti na hlavné miesto podnikania zdaniteľnej osoby so sídlom v členskom štáte zohľadnil obrat dosiahnutý všetkými stálymi prevádzkarňami, ktoré má táto zdaniteľná osoba v iných členských štátoch. Vzhľadom na vyššie uvedené konštatovania sa v zmysle rozsudku Súdneho dvora Európskej únie, majú článok 17 ods. 2 a 5 a článok 19 ods. 1 šiestej smernice vykladať v tom zmysle, že spoločnosť, ktorej ústredie sa nachádza v jednom členskom štáte, nemôže na určenie odpočítateľnej pomernej časti DPH, ktorá sa na ňu uplatňuje, zohľadniť obrat dosiahnutý jej pobočkami so sídlom v iných členských štátoch.

V odpovedi na druhú otázku, ktorá potvrdila vyššie uvedený výklad predmetných ustanovení šiestej smernice, Súdny dvor Európskej únie uviedol, že režim odpočítania sa zakladá na zásade teritoriality uplatniteľných vnútroštátnych ustanovení, a ak má zdaniteľná osoba stálu prevádzkareň v inom štáte než štáte, v ktorom si založila ústredie, hospodárske činnosti, ktoré tam vykonáva, sa na účely

uplatnenia ustanovení šiestej smernice považujú za vykonávané z tejto stálej prevádzkarne. Ďalej uviedol, že z európskych daňových právnych predpisov nevyplýva, že by okolnosť, že zdaniteľná osoba má stálu prevádzkareň mimo územia Únie, mohla mať vplyv na režim odpočítania, ktorým uvedená zdaniteľná osoba podlieha v členskom štáte, v ktorom sa nachádza jej ústredie. Rovnako v zmysle argumentácie generálneho advokáta, nemožno dôvodne tvrdiť, že služby poskytované stálymi prevádzkarňami so sídlom mimo Únie v prospech zákazníkov so sídlom takisto v tretích štátoch by sa mali považovať za služby poskytnuté samotným ústredím. V tejto súvislosti treba dodať, že zdaniteľné osoby sú oprávnené zvoliť si takú organizačnú štruktúru a taký spôsob uskutočňovania plnení, aké považujú za najvhodnejšie na svoju hospodársku činnosť a na obmedzenie svojich daňových nákladov, čo vedie k tomu, že keď má zdaniteľná osoba možnosť voľby medzi viacerými plneniami, má právo zvoliť si štruktúru svojej činnosti tak, aby obmedzila svoju daňovú povinnosť.

Pre úplne znenie rozsudku Súdneho dvora (prvá komora) z 12. septembra 2013 vo veci C- 388/11 kliknite na :
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=140943&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=697729

Vec C-401/11 Blanka Soukupová proti Ministerstvu zemědělství

- rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) z 11. apríla 2013

(Poľnohospodárstvo – EPUZF – Nariadenie (ES) č. 1257/1999 – Podpora rozvoja vidieka – Podpora pri predčasnom odchode do dôchodku – Odovzdávajúci vo veku aspoň 55 rokov, ktorý v okamihu odovzdania nedosiahol bežný dôchodkový vek – Pojem ‚bežný dôchodkový vek' – Vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovuje dôchodkový vek rozdielne v závislosti od pohlavia, ako aj v prípade žien v závislosti od počtu vychovaných detí – Všeobecné zásady rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie)

V predmetnom konaní mal vnútroštátny súd pochybnosti pokiaľ ide o výklad pojmu „bežný dôchodkový vek" uvedeného v článku 11 ods. 1 druhej zarážke nariadenia č. 1257/1999, ako aj o otázku, či právo Únie umožňuje v prípade posudzovania žiadosti o zaradenie do tohto programu rozlišovať žiadateľov v závislosti od ich pohlavia a počtu vychovaných detí, rozhodol sa preto prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky.
Svojou prvou a druhou otázkou, ktorú Súdny dvor skúmal spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýtal, či je v súlade s právom Únie a jeho všeobecnými zásadami rovnosti

zaobchádzania a zákazu diskriminácie skutočnosť, že podľa ustanovení vnútroštátneho režimu dôchodkového zabezpečenia dotknutého členského štátu, ktoré sa týkajú veku potrebného na vznik nároku na starobný dôchodok, je „bežný dôchodkový vek“ v zmysle článku 11 ods. 1 druhej zarážky nariadenia č. 1257/1999 určený rozdielne v závislosti od pohlavia žiadateľa o podporu pri predčasnom odchode poľnohospodárov do dôchodku a v prípade, ak ide o žiadateľky, v závislosti od počtu nimi vychovaných detí.

Cieľom mechanizmu podpory pri predčasnom odchode do dôchodku v zmysle tohto nariadenia je prispieť a najmä poskytnúť príjem poľnohospodárom v pokročilejšom veku, ktorí sa rozhodnú skončiť s hospodárením, a podnietiť výmenu poľnohospodárov v pokročilejšom veku za poľnohospodárov, ktorí budú schopní zlepšiť tam, kde je to potrebné, ekonomickú životaschopnosť zostávajúcich poľnohospodárskych usadlostí. Druhý uvedený cieľ sa nachádza tiež v odôvodnení 23 tohto nariadenia. Podpora pri predčasnom odchode poľnohospodárov do dôchodku upravená v nariadení č. 1257/1999 predstavuje nástroj spoločnej poľnohospodárskej politiky financovaný z Európskeho poľnohospodárskeho riadiaceho a záručného fondu, ktorý slúži na zabezpečenie životaschopnosti poľnohospodárskych usadlostí a nepredstavuje tak sociálnu dávku spadajúcu do pôsobnosti smernice 79/7. Vo svojom odôvodnení Súdny dvor ďalej konštatoval,

že poľnohospodárky a poľnohospodári v pokročilejšom veku sú v porovnateľnej situácii, pokiaľ ide o účel podpory predčasného odchodu do dôchodku sledovaný v článku 10 ods. 1 nariadenia č. 1257/1999, ktorého cieľom je podporiť poľnohospodárskych podnikateľov, bez ohľadu na ich pohlavie a počet nimi vychovaných detí, predčasne natrvalo ukončiť svoje hospodárenie v záujme lepšieho zaistenia životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov. Uvedení poľnohospodári, tak muži, ako aj ženy, môžu požiadať o túto podporu, pokiaľ, ako vyplýva z článku 11 ods. 1 tohto nariadenia, natrvalo ukončili všetku obchodnú poľnohospodársku činnosť, ktorú vykonávali minimálne desať rokov pred ukončením činnosti, a majú aspoň 55 rokov, pričom v čase ukončenia činnosti nedosahovali bežný dôchodkový vek. Predmetná vnútroštátna právna úprava má za následok, že osoba, ktorá ukončila svoje hospodárenie vo veku medzi bežným dôchodkovým vekom určeným touto právnou úpravou v závislosti od jej pohlavia, ako aj počtu detí, ktoré vychovala, a bežným dôchodkovým vekom určeným touto právnou úpravou pre poľnohospodára – muža, nemôže požívať podporu pri predčasnom odchode do dôchodku,

ale jej nároky sú počas zvyšku života obmedzené na poberanie starobného dôchodku, ktorý je nižší ako uvedená podpora, zatiaľ čo poľnohospodár – muž, ktorý ukončí svoje hospodárenie v rovnakom veku ako uvedená osoba, môže požívať túto podporu počas celkového obdobia pätnástich rokov alebo do svojich sedemdesiatich piatich rokov v súlade s článkom 12 ods. 2 nariadenia č. 1257/1999, pričom podpora, ktorá mu bude vyplácaná, bude znížená o sumu starobného dôchodku, ktorý mu vypláca dotknutý členský štát. Také rozdielne zaobchádzanie, aké vyvoláva vnútroštátna právna úprava v konaní vo veci samej, podľa názoru Súdneho dvora nie je možné objektívne odôvodniť. V zmysle ďalšej argumentácie uvedenej v rozsudku, cieľ štrukturálnej transformácie poľnohospodárskeho sektora sledovaný prostredníctvom podpory predčasného odchodu poľnohospodárov do dôchodku na základe nariadenia č. 1257/1999 možno totiž jasne dosiahnuť aj bez toho, aby členské štáty siahli po diskriminačnom zaobchádzaní. V zmysle ustálenej judikatúry, ak bola konštatovaná diskriminácia odporujúca právu Únie a kým nie sú prijaté opatrenia na obnovu rovnosti zaobchádzania, rešpektovanie zásady rovnosti možno zaručiť len tým, že členom znevýhodnenej skupiny sa poskytnú rovnaké výhody, aké dostávajú členovia zvýhodnenej skupiny (rozsudky z 26. januára 1999, Terhoeve, C-18/95, Zb. s. I-345, bod 57, a z 22. júna 2011, Landtová, C-399/09, bod 51). Záverom Súdny dvor konštatoval, že znevýhodnenú osobu treba dostať do rovnakej situácie, v akej sa nachádza osoba požívajúca predmetné výhody.

Pre úplne znenie rozsudku Súdneho dvora (tretia komora) z 11. apríla 2013 vo veci C- 401/11 kliknite na :
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=136141&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=6761

Žaloby podané voči Slovenskej republike podané na Súdnom dvore Európskej únie

Vec C-331/11 Európska komisia proti Slovenskej republike

Predmetom veci je žaloba Európskej komisie o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ, ktorou namietala, že Slovenská republika si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 14 písm. a), b) a c) smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov tým, že skládka odpadov Žilina - Považský Chlmec sa prevádzkuje bez toho, že by bol predložený jeho plán úpravy a boli by schválené jeho prípadné úpravy

na základe plánu úpravu. Komisia preto navrhla, aby Súdny dvor určil, že tým, že povolila prevádzkovanie skládky odpadov Žilina - Považská Bystrica bez plánu úpravy skládky a bez toho, že by bolo prijaté konečné rozhodnutie o tom, či táto skládka môže pokračovať vo svojej prevádzke na základe schváleného plánu úpravy.

Komisia vo svojej žalobe tvrdila, že integrované povolenie neobsahuje schválený plán úpravy skládky v zmysle smernice 1999/31 ES. Napriek tomu, že integrované povolenie stanovuje určité povinnosti prevádzkovateľa týkajúce sa technických úprav skládky Žilina-Považský Chlmec a že v prípade nesplnenia týchto opatrení platí zákaz ukladania odpadov na existujúcu skládku odpadov, tieto opatrenia sa nedajú chápať ako konečné rozhodnutie o tom, či prevádzka skládky môže pokračovať v zmysle článku 14 písm. b) tejto smernice. Zákaz ďalšieho ukladania odpadov na časť skládky totiž nie je to isté ako uzavretie skládky Žilina-Považský Chlmec.

Súdny dvor vo svojom právnom posúdení zdôraznil, že Komisia žiada, aby Súdny dvor určil nesplnenie si povinnosti týkajúcej sa povolenia prevádzkovať skládku odpadov Žilina-Považský Chlmec, len z dôvodu neexistencie schváleného plánu úpravy, ktorý stanovuje článok 14 smernice 1999/31, a nie z dôvodu porušenia jej materiálnych alebo technických požiadaviek, ktoré sú upravené konkrétne v článku 8 tejto smernice a jej prílohách, teda namietané nesplnenie si povinnosti má procesnú povahu. Vzhľadom na to, že predmet tohto konania sa nevzťahuje na preskúmanie otázky, či skládka odpadov Žilina-Považský Chlmec spĺňa materiálne alebo technické požiadavky, Slovenská republika nie je schopna preukázať, že žiadosť o vydanie integrovaného povolenia a samotné povolenie spĺňali všetky požiadavky smernice 1999/31 a boli v súlade s vnútroštátnym zákonom preberajúcim smernicu 96/61. Keďže bolo konštatované, že plán úpravy neexistoval, je vylúčené, že príslušné orgány Slovenskej republiky mohli vydať konečné rozhodnutie o tom, či predmetná skládka môže pokračovať vo svojej prevádzke, ktoré by bolo v súlade s požiadavkami článku 14 písm. b) smernice 1999/31.

Súdny dvor (desiata komora) rozsudkom z 25. apríla 2013 rozhodol, že Slovenská republika si tým, že povolila prevádzkovanie skládky odpadov Žilina-Považský Chlmec bez plánu úpravy skládky a bez toho, aby bolo prijaté konečné rozhodnutie o tom, či táto skládka môže pokračovať vo svojej prevádzke na základe schváleného plánu úpravy, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 14 písm. a) až c) smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999

o skládkach odpadov ; zároveň je zaviazaná na náhradu trov konania.

Pre úplne znenie rozsudku Súdneho dvora (desiata komora) z 25. apríla 2013 vo veci C- 331/11 kliknite na :: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=136787&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=889667

Výber z judikatúry Všeobecného súdu EÚ

Vec T-437/11 Golden Balls Ltd, proti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT)

(Ochranná známka Spoločenstva – Námietkové konanie – Prihláška slovnej ochrannej známky Spoločenstva GOLDEN BALLS – Skoršia slovná ochranná známka Spoločenstva BALLON D'OR – Podobnosť označení – Pravdepodobnosť zámeny – Článok 8 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 207/2009 – Návrh na zrušenie podaný vedľajším účastníkom konania – Článok 134 ods. 3 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu – Rozsah preskúmania, ktoré má vykonať odvolací senát – Povinnosť rozhodnúť o celom odvolaní – Článok 8 ods. 5, článok 64 ods. 1 a článok 76 ods. 1 nariadenia č. 207/2009)

Žalobkyňa vo svojej žalobe, ktorou sa obrátila na Všeobecný súd, namietala porušenie článku 8 ods. 1 písm. b) nariadenia Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva. V zmysle článku 8 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 207/2009 na základe námietky majiteľa skoršej ochrannej známky ochranná známka, o ktorej zápis sa žiada, nebude zapísaná, ak pre jej zhodnosť alebo podobnosť so skoršou ochrannou známkou a zhodnosť alebo podobnosť tovarov alebo služieb, na ktoré sa tieto ochranné známky vzťahujú, existuje pravdepodobnosť zámeny vo vedomí verejnosti, pokiaľ ide o územie, na ktorom je skoršia ochranná známka chránená. Pravdepodobnosť zámeny zahŕňa aj pravdepodobnosť asociácie so skoršou ochrannou známkou. Pravdepodobnosť zámeny sa má posudzovať celkovo podľa toho, ako príslušná skupina verejnosti vníma predmetné označenia a tovary alebo služby, pričom je potrebné prihliadnuť na všetky relevantné okolnosti prejednávanej veci, najmä na vzájomnú závislosť podobnosti označení a podobnosti označených tovarov alebo služieb. Na účely uplatnenia článku 8 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 207/2009 predpokladá pravdepodobnosť zámeny súčasne zhodnosť alebo podobnosť kolidujúcich ochranných známok, ako aj zhodnosť alebo podobnosť

tovarov či služieb, ktoré označujú, pričom ide o kumulatívne podmienky. V rámci celkového posúdenia pravdepodobnosti zámeny je potrebné vziať do úvahy priemerného spotrebiteľa kategórie predmetných tovarov alebo služieb, riadne informovaného a primerane pozorného a obozretného. Okrem toho treba zohľadniť skutočnosť, že úroveň pozornosti priemerného spotrebiteľa sa môže meniť v závislosti od kategórie predmetných tovarov alebo služieb. Všeobecný súd konštatoval správnosť posúdenia odvolacieho senátu ÚHVT, keď ten vo svojom rozhodnutí uviedol, že príslušná skupina verejnosti pre tovary patriace do tried 16, 21 a 24 sa skladá z priemerných spotrebiteľov, ktorí sú riadne informovaní a primerane pozorní a obozretní, a že určité tovary, konkrétne „maliarske materiály" patriace do triedy 16, ako aj „materiály na výrobu kief" a „nespracované alebo polospracované sklo" patriace do triedy 21 sú určené aj odbornej verejnosti. Ďalej konštatoval, že v prípade, keď sa príslušná skupina verejnosti skladá tak z priemerných spotrebiteľov, ako aj z odbornej verejnosti, treba pravdepodobnosť zámeny posúdiť so zreteľom na tú časť verejnosti, ktorá má nižšiu úroveň pozornosti, teda so zreteľom na priemerných spotrebiteľov v Únii, a nie na odbornú verejnosť.

Odvolací senát ÚVHT v prejednávanej veci považoval kolidujúce označenia z vizuálneho a fonetického hľadiska za odlišné, z koncepčného hľadiska sú však podľa jeho posúdenia kolidujúce označenia zhodné, alebo prinajmenšom veľmi podobné. Pojmy „golden" a „balls" sú súčasťou elementárnej slovnej zásoby anglického jazyka, ktorú pozná veľká časť príslušnej skupiny verejnosti, a chápe ich ako pojmy odkazujúce na „pozlátenú loptu" alebo aj na „zlatú loptu" či „loptu zo zlata".

Žalobkyňa súhlasila s neexistujúcou vizuálnou alebo fonetickou podobnosťou medzi kolidujúcimi označeniami, namietala však koncepčnú podobnosť konštatovanú v napadnutom rozhodnutí. Podľa jej názoru aj najmenej pozorná a informovaná osoba vníma prihlasovanú ochrannú známku ako ochrannú známku v anglickom jazyku a skoršiu ochrannú známku ako ochrannú známku vo francúzskom jazyku. Tento zásadný rozdiel za každých okolností zaručuje, že ochrannú známku si nikdy nemožno zameniť s druhou ochrannou známkou. Kolidujúce označenia navyše nie sú ani prepisom, ani presným prekladom jedného označenia z druhého. V prvom rade anglický výraz „balls" je v množnom čísle a vyvoláva dojem viacerých lôpt, zatiaľ čo francúzsky výraz „ballon" je v jednotnom čísle a vyvoláva dojem jedinej lopty. Ďalej francúzsky výraz „ballon", ktorý

môže znamenať aj „vzducholoď“, nie je presným ekvivalentom anglického výrazu „ball“, a označenia nie sú zhodné. Napokon skoršia ochranná známka BALLON D’OR sa do angličtiny prekladá ako „balloon of gold“ alebo „ball of gold“, a nie ako „golden ball“. Všeobecný súd potvrdil posúdenie v napadnutom rozhodnutí, podľa ktorého sú kolidujúce označenia vizuálne a foneticky odlišné, avšak ďalej uviedol, že predmetné označenia z objektívneho hľadiska a pri odhliadnutí od určitých detailných rozdielov v zásade istotne vzbudzujú dojem rovnakého sémantického obsahu a rovnakej idey, konkrétne pozlátenej lopty alebo pozlátenej gule či gule zo zlata.

Pokiaľ ide ďalej o posúdenie odvolacím senátom, podľa ktorého sú kolidujúce označenia koncepčne zhodné alebo prinajmenšom veľmi podobné, Všeobecný súd v prvom rade uvádza, že uvedené označenia z objektívneho hľadiska a pri odhliadnutí od určitých detailných rozdielov v zásade istotne vzbudzujú dojem rovnakého sémantického obsahu a rovnakej idey, konkrétne pozlátenej lopty alebo pozlátenej gule či gule zo zlata. V tomto kontexte treba konštatovať, že žalobkyňa ako odpoveď na žiadosť Všeobecného súdu na pojednávaní nevedela uviesť iný príklad prekladu spojenia „ballon d’or“ v anglických časopisoch ako spojenie „golden ball“. Jazykový rozdiel medzi označeniami nemôže podľa Všeobecného súdu, na rozdiel od tvrdenia žalobkyne, automaticky postačovať na vylúčenie existencie koncepčnej podobnosti z pohľadu príslušných spotrebiteľov.

Aj keby sa pripustilo, že slová „golden“ a „balls“ patria do základnej slovnej zásoby anglického jazyka, a teda sú samy o sebe zrozumiteľné pre priemerného spotrebiteľa vrátane priemerného frankofónneho spotrebiteľa, neznamená to, že tento spotrebiteľ, ktorý, ako je medzi účastníkmi konania nesporné, má slabú znalosť anglického jazyka, bude tieto pojmy v osobitnom spojení „golden balls“ spontánne chápať ako preklad francúzskeho výrazu „ballon d’or“ tvoriaceho skoršiu ochrannú známku z angličtiny. Označenie GOLDEN BALLS najmä nie je presným prekladom označenia BALLON D’OR, keďže francúzsky výraz „ballon“ nie je presným ekvivalentom anglického výrazu „ball“ a francúzske spojenie „ballon d’or“ sa skôr než anglickým spojením „golden ball“ správne prekladá anglickým spojením „gold ball“ alebo „ball of gold“, preto tieto nepresnosti pri preklade aj za predpokladu, že existujú, nie sú relevantné, nakoľko takéto jazykové subtílnosti príslušná skupina verejnosti nevníma, osobitne ak ide o frankofónneho spotrebiteľa s obmedzenými znalosťami anglického

jazyka. Všeobecný súd sa však na rozdiel od posúdenia v napadnutom rozhodnutí domnieva, že je to inak, pokiaľ ide o skutočnosť, že označenie GOLDEN BALLS sa od označenia BALLON D'OR odlišuje použitím množného čísla. Ide tu o gramatický prvok, ktorý je natoľko základný, že ho môže poznať a vnímať aj frankofónna verejnosť, najmä ak sa, ako správne uvádza žalobkyňa, množné číslo slov tvorí v angličtine rovnakým spôsobom ako vo francúzštine. Priemerný spotrebiteľ, predovšetkým frankofónny, ktorý má limitovanú znalosť angličtiny, avšak dostatočnú na pochopenie významu slov „golden" a „balls", bude vnímať aj použitie množného čísla. Aj za predpokladu, že frankofónni spotrebitelia v zásade majú dostatočné znalosti anglického jazyka, aby pochopili význam spojenia „golden balls", a napriek tomu, že ide o jednoduchý akt nákupu týkajúci sa tovarov bežnej potreby, začínajú prekladom uvedeného označenia, aby ho spojili so zmyslom, ktorý je základom ochrannej známky BALLON D'OR, zdá sa nepravdepodobné, že výsledok takejto analýzy spontánne prechádza do vedomia dotknutého priemerného spotrebiteľa.

Vzhľadom na predchádzajúcu argumentáciu Všeobecný súd ustálil, že v prejednávanej veci **medzi predmetnými označeniami neexistuje žiadna vizuálna alebo fonetická podobnosť a nanajvýš malá koncepčná podobnosť, ktorá si vyžaduje predchádzajúci preklad.**

Podľa ustálenej judikatúry vyplýva, že nemožno vylúčiť, že len koncepčná podobnosť medzi dvomi ochrannými známkami môže vytvoriť pravdepodobnosť zámeny v prípade podobnosti tovarov, ale len pod podmienkou, že skoršia ochranná známka má vysokú rozlišovaciu spôsobilosť. Stačí pritom konštatovať, že v prejednávanej veci v súvislosti s dotknutými tovarmi nebola preukázaná osobitná rozlišovacia spôsobilosť ochrannej známky BALLON D'OR. Okrem toho aj za predpokladu, že by táto ochranná známka mala vysokú rozlišovaciu spôsobilosť, a to so zreteľom na zhodnosť predmetných tovarov, samotná veľmi slabá koncepčná podobnosť vyžadujúca predchádzajúci preklad nemôže za okolností veci samej postačovať na vytvorenie pravdepodobnosti zámeny vo vedomí dotknutej verejnosti.

Pre úplne znenie rozsudku Všeobecného súdu (prvá komora) zo 16. septembra 2013 vo veci T- 43711 kliknite na :
http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=141415&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1067386

Pripravované legislatívne zmeny v spoločnom európskom azylovom systéme

Európsky parlament 12. júna 2013 prijal nové opatrenia, ktoré formujú spoločný systém pre spracovanie žiadostí o azyl v EÚ. Opatrenia sa týkajú štruktúry novej azylovej politiky EÚ, ktorá stanovuje spoločné postupy a lehoty na vybavenie žiadosti o azyl, základný súbor práv žiadateľa o azyl od okamihu, kedy vstúpi na územie Európskej únie a tiež stanovujú zákaz presunov žiadateľov o azyl do členských štátov, ktoré nie sú schopné pre nich zabezpečiť dôstojné životné podmienky.

Nová legislatíva vstúpi do platnosti v roku 2015. Zmeny sa týkajú nasledovných právnych nástrojov:

Revidovaná smernica o azylovom konaní[6] sa zameriava na spravodlivejšie, rýchlejšie a kvalitnejšie rozhodnutia v azylových veciach. Žiadateľ o azyl s osobitnými potrebami dostane potrebnú podporu, aby vysvetlil svoju žiadosť. Revidované znenie bude zabezpečovať väčšiu ochranu maloletým bez sprievodu a obetiam mučenia.

Revidovaná smernica o podmienkach prijímania[7] zabezpečí humánne materiálne podmienky prijatia (napr. bývanie) pre žiadateľov o azyl v celej EÚ a tiež to, aby boli základné práva dotknutých osôb plne rešpektované. Zaisťuje taktiež, že zadržanie bude použité iba ako krajné opatrenie.

Revidovaná kvalifikačná smernica 8objasňuje dôvody pre udelenie medzinárodnej ochrany, zabezpečí tiež lepší prístup k právam a integračným opatreniam pre osoby požívajúce medzinárodnú ochranu.

Revidované nariadenie Dublin9 posilňuje ochranu žiadateľov o azyl počas procesu určenia štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti a podáva výklad pravidiel upravujúcich vzťahy medzi štátmi.

Revidované nariadenie EURODAC 10sprísni podmienky prístupu k databáze EÚ odtlačkov prstov žiadateľov o azyl.

Pre viac informácii kliknite na:

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/asylum/index_en.htm

[6] Smernica Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca

[7] Smernica Rady 2003/9/ES z 27. januára 2003, ktorou sa ustanovujú minimálne štandardy pre prijímanie žiadateľov o azyl

[8] Smernica Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany

[9] Nariadenie Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúce kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov

[10] Nariadenie Rady (ES) č. 2725/2000 z 11. decembra 2000, ktoré sa týka zriadenia systému „Eurodac“ na porovnávanie odlačkov prstov pre účinné uplatňovanie Dublinského dohovoru

Správa zo seminára: Bezpečnosť potravín- súdny dohľad nad riadením informácií v cezhraničných súdnych konaniach

21. a 22. apríla 2013, Parma

Predseda Najvyššieho súdu SR JUDr. Štefan Harabina sa spolu so sudkyňou najvyššieho súdu JUDr. Janou Baricovou zúčastnili vyššie uvedeného seminára organizovaného Asociáciou štátnych rád a najvyšších súdov so správnou jurisdikciou Európskej únie (ďalej aj „ACA-Europe“) v spolupráci so ReNeual (Výskumnou sieťou európskeho administratívneho práva- ďalej aj „ReNeual“), EFSA (Európskym kontrolným úradom pre bezpečnosť potravín – ďalej aj „EFSA“) a Európskou komisiou.

Zasadnutie otvoril p. Yves Kreins, generálny sekretár ACA-Europe, ktorí privítal prítomných a uviedol problematiku seminára.

P. Christian Vigouroux, kancelár Štátnej rady Francúzska a prezident oddelenia Správy a štúdie predstavil štruktúru Rapid alert system - Rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá a súdny dohľad v oblasti bezpečnosti potravín (ďalej aj „RASFF“). Výkonná riaditeľka EFSA p. Catherine Geslain-Lanéelle predstavila úrad EFSA. P. Carmen Garau z Európskej komisie – DG SANCO predstavila RASFF ako záruky bezpečnosti potravín a p. Dirk Detken rol'u EFSA v systéme RASFF.

Sudca SD EÚ p. L. Bay-Larsen sa vo svojom vystúpení zaoberal ochranou rastlín a legislatívou v oblasti pesticídov.

Súčasný právny základ systému je upravený Nariadením Európskej komisie č.178/2002, ktoré stanovuje hlavné princípy a požiadavky potravinového práva, ustanovuje európsky Úrad pre bezpečnosť potravín a procedúry v oblasti bezpečnosti potravín (Office Journal č. L31 z 1.2.2002). Cieľom rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá (RASFF) je pomocou efektívneho nástroja poskytovať kontrolným orgánom výmenu informácií o vykonaných opatreniach v rámci zaistenia bezpečnosti potravín. Členom siete napomáha to, že informácia je zadelená do skupín na **Výstražné oznámenia, Informačné oznámenia a Oznámenia z hraníc.**

Komisia uverejňuje týždenný prehľad výstražných a informačných oznámení. Je potrebné zaručiť rovnováhu medzi otvorenosťou a ochranou obchodnej informácie. Z toho dôvodu sa nezverejňujú obchodné mená a identifikovanie konkrétnych spoločností. Tento spôsob postupu nie je škodlivý pre ochranu spotrebiteľa, pretože RASFF oznámenia uvádzajú opatrenia, ktoré boli alebo sú vykonávané. Verejnosť si musí byť vedomá, že Komisia nie je v pozícii poskytovať viac informácií, než je tu uverejnených. Avšak v prípade, že ochrana ľudského zdravia vyžaduje väčšiu transparentnosť, Komisia vykonáva potrebné opatrenia prostredníctvom svojich zvyčajných komunikačných kanálov.

Výstražné oznámenia

Výstražné oznámenia sú posielané vtedy, keď sú potraviny alebo krmivá predstavujúce riziko na trhu a keď je potrebný okamžitý zásah. Výstražné oznámenia sú spúšťané tým členským štátom, ktorý objaví problém a ktorý začal potrebné opatrenia ako napríklad stiahnutie alebo odvolanie. Oznámenie sa usiluje poskytnúť všetkým členom systému informácie, aby mohli preveriť, či sa tento výrobok nachádza na ich trhu a aby mohli urobiť potrebné opatrenia. Spotrebitelia môžu byť ubezpečení, že výrobky, ktoré sú predmetom výstražných oznámení sú stiahnuté alebo sú v procese sťahovania z trhu. Členské štáty majú svoje vlastné mechanizmy, aby urobili takéto opatrenia, ktorým je v prípade potreby aj poskytovanie detailných informácii prostredníctvom médií.

Informačné oznámenia

Informačné oznámenia sa sústreďujú na potraviny a krmoviny, u ktorých bolo zistené určité riziko, ale pre ktoré ostatní členovia systému nemusia prijať bezprostredné opatrenia, pretože výrobky nie sú na ich trhu. Tieto oznámenia sa zvyčajne sústreďujú na zásielky potravín a krmovín, ktoré boli otestované a vrátené na vonkajších hraniciach Európskej únie. Spotrebitelia môžu byť uistení, že výrobky, ktoré sú predmetom informačných oznámení sa nedostali na trh, alebo že už boli vykonané všetky potrebné opatrenia.

EFSA je základným kameňom Európskej únie (EÚ) na hodnotenie rizík týkajúcich sa bezpečnosti potravín a krmív. V úzkej spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi a otvorenými konzultáciami so zainteresovanými stranami EFSA poskytuje nezávislé vedecké poradenstvo a jasné informácie o existujúcich a vznikajúcich rizikách.

EFSA bola zriadená v januári 2002, po sérii potravinových kríz, ako nezávislý zdroj vedeckého poradenstva a komunikácie o rizikách spojených s potravinovým reťazcom.

EFSA bola vytvorená ako súčasť komplexného programu na zlepšenie bezpečnosti potravín v EÚ, s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň ochrany

spotrebiteľa a obnoviť a udržať dôveru v zásobovaní potravín v EÚ.
V európskom systéme bezpečnosti potravín je hodnotenie rizík, ktoré vykonáva nezávisle. Ako rizikový hodnotiteľ EFSA vypracováva vedecké stanoviská a vykonáva poradenstvo, aby poskytla spoľahlivý základ pre európske politiky a legislatívy a podporuje Európsku komisiu, Európsky parlament a členské štáty EÚ pri prijímaní účinných a včasných rozhodnutí týkajúcich sa riadenia rizík.
Do pôsobnosti EFSA patrí bezpečnosť potravín a krmív, výživy, zdravia zvierat a dobrých životných podmienok zvierat, ochrana rastlín a zdravia rastlín. Pri svojej práci EFSA tiež hodnotí prípadný dopad potravinového reťazca na biodiverzitu rastlinných a živočíšnych biotopov. Úrad vykonáva dopad environmentálnych rizík geneticky modifikovaných plodín, pesticídov, doplnkových látok a rastlinných škodcov. Vo všetkých týchto oblastiach je najdôležitejším záväzkom EFSA poskytovať objektívne a nezávislé vedecky podložené poradenstvo a jasnú komunikáciu založenú na najviac up-to-date vedeckých informácií a poznatkov.
EFSA ako nezávislé vedecké poradenstvo je základom európskeho systému bezpečnosti potravín. Vďaka tomuto systému, európski spotrebitelia patria medzi najlepšie chránených a najlepšie informovaných na svete, pokiaľ ide o riziká v potravinovom reťazci

P. Catherine Geslain-Lanéelle bola menovaná v júli 2006 na päťročné funkčné obdobie, je zákonným zástupcom úradu, je zodpovedná za všetky prevádzkové záležitostí, personálne otázky a vypracovanie ročného pracovného programu po konzultácii s Európskou komisiou, Európskym parlamentom a členskými štátmi EÚ.

Program seminára bol rozdelený do troch okrúhlych stolov:
1. Geneticky modifikované potraviny – postupy uvádzania na trh
2. Prípravky na ochranu rastlín
3. Veterinárna legislatíva harmonizovaná na európskej úrovni – prípady BSE, slintačky a krívačky

Ku každej téme bol spracovaný a prednesený referát a/alebo power-pointová prezentácia.

Ad 1/ Okrúhly stôl viedli p. prof. G. Della Cananea z Univerzity La Torre Vergata v Ríme (Taliansko) a p. prof. Jens-Peter Schneider z Univerzity vo Freiburgu (Nemecko).
Ďalej so svojimi príspevkami vystúpili p. Celine Valero, biotechnologička z Európskej komisie – DG SANCO a p. Agnes Daussun zo Štátnej rady Francúzska.

Geneticky modifikované potraviny
Genetická modifikácia je vedomý zásah človeka do genetickej informácie (genetického materiálu, resp. genómu) živého tvora. Zaužíval sa výraz: geneticky modifikované (teda zmenené) organizmy, čo nie je celkom výstižné, pretože geneticky zmenený je vlastne každý - pohlavným rozmnožovaním vzniknutý - organizmus. V zahraničí sa používajú výrazy: genetické inžinierstvo, moderné resp. nové biotechnológie.

Geneticky modifikované organizmy (Genetically Modified Organisms), známe aj pod skratkou GMO, v génoch ktorých sú uložené informácie o stavbe a fungovaní každého organizmu. V prírode sa organizmy krížia len v rámci rovnakého druhu, alebo s druhmi blízko príbuznými. Genetické inžinierstvo však umožňuje prenášať gény aj medzi úplne odlišnými druhmi. Živé organizmy sa tak menia spôsobom, ktorý by vo voľnej prírode nebol možný. Prirodzene by totiž nikdy nevznikol.

Označovanie GM výrobkov
Komerčné pestovanie GM plodín v EÚ je zatiaľ obmedzené. Na európskom trhu sa však GMO produkty vyskytujú a preto je pre spotrebiteľa dôležité ich označovanie. Na základe toho označenia sa môže vyhnúť ich nákupu. Podľa smernice EÚ musia byť označené všetky potraviny obsahujúce viac ako 0,9% GMO a to isté sa týka aj krmív pre zvieratá. Nedostatkom tejto legislatívy však je, že živočíšne produkty ako mlieko, mäso alebo vajcia získané zo zvierat kŕmených GM krmivom už označené byť nemusia.

Prednášajúci prezentovali výklad nariadenia 1829/2003 a 1107/2009, smernicu 2001/18 a Borelli case (C-97/91, Zb. s. I-6313, bod 14) týkajúci sa prístupu k správnej žalobe – požiadavka súdnej kontroly, právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Ad 2/ Druhému okrúhlemu stolu predsedal prof. H. Hofmann z Univerzity Luxemburg a vystúpili v ňom so svojimi referátmi prof. J.-P. Schneider, p. Laurence Cordier z Európskej komisie, Dr. Jan Passer – predseda senátu Nejvyššího správního soudu Českej republiky a p. Marc El Nouchi sudca Štátnej rady Francúzska.
J. Passer a M. El Nouchi sa vo svojich príspevkoch zaoberali podmienkami súdneho prieskumu rozhodnutí v oblasti potravín z pohľadu kontroly a princípov bezpečnosti.

Ad 3/ V treťom okrúhlom stole, ktorému predsedal prof. D.U. Galetta z Univerzity v Miláne (Taliansko), ktorý sa vo svojom príspevku venoval pravidlám ochrany zdravia zvierat; ďalej vystúpili p. Marco Lipari a p. Roberto Giovanoli sudcovia Štátnej rady Talianska, ktorí predstavili vzťah medzi BSE a slintačkou a krívačkou, európsku legislatívu v tejto oblasti a jej zmeny ako aj súdny prieskum z pohľadu SD EÚ.

V rámci diskusie bolo preberané napr. konské mäso z Rumunska v hovädzom mäse či metanol v českom alkohole, pričom účastníci zhodne konštatovali, že problémy s kvalitou potravín sa viac riešia v rámci práva trestného alebo občianskeho (ochrana spotrebiteľa) a menej často v správnom súdnictve - ukladanie pokút. V tomto smere bude potrebné, aby príslušné kontrolné úrady zlepšili svoju činnosť – zvýšili aktivitu.

Predseda NS SR Harabin rokoval s prezidentom Medzinárodného trestného súdu Song Sang-Hyunom

8. júla 2013, Haag

Aktuálne otázky v oblasti trestného práva a legislatívy, dodržiavanie ľudských práv dominovali na rokovaní predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Štefana Harabina s prezidentom Medzinárodného trestného súdu Song Sang-Hyunom. Stretnutie sa uskutočnilo v sídle Medzinárodného trestného súdu v Haagu (Holandské kráľovstvo).

Prezident Song Sang-Hyun informoval o činnosti súdu a problémoch pri súdnych procesoch, ktoré spôsobuje napríklad jazyková bariéra v prípade obžalovaných, ktorí ovládajú iba jazyky rôznych menších kmeňov. Rovnako slabá právomoc medzinárodného súdu v prípade predvolávania svedkov, zatýkanie podozrivých umožňujú obštrukcie a predlžovanie procesov. V tejto oblasti bolo pripravených viacero legislatívnych návrhov.

Harabin uviedol, že Slovenská republika podporuje všetky návrhy na zrýchlenie súdnych procesov a zlepšenie vymožiteľnosti práva. "*Potrestanie páchateľov, ktorí sa dopúšťajú zločinov proti ľudskosti, genocídy a vojnových zločinov musí patriť medzi priority všetkých demokratických a právnych štátov*," konštatoval Harabin na stretnutí. Počas rozhovorov padla aj otázka riešenia námietok zaujatosti voči jednotlivým sudcom zo strany obžalovaných. O námietkach rozhodujú všetci sudcovia, s výnimkou namietaného sudcu, hlasovaním. V prípade, že sa s námietkou zaujatosti stotožní väčšina z 18 sudcov, predmetný sudca je z konania vylúčený.

Prezident Song Sang-Hyun tiež informoval svojho hosťa o medzinárodných aktivitách s USA, Ruskou federáciou a Čínou. Tieto štáty doposiaľ neratifikovali Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu.

Slovenská republika patrí medzi 122 štátov, ktoré podpísali a ratifikovali Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu.

Účasť pána predsedu Najvyššieho súdu SR JUDr. Štefana Harabina na Sympóziu vyšších súdov o právnom štáte a na Svetovom fóre súdnictva

8. - 11. júl 2013, Haag

Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Štefan Harabin navrhol otvoriť právnu úpravu o európskom zatýkacom rozkaze.

Na základe viacerých justičných omylov a skúseností z praxe pri Európskom zatýkacom rozkaze je podľa predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Štefana Harabina potrebné legislatívne upraviť predmetnú medzinárodnú právnu úpravu. Uviedol to na rokovaní v Haagu s predsedníčkou Eurojustu Michèle Coninsxovou a jej spolupracovníkmi.

Z prednesených prípadov z praxe na pracovnom rokovaní totiž vyplynulo, že podľa Harabina je potrebné iniciovať legislatívne riešenie na minimalizovanie rizika justičných omylov a potrebu odškodniť takto postihnutých nevinných občanov z krajín Európskej únie. Prípad občana Slovenskej republiky, ktorého na základe európskeho zatykača vydaného súdom Holandského kráľovstva zatkli na Slovensku a eskortovali do Holandského kráľovstva nie je ojedinelý. Počas šetrenia sa totiž ukázalo, že došlo v inom štáte k zámene vzoriek DNA a za páchateľa bol označený nevinný občan Slovenskej republiky.

Takýchto prípadov bolo v členských štátoch Európskej únie zaznamenaných viacero. Naopak vyskytli sa prípady, kedy súdy odmietli vydať občana svojej krajiny na trestné stíhanie, nakoľko zatýkací rozkaz neobsahoval dostatočné informácie o podozrivom.

"*Súdy pri vydávaní občanov sú povinné podrobne preskúmať všetky dôvody zatknutia, aby sa vyhli justičným omylom. Sudcovia nemôžu byť pri rozhodovaní povrchní,*" vysvetlil Harabin.

Počas rokovania predsedníčka Coninsx informovala Harabina aj o príprave prác k realizácii projektu európskeho prokurátora.

Eurojust sa zaoberá približne 1400 prípadmi ročne. Má viacero kľúčových úloh a právomocí vyplývajúcich z rozhodnutia o Eurojuste. Okrem iného poskytuje národným orgánom členských štátov súčinnosť pri žiadostiach o právnu pomoc. Organizuje približne 140 koordinačných stretnutí, na ktorých sa zúčastňujú národné orgány činné v trestnom konaní členských štátov. Predmetom stretnutí sú konkrétne prípady trestnej činnosti určené za prioritné Radou EÚ - terorizmus, obchodovanie s drogami, ľuďmi, podvody, korupcia, počítačová kriminalita a iné trestné činy.

Študijná cesta sudcov Najvyššieho ľudového súdu Čínskej ľudovej republiky

27. augusta - 4.septembra 2013, Slovensko

Najvyšší súd SR zrealizoval s podporou z programu Centrum pre transfer skúseností z integrácie a reforiem (ďalej len „CETIR“), ktorý je realizovaný v spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, vzdelávací program pre delegáciu sudcov z Najvyššieho ľudového súdu Čínskej ľudovej republiky (ďalej len „NĽS ČĽR“) vedenú výkonným podpredsedom prvého občianskoprávneho kolégia NĽS ČĽR, pánom Chen Xinwenom. Odbor dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov NS SR pripravil organizačné a protokolárne zabezpečenie prijatia čínskych sudcov. Ďalšími členmi delegácie boli:

1. páni Wang Dongmin, predsedajúca sudkyňa druhého občianskoprávneho kolégia NĽS ČĽR;
2. pán Ma Jinliang, sudca štvrtého občianskoprávneho kolégia NĽS ČĽR;
3. pani Ma Xiaoxu, zamestnankyňa medzinárodného odboru NĽS ČĽR;
4. pani Qi Lihua, senior sudca Pekinského stredného ľudového súdu;
5. pán She Qiongsheng, podpredseda prvého občianskoprávneho kolégia, Guangdong vyšší ľudový súd;
6. pán Li Zhendong, predsedajúci sudca druhého občianskoprávneho kolégia, Guangdong vyšší ľudový súd;
7. pani Huang Qing, predsedajúca sudkyňa štvrtého občianskoprávneho kolégia, Zhejiang vyšší ľudový súd;
8. pán Cao Jiaxiang, zástupca riaditeľa divízie presadzovania, Stredný ľudový súd mesta Zhenjiang provincie Jiangsu;
9. pán Wang Jun, podpredseda Stredného ľudového súdu mesta Handan provincie Hebei.

Prijatie delegácie z NĽS ČĽS na NS SR sa uskutočnilo 27. augusta 2013. Pri zdvorilostnom prijatí na NS SR podpredsedníčka NS SR JUDr. Jarmila Urbancová srdečne privítala svojich kolegov z NĽS ČĽR a vyslovila prianie, aby napriek značnému rozdielu našich súdnych systémov si sudcovia z NĽS ČĽR odniesli v rámci pripravených prednášok nové poznatky, ktoré dokážu aplikovať vo svojom justičnom systéme. Podpredsedníčka zároveň vyzdvihla dôležitosť bilaterálnej spolupráce a súdnej výmeny medzi NS SR a NĽS ČĽR v zmysle Memoranda o spolupráci medzi Najvyšším súdom Slovenskej republiky a Najvyšším ľudovým súdom Čínskej ľudovej republiky, ktoré bolo

podpísané predsedami uvedených najvyšších súdov 25. septembra 2011. Súčinnosť pri zabezpečení lektorovania pre sudcov z NĽS ČĽR a taktiež pri zabezpečení ubytovania od 27. augusta do 2. septembra 2013 najvyššiemu súdu poskytla Justičná akadémia Slovenskej republiky.

28. augusta 2013 sa uskutočnila prvá prednáška na tému „Právny styk s cudzinou v kontexte komunitárnych nariadení o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností a spolupráce pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach štátov EÚ“ v Detašovanom pracovisku Justičnej akadémie SR v Omšení (ďalej len „DP JA“), ktorá bola vedená lektorkou JUDr. Tatianou Hačkovou. Lektorka v prvej časti prednášky vysvetlila sudcom z NĽS ČĽR proces dožiadania o právnu pomoc podľa Európskeho dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach. Zdôraznila, že Slovensko nemá s Čínskou ľudovou republikou uzatvorenú bilaterálnu medzinárodnú zmluvu o poskytovaní právnej pomoci v justičných veciach, avšak obe štáty podpísali mnohostranné medzinárodné dohovory napr. dohovory z Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného. Podľa týchto haagskych dohovorov napr. pri doručovaní súdnych písomností sa môžu použiť ustanovenia Haagskeho dohovoru o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomnosti v cudzine v občianskych a obchodných veciach. V členských štátoch Európskej únie bol však uvedený dohovor nahradený Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch. Okrem týchto inštrumentov je Slovenská republika viazaná aj bilaterálnymi zmluvami o právnej pomoci v občianskych, rodinných a trestných veciach s rôznymi štátmi sveta, najmä ide o bývalé socialistické štáty. To znamená, že slovenský sudca musí vedieť, ktorá z týchto medzinárodných zmlúv má prednosť a ktorú má použiť

pri doručovaní súdnych písomnosti do cudziny. Čínski sudcovia sa zaujímali o spôsob doručovania súdnych písomnosti, ak je účastníkom konania strana s cudzím prvkom. Lektorka im odpovedala, že z hľadiska doručovania je najdôležitejšia aktuálna adresa účastníkov konania, ale z hľadiska právomoci slovenského súdu na konanie v týchto medzinárodných veciach samotné trvalé bydlisko prestáva byť zaujímavé. Z hľadiska určovania právomoci na konanie v medzinárodných veciach je dôležitý obvyklý pobyt a to je to, kde sa osoba väčšinu roku zdržiava. V otázke doručovania súdnych písomností účastníkom konania sa čínski sudcovia opýtali pani lektorky na možnosť doručovania listín prostredníctvom emaila. Lektorka vysvetlila, že takáto možnosť u nás existuje a následne objasnila, ako je tento postup upravený v Občianskom súdnom poriadku Slovenskej republiky. Taktiež lektorka upozornila na problém, ktorému súdy Slovenskej republiky čelia - ide o problém získania adresy účastníka konania, ak je účastník občanom Veľkej Británie, kde platí prísna ochrana osobných údajov a tieto údaje Veľká Británia neposkytuje ani sudcovi na vyžiadanie.

V ďalšej časti prednášky sa lektorka venovala spôsobu vykonávania dôkazu v zahraničí, pričom existujú medzinárodné inštrumenty, ktoré upravujú v Slovenskej republike aj vykonávanie dôkazov. Pre vykonávanie dôkazov medzi členskými štátmi Európskej únie je v platnosti Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach. Špeciálnu pozíciu v tomto má Veľká Británia, Írsko a Dánsko. Druhým dohovorom, prostredníctvom ktorého sa dá vykonať dôkaz v cudzine je Haagsky dohovor o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach, ktorý bol podpísaný v Haagu 18. marca 1970. V súčasnosti je zmluvných štátov tohto dohovoru 56 štátov. V rámci tohto dohovoru sa používa tzv. bilateralizácia, čo znamená, že pokiaľ tento dohovor ratifikuje nový zmluvný štát, tak uvedený dohovor sa stáva záväzným pre nový zmluvný štát. Pokiaľ sa staré štáty vyjadria, že súhlasia s prijatím nového štátu ako zmluvného štátu dohovoru, tak po uplynutí presnej lehoty sa stáva záväzným zmluvným štátom v rámci dohovoru. Táto otázka nie je upravená napríklad v dohovore o doručovaní písomnosti.

29. augusta 2013 lektorovali v poradí druhú prednášku v DP JA JUDr. Jana Bajánková a Doc. JUDr. Marek Števček, PhD. Prednáška bola venovaná téme „Rekodifikácia civilného práva na Slovensku: hmotné a procesné právo. Aktuálny stav prác, základné východiská legislatívneho zámeru rekodifikácie,

ciele rekodifikácie“. Lektori oboznámili účastníkov s historickým vývojom a súčasným priebehom rekodifikačných prác občianskeho hmotného práva (práce na rekodifikácii Občianskeho zákonníka trvajú od vzniku samostatnej Slovenskej republiky) a procesného práva (rekodifikačné práce prebiehajú od roku 2012 zriadením rekodifikačnej komisie pod záštitou ministra spravodlivosti SR a predsedu vlády SR). Rekodifikácia občianskeho práva hmotného vychádza z postulátu zjednotiť záväzkové právo, ktoré sa nachádza vo viacerých kódexoch, predovšetkým v Občianskom zákonníku a Obchodnom zákonníku. Uvedená téma sudcov z NĽS ČĽR zaujala a k tejto téme prebiehala veľmi aktívna diskusia, ktorá sa týkala najmä rozsahu rekodifikačných prác, organizácie súdneho systému Slovenskej republiky, úpravy rodičovských práv a povinností, ochrany žien a maloletých v pracovnoprávnych vzťahoch a mnohé ďalšie.

30. augusta 2013 prebiehala tretia prednáška k téme „Interpretácia a aplikácia medzinárodného a európskeho práva vnútroštátnymi súdmi“, ktorú lektoroval Doc. JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD., externý člen pedagogického zboru Justičnej akadémie SR; prorektor pre vzdelávaciu činnosť na Paneurópskej vysokej škole, Fakulta práva, Bratislava. Prednáška lektora bola rozdelená do 4 sekcií, pričom prvá sa týkala úlohy judikatúry v rámci slovenského právneho poriadku a významu precedentného práva pri vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie pri preberaní záväzkov z medzinárodných zmlúv; druhá časť bola venovaná dopadu judikatúry Súdneho dvora Európskej únie na aplikačnú prax vnútroštátnych súdov; tretia časť prednášky zhrnula vplyv judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu na rozhodovaciu činnosť slovenských súdov a záverečná časť prednášky zosumarizovala zásady slovenského ústavného práva, ako aj zásady medzinárodného a európskeho práva, ktoré podmieňujú rozhodovaciu činnosť slovenských súdov.

Lektor uviedol účastníkov do problematiky prednášky vysvetlením kontinentálneho právneho systému a pôsobenia precedentného práva. V kontinentálnom modeli v zásade rozhodnutie vyššieho súdu nemá normatívny precedentný účinok. Kontinentálny systém prebral doktrínu precedentného práva v záujme právnej istoty, t.j. v podobných prípadoch sa rozhoduje podobne. Precedentný účinok podľa lektora možno vnímať premietnuc tento aspekt na slovenský právny systém aj pri rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, ktoré sa uverejňujú v zbierkach, aj keď nemajú normatívny účinok, t.j. neexistuje žiadne ustanovenie v zákone, ktoré by prikazovalo sudcom nižšieho súdu preberať názor sudcu vyššieho súdu.

Takúto normu kreuje však Ústavný súd Slovenskej republiky v rámci konania o súlade všeobecného právneho predpisu s ústavou, kedy má jeho právny názor obsiahnutý v danom rozhodnutí účinok erga omnes. Lektor taktiež poukázal na všeobecne záväzný výklad ústavy Ústavným súdom SR a vysvetlil úlohu Najvyššieho súdu SR pri zjednocovaní judikatúry v danom kontexte.
Sudcovia položili lektorovi otázky týkajúce sa hierarchie súdov a postavenia medzinárodných súdnych orgánov (SDEÚ a ESĽP) k vnútroštátnym súdom. Sudcov tiež zaujímala ochrana údajov pri spravovaní osobných údajov súdom, ich anonymizovanie a anonymizovanie pri použití odkazu zahraničnej judikatúry v rozhodnutí vnútroštátnom súdu.

31. augusta 2013 predniesla Mgr. Jana Vnuková, externá členka pedagogického zboru JA SR poslednú prednášku v rámci pripravených prednášok v DP JA na tému „Európske rodinné právo: rodičovská zodpovednosť, cezhraničný rozvod, výživné“. Lektorka v úvode prednášky predstavila európske rodinné právo a jeho úlohu pri úprave cezhraničných manželstiev a právnych vzťahov z toho vyplývajúcich a nadväzujúcich. Európska únia prijíma v oblasti rodinného práva procesné normy, aby sa občanom Európskej únie nebránilo výkonu ich práv z dôvodu, že sa presťahovali do iného štátu alebo inej udalosti, ktorá spôsobila, že právny vzťah disponuje cezhraničným prvkom. Legislatíva európskeho rodinného práva, ktorá sa v tejto oblasti prijíma, upravuje najmä uznávanie a výkon súdnych a mimosúdnych rozhodnutí, cezhraničné doručovanie, zlučiteľnosť kolíznych noriem, spoluprácu pri obstarávaní dôkazov, účinný prístup k spravodlivosti, odstraňovanie prekážok riadneho priebehu občianskeho procesného konania, rozvíjanie alternatívnych metód a podporu vzdelávania justičných pracovníkov zameranú na praktickú spoluprácu. Prednáška lektorky priblížila praktické príklady z rozhodovania súdov, otázky dedičského práva pri sťahovaní osôb do iného členského štátu, prípady cezhraničných únosov, ako aj výklad pojmu obvyklý pobyt vnútroštátnym súdom. Lektorka tiež prezentovala svoj názor na plánované prijatie nariadenia o majetkovom režime manželov (nie všetky členské štáty uznávajú registrované partnerstvá, s čím sa bude musieť nariadenie vysporiadať) a plánovej revízii Brusel IIa .

V rámci oficiálneho programu sa nasledujúci deň, t.j. 3. septembra 2013 uskutočnili oficiálne prijatia na Generálnej prokuratúre SR (ďalej len „GP SR“), na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „MS SR“) a na Ministerstve

zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky (ďalej len „MZVaEZ SR“).

Na GP SR prijal delegáciu sudcov z ČĽS ČĽR JUDr. René Vanek, prvý námestník generálneho prokurátora SR. Po úvodnom zdvorilostnom prijatí Dr. Vanek informoval delegáciu, že na čele GP SR je nový generálny prokurátor, JUDr. Jaromír Čižnár. Ďalej oboznámil delegáciu s činnosťou a štruktúrou GP SR. Vysvetlil podrobne určenie príslušnosti prokuratúry v trestnom a občianskom súdnom konaní, ako aj príslušnosť prokuratúry pri vykonávaní dozoru nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy.

Na MS SR prijali delegáciu z NĽS ČĽR: vedúca služobného úradu JUDr. Ľubomíra Vrobelová a generálny riaditeľ sekcie legislatívy JUDr. Juraj Palúš. Predmetom diskusie na prijatí boli kompetencie MS SR. Hostia sa ďalej zaujímali o legislatívny proces na Slovensku, v rámci ktorého ich zaujímala úprava zákonodarnej iniciatívy na Slovensku.

Ing. Pavol Sýkorčin, vedúci služobného úradu MZVaEZ SR; pán Ľubomír Golian, riaditeľ kancelárie vedúceho služobného úradu MZVaEZ SR a JUDr. Milan Lajčiak, riaditeľ odboru 6TEO prijali delegáciu čínskych sudcov z ČĽR na pôde MZVaEZ. V úvode pán Sýkorčin privítal hostí plynulou čínštinou a zdôraznil dôležitosť bilaterálnej spolupráce medzi ČĽR a SR, k čomu prispieva aj spolupráca najvyšších súdov oboch krajín v justičných veciach. Vedúci delegácie pán Chen Xinwen zdôraznil, že ČĽR pripravuje rozsiahlu justičnú reformu. Nové vedomosti, ktoré sudcovia počas návštevy na Slovensku získali, budú podľa jeho názoru podnetné a inšpiratívne aj pri jej príprave. Čína má na jednej strane záujem zachovať si svoju kultúrnu tradíciu, no na strane druhej chcú súčasne napredovať vo vývoji v duchu rozvinutých krajín. Práve vďaka vzdelávacím prednáškam sa čínski sudcovia mohli dozvedieť mnoho inšpiratívnych informácií a získať veľa nových poznatkov. Členovia čínskej delegácie po svojom návrate do ČĽR vypracujú veľmi podrobnú správu, ktorá bude nápomocná čínskym právnikom. Pán Sýkorčin skonštatoval, že našich slovenských sudcov by mohol čínsky justičný systém inšpirovať v procese rýchleho ukončenia celého súdneho procesu, pretože slovenský súdny proces od podania žaloby až po konečný rozsudok súdu trvá mnohokrát niekoľko rokov. Zdôraznil však, že efektivita práce čínskych sudcov je daná aj tým, že v ČĽR sa v poslednej dobe zdvojnásobil až strojnásobil počet sudcov, čo prispieva tiež ku kvalite samotných súdnych rozhodnutí.

V posledný deň študijnej návštevy čínskych sudcov z ČĽR sa uskutočnilo oficiálne prijatie na Najvyššom súde SR.

Diskutujúci preberali hlavne témy: „Práca sudcov na NS SR“ a „Prerozdelenie práce na NS SR“. Diskutujúci aj napriek značnému rozdielu súdnych systémov našli spoločné justičné témy a dokázali identifikovať problémy, ktoré trápia oba súdne systémy. Hostí z ČĽR veľmi zaujala prefeminizácia súdnictva v Slovenskej republike a dotazovali sa, čo mohlo tento stav spôsobiť. V závere prijatia na NS SR hostia veľmi ocenili prípravu ich študijného pobytu, počas ktorého im boli prednesené mnohé nové a inšpiratívne informácie a praktické skúsenosti, ktoré im napomôžu pri príprave rozsiahlej justičnej reformy v ich krajine. Tiež skonštatovali, že výmenné študijné programy vytvárajú priestor pre vzájomné pochopenie jednotlivých súdnych systémov a slúžia ako základ pre upevnenie a rozvíjanie bilaterálnych vzťahov v zmysle podpísaného memoranda medzi najvyššími súdmi Slovenskej republiky a Čínskej ľudovej republiky.

Účasť pána predsedu Najvyššieho súdu SR JUDr. Štefana Harabina na 11. Stálej konferencii predsedov najvyšších súdov Českej, Chorvátskej, Maďarskej, Poľskej, Slovenskej a Slovinskej republiky

9. - 11. septembra 2013, Brno

Zloženie delegácií na konferencii bolo nasledovné:

1. delegácia Najvyššieho súdu Českej republiky: pani Iva Brožová, predsedníčka Najvyššieho súdu Českej republiky a pán Roman Fiala, podpredseda Najvyššieho súdu Českej republiky
2. delegácia Najvyššieho súdu Poľskej republiky: pán Stanislaw Dabrowski, prvý predseda Najvyššieho súdu Poľskej republiky a pani Teresa Flemming-Kulesza, predsedníčka kolégia pre pracovné právo, sociálne zabezpečenie a verejné záležitosti Najvyššieho súdu Poľskej republiky
3. delegácia Najvyššieho súdu Slovinskej republiky: pán Branko Masleša, predseda Najvyššieho súdu Slovinskej republiky a pán Jaša Vrabec, poradca predsedu Najvyššieho súdu Slovinskej republiky
4. delegácia Najvyššieho súdu Chorvátskej republiky: pán Branko Hrvatin, predseda Najvyššieho súdu Chorvátskej republiky a pani Vesna Fricki, vedúca kancelárie predsedu Najvyššieho súdu Chorvátskej republiky
5. delegácia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky: pán Štefan Harabin, predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a pán Igor Burger, sudca trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky
6. delegácia Kúrie Maďarskej republiky: pán Péter Darák, predseda Kúrie Maďarskej republiky a pán Lipót Höltzl, vedúci oddelenia pre zahraničné vzťahy a európske právo Kúrie Maďarskej republiky

Slovenskú delegáciu na konferencii viedol predseda Najvyššieho súdu SR pán Štefan Harabin. Z jednotlivých príspevkov účastníkov konferencie zaujalo vystúpenie predsedu Ústavného súdu Českej republiky pána Pavela Rychetského. Zaoberajúc sa doktrínou Najvyššieho súdu Českej republiky zdôraznil, že tento neprijal názor vnímajúci únijné právo ako súčasť českého právneho poriadku. Prihlásil sa k názoru Ústavného súdu Spolkovej republiky Nemecka, podľa ktorého únijné právo len „presvecuje“ cez právo národné. Z tohto pohľadu je Súdny dvor Európskej únie akýsi

Ústavný súd Európskej únie. Prednášajúci uznáva prednosť únijného práva pred národným, ale len v rovine práva podústavného.

Predseda Najvyššieho správneho súdu Českej republiky pán Josef Baxa zvýraznil požiadavku na činnosť najvyšších súdov, ktoré musia odpovedať na aktuálne otázky včas, najmä v oblasti materiálneho práva (právna istota v rozumnom čase).

Prioritné skúmanie konformnosti právnej normy cez európske právo je cestou predbežnej otázky a až následné skúmanie jej súladnosti s ústavou predstavoval názor, ktorý vyslovila pani Eliška Wagnerová (emeritná predsedníčka Najvyššieho súdu Českej republiky a sudkyňa Súdneho dvora Európskej únie) v jej príspevku.

Sudca Súdneho dvora Európskej únie pán Jiři Malenovský vo svojom vystúpení konštatoval, že Ústavný súd Spolkovej republiky Nemecka považuje už samotné nepoloženie predbežnej otázky národným súdom Súdnemu dvoru Európskej únie za porušenie práva na zákonného sudcu. Poukázal tiež na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ulens vs. Belgicko (2011), ktorý považoval za porušenie článku 6 Dohovoru národným súdom

odmietnutú žiadosť procesnej strany, aby uvedený súd položil predbežnú otázku. Pán Jiři Malenovský v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že v Zmluve o fungovaní Európskej únie žiadne takéto právo účastníka (procesnej strany) nie je zakotvené (neexistuje).

Príspevok pani Ireny Pelikánovej (sudkyne Tribunálu Súdneho dvora Európskej únie) sa týkal témy právneho pozitivizmu a právneho naturalizmu. Uviedla, že nedôsledná a málo kvalitná legislatíva je to, s čím musí sudca pracovať a tento ju často musí vo svojej výkladovej rovine dopĺňať, čo však naráža na princíp predvídateľnosti a právnej istoty súdnych rozhodnutí. Úlohou sudcu v tomto systéme je možnosť „rámovať" svoje rozhodnutie do širších právnych princípov, ale nie do roviny ľubovôle. Sudca nie je tvorca práva, ale právo nachádza.

Pani Iva Brožová (predsedníčka Najvyššieho súdu Českej republiky) konštatovala, že vzhľadom na Lisabonskú zmluvu možno očakávať rozšírenie únijného práva aj v trestných veciach.

Predseda Kúrie Maďarskej republiky pán Péter Darák vo svojom vystúpení poukázal na potrebu rovnováhy medzi európskym právom a právom národným. Ústavné súdy členských štátov Európskej únie musia mať právo skúmať ústavnosť únijného práva. Nesúhlasí s názorom, že aktivita národných súdov sa premeriava cez počet prejudiciálnych otázok položených Súdnemu dvoru v Luxemburgu. Únijné právo sa dá správne aplikovať aj bez toho, aby vnútroštátne súdy členských štátov žiadali Súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke.

Vystúpenie predsedu Najvyššieho súdu SR pána Štefana Harabina, ktorý zdôraznil osobitný význam vstupu Slovenskej republiky do Európskej Únie pre slovenský právny poriadok, malo výraznú odozvu u účastníkov konferencie v tej časti prejavu, kde otvorene pomenoval problémy procesu reforiem v rámci legislatívy upravujúcej fungovanie justície v Slovenskej republike. V tejto súvislosti poukázal na zmeny ustanovení o výberových konaniach na funkciu sudcu vedúce k zvýšenému vplyvu výkonnej moci na súdnu moc. V pôvodnej právnej úprave bolo zastúpenie vládnej zložky vo výberových komisiách v pomere 1:4, zatiaľ čo nová úprava zaviedla pomer 3:2 v neprospech súdnej moci.

Nesúhlas s takými pravidlami nerezonovali len u slovenských sudcov, ale aj napr. v jednomyseľne schválenej rezolúcii prijatej 4.9.2011 v Istanbule Európskou asociáciou sudcov požadujúcou, aby najmenej polovica členov výberových komisií bola tvorená sudcami vybranými spomedzi kolegov.

Pozitívne nebola prijatá ani zmena predstavujúca eliminovanie kompetencii súdnej rady v oblasti disciplinárneho konania sudcov. Táto bola vyčiarknutá z orgánov oprávnených podať návrh na začatie disciplinárneho konania. Prenesenie uvedenej právomoci zo segmentu súdnej moci na člena vlády je v rozpore s rovnováhou moci a vyvíja neprimeraný tlak zo strany výkonnej moci na sudcov.

Nesystémové bolo tiež opakované zrušenie inštitútu justičného čakateľa.

V ďalšej časti vystúpenia poukázal na neúnosnú situáciu, keď snahou politikov prešli na ústavný súd také právomoci, na základe ktorých sa stal reálne štvrtým - najvyšším stupňom v rámci všeobecných súdov, hoci podľa základného zákona štátu vôbec nepatrí do tejto sústavy. Na základe konkrétnych príkladov z praxe je viac než potrebná reforma Ústavného súdu Slovenskej republiky v rovine jeho kompetencií, navýšenia počtu sudcov a zrušenie jeho postavenia ako štvrtého stupňa. Ústavný súd by mal byť doménou a fórom pre profesorov práva a sudcov (prípadne prokurátorov a advokátov) s viac ako 30-ročnou praxou.

Rovnako poukázal aj na pretrvávajúce problémy súvisiace s odvolacou agendou vo veciach Špecializovaného trestného súdu, ktorá nedáva najvyššiemu súdu dostatočný časový a personálny priestor pre širšie a aktuálnejšie zovšeobecňovanie a zjednocovanie súdnej praxe.